

**Comhad Idirinstitiúideach:
2023/0053(COD)**

**TRANS 524
CODEC 2222**

TUARASCÁIL

ó: Ardrúnaíocht na Comhairle

chuig: An Chomhairle

Uimh. an doic. 15402/23
roimhe seo:

Uimh. an doic. ón 6795/1/23 REV1 + ADD1 REV1
gCoim.:

Ábhar: Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadúnais tiomána, lena leasaítear Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 ón gCoimisiún

– Cur chuige ginearálta

I. RÉAMHRÁ

1. Chuir an Coimisiún togra faoi bhráid na Comhairle an 1 Márta 2023, maidir le hathchóiriú iomlán a dhéanamh ar an Treoir maidir le Ceadúnais Tiomána, an 4^ú athchóiriú ar an Treoir sin.
2. Beidh tionchar ag an togra, a glacadh mar chuid de thionscnaimh REFIT, de chuid an Choimisiúin, agus den ‘phacáiste um shábháilteacht ar bhóithre’, ar bhreis is 250 milliún tiománaí san Aontas agus in LEE. Is é is aidhm dó feabhas a chur ar an tsábháilteacht ar bhóithre agus saorghluaiseacht saoránach laistigh den Aontas a éascú. Is iad seo a leanas príomhghnéithe nua an togra:
 - ceadúnas tiomána ‘móibíleach’ (i.e. ceadúnas digiteach) a thabhairt isteach,

- céim i dtreo na próisis scagthástála leighis a chuirtear i bhfeidhm sna Ballstáit a chomhchuibhiú,
- scéim le haghaidh tiomáint thionlactha le ceadúnas ó 17 mbliana d’aois,
- tréimhse phromhaidh do thiománaithe nuacheadúnaithe,
- coigeartuithe teicniúla fócasaithe chun bacainní ar rochtain ar cheadúnais a laghdú a thuilleadh i gcás saoránaigh a aistríonn ó Bhallstát amháin go chéile, agus meastóireacht láraithe ar chreat iompair de bhóthar tríú tíre i bhfianaise malartuithe ceadúnas tiomána i mBallstát, agus
- nuashonrú fócasaithe ar na ceanglais tástála chun ceadúnas tiomána a fháil agus ar na ceanglais a bhaineann le hoiriúnacht choirp agus mheabhrach an tiománaí.

II. AN OBAIR SNA hINSTITIÚIDÍ EILE

3. D’ainmnigh Parlaimint na hEorpa an Coiste um Iompar agus um Thurasóireacht (TRAN) mar an coiste atá freagrach as an togra seo agus is í Karima DELLI (Na Glasaigh/SCE, FR) an rapóirtéir. Tá sé beartaithe go sealadach gur ar an 7 Nollaig 2023 a dhéanfar an vótáil sa choiste i ndáil leis an tuarascáil uathí.
4. Ghlac Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa tuairim maidir leis an togra an 14 Meitheamh 2023. Chinn Coiste na Réigiún gan tuairim a thabhairt uaidh. D’eisigh an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí tuairim an 25 Aibreán 2023.

III. III. AN OBAIR I dTIONÓL NA COMHAIRLE AGUS I dTIONÓL A COMHLACHTAÍ ULLMHÚCHÁIN

5. Chuir an Coimisiún an pacáiste um shábháilteacht ar bhóithre i láthair go cuimsitheach ag an gcruinniú a bhí ag an Meitheal um Iompar de Thalamh an 2 Márta 2023. Cuireadh an measúnú tionchair i láthair ansin agus rinneadh grinnscrúdú air an 8 Márta 2023. Cuireadh tús leis an scrúdú airteagal ar airteagal sa mheitheal an 8 Márta 2023, agus d’eascair achoimrí éagsúla ar ‘ceisteanna agus freagraí’ as. D’ullmhaigh Uachtaránacht na Sualainne an chéad togra comhréitigh a bhí dírithe ar chodanna riaracháin d’eisiúint ceadúnas (Airteagail 8 go 13 agus Iarscríbhinn I) agus ar an tiomáint thionlactha, ar an tréimhse phromhaidh agus ar na ceanglais tástála; rinne an Uachtaránacht an comhréiteach a fhorbairt a thuilleadh idir sin agus cruinniú na meithle an 21 Meitheamh 2023.

6. Bhí díospóireacht bheartais ag an gComhairle an 1 Meitheamh 2023. Ba dhíol sásaimh do na hairí an togra, a bhí ag luí leis an obair a bhí ar bun acu dul chun cinn a dhéanamh maidir le pleananna gníomhaíochta don tsábháilteacht ar bhóithre. Measadh, go háirithe, go raibh sé riachtanach díriú ar thiománaithe óga, a mhéid a bhain le hiompraíocht, eolas agus scileanna, agus ba dhíol sásaimh i bprionsabal, den chuid is mó, scéimeanna aontaithe tiomána tionlactha agus tréimhse phromhaidh. Bhí tuairimí éagsúla ann, áfach, maidir leis na mionsonraí, agus ba leis na gnéithe den togra atá dírithe ar scagthástáil leighis agus faireachán a dhéanamh ar shláinte fhisiciúil agus mheabhrach daoine scothaosta a bhain na neamhréireachtaí ba mhó. Ba dhíol sásaimh go ginearálta go rabhtas ag féachaint le ceadúnas tiomána digiteach a thabhairt isteach agus gurb é a bheadh mar an ‘táirge’ réamhshocraithe le himeacht aimsire. Thug na hairí aghaidh i ndáil leis sin ar Thiachóg na Céannachta Digití ón Aontas, ar inneachar an cheadúnais dhigitigh, ar sheiceáil as líne, ar sholáimhsitheacht, ar shlándáil TF agus ar an fhad a thógfadh an trasuí.
7. Lean Uachtaránacht na Spáinne den obair agus rinne sí gach cuid eile den togra a ionchorprú sa phlé ar an gcomhréiteach idir an 10 Iúil agus an 13 Samhain 2023.
8. Ag an gcruinniú deireanach a bhí ag an Meitheal (an 13 Samhain 2023), cuireadh in iúl gur dhíol sásaimh do na toscaireachtaí an dul chun cinn a rinneadh agus mheas a bhformhór go raibh sé indéanta ullmhú do chur chuige ginearálta i mí na Nollag. Na forchoimeádaí ghrinnscrúdaithe atá fós ar feitheamh, bhain siad le cumhacht a thabhairt don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh chun Iarscríbhinní II, III, IV agus VI (Airteagal 10(8)) agus na riochtaí sláinte (Iarscríbhinn III) a leasú. Luaigh na toscaireachtaí arís roinnt dá n-ábhair inní maidir le codanna éagsúla den togra, mar shampla maidir le lamháltais meáchain i gcás cineálacha áirithe feithiclí nó lamháltais catagóirí uasghrádúcháin (Airteagal 6 agus Airteagal 9, Iarscríbhinn V), fad bailíochta caighdeánach na gceadúnas tiomána (Airteagal 10), fíorú riochtaí sláinte (Airteagal 10ú) nó an scéim tiomána faoi thionlacan (Airteagal 14).
9. Rinneadh tuilleadh leasuithe ar an gcomhréiteach i ndiaidh an chruinnithe sin, agus d’fhorghuinigh Coiste na mBuanionadaithe an téacs an 22 Samhain 2023 in oirchill na Comhairle. Thacaigh tromlach mór na mBallstát leis an téacs. Luaigh roinnt toscaireachtaí na hábhair inní a bhí fós ann maidir le codanna sonracha den togra, mar shampla maidir le huailmhian na scéime don tiomáint faoi thionlacan (Airteagal 14). Thacaigh ionadaí an Choimisiúin le hobair na hUachtaránachta agus chuir sé in iúl gurbh fhearr leis an scéim tiomána faoi thionlacan a choinneáil mar rogha riachtanach d’fheithiclí tromshaothair freisin.

10. Seo a leanas achoimre ar na hathruithe tábhachtacha i gcomparáid leis an togra ón gCoimisiún:
- Giorrú na dtréimhsí bailíochta le haghaidh ceadúnais tiomána do dhaoine scothaosta a bheith ar bhonn deonach i gcónaí (Airteagal 10(2)),
 - Achoimre níos soiléire ar an scagadh ar an oiriúnacht choirp agus mheabhrach chun tiomána sula n-eisítear ceadúnas tiomána agus sula ndéantar ceadúnas a athnuachan, bunaithe ar chórais éagsúla a forbraíodh sna Ballstáit (Airteagal 10a),
 - Na heilimintí teicniúla le haghaidh ceadúnais tiomána mhóibíleacha á n-ailíniú le Rialachán eIDAS21 a bheidh á ghlacadh go luath agus nasc níos fearr idir glacadh gníomhartha cur chun feidhme agus oibleagáid na mBallstát maidir le cur chun feidhme (Airteagail 3 agus 5, Iarscríbhinn I Cuid C),
 - Liúntas meáchain le haghaidh mótarcharbhán i gcatagóir B á ailíniú leis an liúntas atá ann cheana le haghaidh leantóirí carbhán (Airt. 6(1)),
 - Treoir níos mionsonraithe maidir leis an meastóireacht a dhéanfaidh an Coimisiún ar chreat tríú tíortha um sábháilteacht ar bhóithre (Airteagal 12),
 - Na ceanglais maidir leis an duine tionlacain sa scéim tiomána tionlactha á mionchoigeartú, scéim nach mbeidh éigeantach ach amháin i gcás ceadúnas de chatagóir B (Airteagal 14),
 - Athfhoirmlíú á dhéanamh ar na coinníollacha maidir leis an tréimhse phromhaidh i bhfianaise inniúlachtaí na mBallstát agus na gcleachtas seanbhunaithe (Airteagal 15),
 - An deis a bheith ag an saoránach scrúdú teoiriciúil a bheith aige, faoi choinníollacha áirithe, i mBallstát a shaoránachta i gcás nach ionann é agus an Ballstát a chónaithe, ach gan an rogha sin a bheith ann don triail phraiticiúil (Airteagal 17).

¹ Tá teacht, in 15149/23, ar théacs na leasuithe a rinneadh tar éis na caibidlíochta.

IV. CONCLÚIDÍ

11. I bhfianaise an mhéid thuas, iarrtar ar an gComhairle (Iompar, Teileachumarsáid agus Fuinneamh) teacht ar chomhaontú maidir le cur chuige ginearálta i ndáil leis an téacs comhréitigh atá i gceangal leis an tuarascáil seo, ag an gcrúinniú a bheidh aici an 4 Nollaig 2023.
-

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**maidir le ceadúnais tiomána, lena leasaítear Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 ón gCoimisiún
(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)**

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 91(1) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa²,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún³,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

[NÓTA: déanfar na haithrisí a scrúdú ag céim níos déanaí]

² IO C , , lch. .

³ IO C , , lch. .

TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

1. Leagtar síos leis an Treoir seo rialacha comhchoiteanna maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) samhlacha, caighdeáin agus catagóirí ceadúnas tiomána;
 - (b) eisiúint, bailíocht, athnuachan, agus aitheantas frithpháirteach ceadúnas tiomána;
 - (c) gnéithe áirithe de mhalartú, athsholáthar, tarraingt siar, srianadh, cur ar fionraí agus cealú ceadúnas tiomána;
 - (d) gnéithe áirithe is infheidhme maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe.

2. Níl feidhm ag an Treoir seo maidir le feithiclí cumhacht-thiomáinte a ghluaiseann ar rothaí nó ar ráillí, ag a bhfuil dhá acastóir ar a laghad, a mbaineann a phríomhfheidhm lena gcumhacht tarraingthe, atá deartha go speisialta chun uirlisí, innealra nó leantóirí áirithe a bhrú, a tharraingt, a iompar nó a fheidhmiú i ndáil le hoibríochtaí talmhaíochta nó foraoiseachta, agus nach bhfuil ina n-úsáid chun daoine nó earraí a iompar de bhóthar nó chun feithiclí a úsáidtear chun daoine nó earraí a iompar a tharraingt ar an mbóthar ach feidhm thánaisteach.

Airteagal 2

Sainmhínte

Chun críocha na Treorach seo, tá feidhm ag na sainmhínte seo a leanas:

- (1) ciallaíonn ‘ceadúnas tiomána’ doiciméad lena ndeimhnítear an ceart feithiclí cumhacht-thiomáinte a thiomáint agus ina sonraítear na coinníollacha faoina bhfuil an sealbhóir údaraithe tiomáint. D’fhéadfadh formáid fhisiceach nó dhigiteach a bheith aige, nó an dá rud;

- (2) ciallaíonn ‘ceadúnas tiomána fisiceach’ ceadúnas tiomána ina fhormáid fhisiceach, arna eisiúint i gcomhréir le hAirteagal 4;
- (3) ciallaíonn ‘ceadúnas tiomána móibíleach’ ceadúnas tiomána ina fhormáid dhigiteach, arna eisiúint i gcomhréir le hAirteagal 5;
- (4) ciallaíonn ‘feithicil chumhacht-thiomáinte’ feithicil fhéinghluaiste a ritheann ar bhóthar faoina cumhacht féin, seachas feithicil ráille-iompartha;
- (5) ciallaíonn ‘feithicil dhá roth’ feithicil dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointe (a), de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴;
- (6) ciallaíonn ‘feithicil trí roth’ feithicil dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointe (b), de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013;
- (7) ciallaíonn ‘cuadrothar éadrom’ feithicil dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointe (f), de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013;
- (8) ciallaíonn ‘gluaisrothar’ feithicil dhá roth ag a bhfuil carr cliathánach nó gan carr cliathánach, dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointí (c) agus (d) de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013;
- (9) ciallaíonn ‘trírothach cumhachtaithe’ feithicil ag a bhfuil trí roth atá leagtha amach go siméadrach, dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointe (e), de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013;
- (10) ciallaíonn ‘mótarfeithicil’ aon fheithicil chumhacht-thiomáinte, a úsáidtear de ghnáth chun daoine nó earraí a iompar de bhóthar, nó chun feithiclí a úsáidtear chun daoine nó earraí a iompar a tharraingt ar an mbóthar. Cuimseofar tralaí-bhusanna leis an téarma sin, is é sin feithiclí atá nasctha le seoltóir leictreach agus nach bhfuil bunaithe ar ráillí.
- (11) ciallaíonn ‘cuadrothar trom’ feithicil dá dtagraítear in Airteagal 4(2), pointe (g), de Rialachán (AE) Uimh. 168/2013;

⁴ Rialachán (AE) Uimh. 168/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Eanáir 2013 maidir le ceadú agus le faireachas margaidh ar fheithiclí dhá nó trí roth agus cuadrothair (IO L 60, 2.3.2013, lch. 52).

- (12) ciallaíonn ‘dícháiliúchán tiomána’ aon chinneadh as a n-eascraíonn tarraingt siar, cealú, srianadh nó cur ar fionraí an cheadúnais tiomána nó cheart an tiománaí feithicle cumhacht-tiomáinte a thiomáint agus atá tagtha chun bheith infhorfheidhmithe. Féadfaidh an beart a bheith ina phionós príomhúil, ina phionós tánaisteach nó ina phionós forlíontach nó ina bheart sábháilteachta;
- (13) Ciallaíonn ‘mótarcharbhán’ feithicil shainchuspóireach de chatagóir M dá dtagraítear in Airteagal 4 agus in Iarscríbhinn I pointe 5.1 de Rialachán (AE) 2018/858, feithicil atá tógtha chun cóiríocht chónaithe a áireamh ann ina bhfuil an trealamh seo a leanas ar a laghad:
- suíocháin agus bord,
 - cóiríocht chodlata is féidir a tiontú ó na suíocháin,
 - saoráidí cócaireachta, agus
 - saoráidí stórála.
- Beidh an trealamh seo daingnithe go docht sa spás cónaithe; d’fhéadfadh an bord a bheith deartha sa chaoi gur féidir é a bhaint go héasca, áfach;
- (14) Ciallaíonn ‘otharcharr’ feithicil de chatagóir M dá dtagraítear in Airteagal 4 agus in Iarscríbhinn I pointe 5.3 de Rialachán (AE) 2018/858 atá beartaithe chun daoine atá breoite nó gortaithe a iompar agus a bhfuil trealamh speisialta aici chun na críche sin.

Airteagal 3

Sonraíochtaí caighdeánacha an Aontais maidir le ceadúnais tiomána agus aitheantas frithpháirteach

1. Áiritheoidh na Ballstáit go n-eisítear a gceadúnais tiomána náisiúnta i gcomhréir le forálacha na Treorach seo agus go gcomhlíontar sonraíochtaí caighdeánacha an Aontais agus critéir eile leo de bhun na nithe seo a leanas:
 - (a) Airteagal 4 i gcás ceadúnais tiomána fhisiceacha;
 - (b) Airteagal 5 i gcás ceadúnais tiomána mhóibíleacha.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh ceadúnais tiomána fhisiceacha agus mhóibíleacha a eisítear don duine céanna go hiomlán coibhéiseach eatarthu a mhéid a bhaineann leis na cearta agus na coinníollacha faoina bhfuil an duine sin údaraithe tiomáint, agus fad bailíochta.

3. Ní éileoidh na Ballstáit, mar réamhriachtanas, go mbeidh ceadúnas tiomána fisiceach nó móibíleach ag an iarratasóir agus ceadúnas tiomána á eisiúint, á athsholáthar, á athnuachan nó á mhalartú aige san fhormáid eile. Tá an méid sin gan dochar don chaoi a ndéileáiltear le ceadúnais atá ann cheana i gcás malartú nó athsholáthar i gcomhréir le hAirteagal 11(3) agus (4).
4. 5 bliana tar éis gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 5(7), áiritheoidh na Ballstáit nach n-eiseofar ach ceadúnais tiomána mhóibíleacha mar réamhshocrú. Go dtí an dáta sin, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh ceadúnais tiomána mhóibíleacha a eisiúint.
5. De mhaolú ar mhír 4, arna iarraidh sin don iarratasóir, tabharfaidh na Ballstáit an deis ceadúnas tiomána fisiceach a eisiúint in ionad ceadúnas tiomána móibíleach nó in éineacht leis.
6. Déanfar ceadúnais tiomána a eisiúint na Ballstáit a aithint go frithpháirteach. Mar sin féin, déanfar ceadúnais tiomána mhóibíleacha a eisiúint i gcomhréir le hAirteagal 5 a aithint go frithpháirteach tar éis an dáta a shonraítear i mír 4.

[...]

Airteagal 4

Ceadúnais tiomána fisiceacha

1. Eiseoidh na Ballstáit ceadúnais tiomána fisiceacha ar bhonn shonraíochtaí caighdeánacha an Aontais a leagtar síos i gCuid A1 d'Iarscríbhinn I.
2. Glacfaidh na Ballstáit gach beart is gá chun aon riosca brionnaithe ceadúnas tiomána, lena n-áirítear brionnú ceadúnas tiomána a eisíodh roimh an 19 Eanáir 2013, a sheachaint. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.

Déanfar an ceadúnas tiomána fisiceach a chosaint ar bhrionnú trí bhíthin shonraíochtaí caighdeánacha an Aontais a leagtar síos i gCuid A2 d'Iarscríbhinn I. Féadfaidh na Ballstáit gnéithe slándála breise a thabhairt isteach.

3. I gcás ina dtagann sealbhóir ceadúnas tiomána fisiceach bailí gan tréimhse bailíochta riaracháin chun gnáthchónaithe i mBallstát seachas an Ballstát a d'eisigh an ceadúnas tiomána, féadfaidh an Ballstát óstach na tréimhsí bailíochta riaracháin a leagtar amach in Airteagal 10(2) sin a chur i bhfeidhm ar an gceadúnas tríd an gceadúnas tiomána a athnuachan, amhail ó 2 bhliain tar éis an dáta ar tháinig an sealbhóir chun gnáthchónaithe ar a chríoch.

4. Áiritheoidh na Ballstáit, faoin 19 Eanáir 2033, go gcomhlíonfaidh gach ceadúnas tiomána fisiceach arna eisiúint nó i gcúrsaíocht ceanglais uile na Treorach seo.

5. Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh meán stórála (micrishlis) a thabhairt isteach mar chuid den cheadúnas tiomána fisiceach. I gcás ina gcinneann an Ballstát micrishlis a thabhairt isteach mar chuid dá gceadúnas tiomána fisiceach, féadfaidh sé a chinneadh freisin, i gcás ina bhforáiltear dó lena dlíthe náisiúnta a bhaineann le ceadúnais tiomána, sonraí a stóráil ar an micrishlis atá sa bhreis ar an méid a shonraítear i gCuid D d'Iarscríbhinn I.

I gcás ina ndéanann na Ballstáit foráil maidir leis an micrishlis mar chuid den cheadúnas tiomána fisiceach, cuirfidh siad na ceanglais theicniúla a leagtar síos i gCuid B d'Iarscríbhinn I i bhfeidhm. Féadfaidh na Ballstáit gnéithe slándála breise a thabhairt isteach

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas i gcás cinnidh maidir le micrishlis a áireamh ar a gceadúnais tiomána fhisiceacha, nó maidir le haon athrú a bhaineann le cinneadh mar sin, laistigh de 3 mhí tar éis a ghlactha. Na Ballstáit a bhfuil micrishlis tugtha isteach acu ar a gceadúnais tiomána fhisiceacha cheana féin, cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas dá réir sin laistigh de 3 mhí ó dháta theacht i bhfeidhm na Treorach seo.

6. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh cód QR a ghreamú, in ionad na micrishlise nó in éineacht léi, sa spás ar leith don mhicrishlis sna ceadúnais tiomána fhisiceacha a eisíonn siad. Leid an gcód QR, beifear in ann barántúlacht na faisnéise a thuairiscítear ar an gceadúnas tiomána fisiceach a fhíorú.

7. Áiritheoidh na Ballstáit nach gcoinneoidh an fíoraitheoir na sonraí pearsanta is gá chun an fhaisnéis a thairiscítear ar an gceadúnas tiomána fisiceach a fhíorú, ach amháin má údaraítear iad a choinneáil le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta, agus nach dtabharfar fógra d'údarás eisiúna an cheadúnais tiomána faoin bpróiseas fíorúcháin.

Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme lena leagtar síos forálacha mionsonraithe maidir leis na gnéithe idir-inoibritheachta agus na bearta slándála atá le comhlíonadh ag cóid QR a ghreantar ar cheadúnais tiomána fhisiceacha. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas maidir le haon bheart atá ceaptha chun cóid QR a thabhairt isteach ar a gceadúnais tiomána nó maidir le haon athrú ar bheart mar sin, laistigh de 3 mhí tar éis a ghlactha.

8. Cumhachtaítear don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun Codanna A, B agus D d'Iarscríbhinn I a leasú i gcás inar gá chun forbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha a chur san áireamh.

Airteagal 5

Ceadúnais tiomána mhóibíleacha

1. Eiseoidh na Ballstáit ceadúnais tiomána mhóibíleacha ar bhonn shonraíochtaí caighdeánacha an Aontais a leagtar síos i gCuid C d'Iarscríbhinn I.
2. Gan dochar do rialacha náisiúnta lena gceanglaítear táille a íoc i leith ceadúnas tiomána a eisiúint, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh ríomh-aisghabháil ceadúnas tiomána móibíleach ar fáil saor in aisce do dhaoine ag a bhfuil ceadúnas tiomána móibíleach arna n-eisiúint ag na Ballstáit sin.

Eiseofar ceadúnais tiomána mhóibíleacha chuig Tiachóga na Céannachta Digití Eorpaí mar ríomhdhearbhuithe tréithe i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵.

3. [...] Áiritheoidh na Ballstáit sna ceadúnais tiomána mhóibíleacha nach mbeidh níos mó sonraí ná na sonraí dá dtagraítear in Iarscríbhinn I, Cuid D, agus nach bpróiseálfar aon sonraí pearsanta seachas na sonraí sin is gá chun cearta tiomána an tsealbhóra a fhíorú chun na críche sin.
4. [...] Áiritheoidh na Ballstáit nach gcoinneoidh an fíoraitheoir na sonraí pearsanta is gá chun cearta tiomána shealbhóir an cheadúnais tiomána mhóibíligh a fhíorú, ach amháin má údaraítear iad a choinneáil le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta.
5. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas faoi liosta eisitheoirí ceadúnas tiomána móibíleach a choinneoidh siad cothrom le dáta. Déanfaidh an Coimisiún na liostaí sin a chur ar fáil trí chainéal slán agus i bhfoirm ríomhshínithe nó ríomhshéalaithe a bheidh oiriúnach do phróiseáil uathoibríthe.
6. Cumhachtaítear don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun Chuid C d'Iarscríbhinn I a leasú, i gcás inar gá chun forbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha a chur san áireamh.
7. Faoin [dáta teacht i bhfeidhm + 18 mí], glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme lena leagtar síos forálacha mionsonraithe a bhaineann le cuma amhairc, idir-inoibrítheacht, sonraí agus caighdeáin maidir le nuashonrú taifead, slándáil, agus socrúithe eagraíochtúla i dtaca le próiseáil agus cosaint sonraí pearsanta, tástáil agus caighdeáin theicniúla agus slándála maidir le malartú ceadúnas tiomána móibíleach, lena n-áirítear gnéithe fíorúcháin agus an comhéadan le córais náisiúnta. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

⁵ Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 maidir le ríomh-shainaitheantas agus seirbhísí iontaoibhe le haghaidh ríomh-idirbheart sa mhargadh inmheánach, (IO L 257, 28.8.2014, lch. 73).

Airteagal 6

Catagóirí na gceadúnas

1. Leis an gceadúnas tiomána, údarófar tiomáint feithiclí cumhacht-thiomáinte sna catagóirí seo a leanas:

(a) móipéidí:

catagóir AM:

- feithiclí dhá roth nó feithiclí trí rotha ag a bhfuil uasluas dearaidh nach mó ná 45 km/h (seachas iad siúd ag a bhfuil uasluas dearaidh atá cothrom le 25 km/h nó faoina bhun);
- cuadrothair éadroma;

(b) gluaisrothair agus trírothaigh chumhachtaithe:

(i) catagóir A1:

- gluaisrothair nach bhfuil toilleadh sorcóra níos mó ná 125 ceintiméadar ciúbach acu, nach bhfuil cumhacht níos mó ná 11 kW iontu agus nach bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,1 kW/kg acu;
- trírothaigh chumhachtaithe nach bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW iontu;

(ii) catagóir A2:

gluaisrothair nach bhfuil cumhacht níos mó ná 35 kW iontu agus nach bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,2 kW/kg acu agus nach bhfuil díorthaithe ó fheithicil níos mó ná 70 kW;

(iii) catagóir A:

- gluaisrothair;
- trírothaigh chumhachtaithe a bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW acu;

Féadfar leantóir nach mó a uasmhais údaraithe ná leath de mheáchan mhais gan ualach na feithicil tarraingthe a chur le mótarfheithiclí sna catagóirí dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b). Féadfaidh na Ballstáit coinníollacha breise a chur i bhfeidhm maidir leis na ceadúnais atá eisithe acu, bunaithe ar cheisteanna sábháilteachta ar bhóithre.

(c) mótarfeithiclí:

(i) catagóir B1:

– cuadrothar trom.

Tá Catagóir B1 roghnach; sna Ballstáit nach dtugann an chatagóir ceadúnais tiomána seo isteach, beidh ceadúnas tiomána do chatagóir B de dhíth chun na feithiclí sin a thiomáint. Féadfaidh na Ballstáit sin diúltú ceadúnas tiomána a mhalartú i leith chatagóir B1;

Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh freisin an chatagóir sin a thabhairt isteach, chun tiomáint ar a gcíoch, go heisiach le haghaidh na bhfeithiclí dá dtagraítear in Airteagal 9(4), an chéad fhomhír, pointe (c), faoi na coinníollacha dá bhforáiltear sa mhír sin agus faoi na coinníollacha breise ar dháta eisiúna an cheadúnais tiomána don chatagóir sin, go mbeidh an tiománaí faoi bhun 21 bhliain d’aois, go rachaidh bailíocht an cheadúnais tiomána don chatagóir sin in éag nuair a bheidh an sealbhóir 21 bhliain d’aois, agus nach bhfuil an ceadúnas tiomána in-athnuaithe don chatagóir sin. I gcás ina gcinnfidh Ballstát é sin a dhéanamh, cuirfidh siad an méid sin in iúl ar an gceadúnas tiomána trí úsáid a bhaint as cód Aontais 60.03.

(ii) catagóir B:

– mótarfeithiclí nach bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg acu agus atá deartha agus tógtha chun líon nach mó ná ochtar paisinéirí a iompar i dteannta an tiománaí.

– féadfar leantóir de chatagóir O1 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858 a chur le mótarfeithiclí sa chatagóir seo.

Gan dochar d’fhorálacha na rialacha i dtaca le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, féadfar leantóir de chatagóir O2 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858, nó féadfar mótarcharbhán ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg a chur le mótarfeithiclí sa chatagóir seo, ar choinníoll nach mó mais údaraithe uasta an chónaisc sin nó an mhótarcharbháin ná 4 250 kg. I gcás inar mó an cónasc sin nó an mótarcharbhán ná 3 500 kg, ceanglóidh na Ballstáit, i gcomhréir le forálacha Iarscríbhinn V, nach dtiomáinfear é ach amháin:

- tar éis oiliúint a chur i gcrích, nó
- tar éis ar éirigh leis an iarrthóir i dtástáil scileanna agus iompraíochta.

Féadfaidh na Ballstáit a éileamh freisin go ndéanfar an oiliúint sin a chur i gcrích agus tástáil scileanna agus iompraíochta araon.

Faoi na coinníollacha céanna agus gan dochar d'fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, féadfaidh mótarfheithiclí sa chatagóir seo a bheith ina n-otharcharr ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg.

Léireoidh na Ballstáit an teidlíocht chun cónasc mar sin, mótarcharbhán nó otharcharr a thiomáint ar an gceadúnas tiomána leis an gcód Aontais ábhartha a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I.

(iii) catagóir BE:

- gan dochar d'fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónasc feithiclí lena gcuimsítear feithicil tarraingthe i gcatagóir B agus leantóir de chatagóir O2 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858;

(iv) catagóir C1:

- mótarfheithiclí seachas na feithiclí sin i gcatagóir D1 nó i gcatagóir D, nach bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg acu, ach nach mó é ná 7 500 kg, agus atá deartha agus tógtha chun líon nach mó ná ochtar paisinéirí a iompar i dteannta an tiománaí.
- Féadfar leantóir de chatagóir O1 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858 a chur le mótarfheithiclí sa chatagóir seo;

(v) catagóir C1E:

- gan dochar d'fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónasc feithiclí i gcás gur le catagóir C1 a bhaineann an fheithicil tarraingthe agus go bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg ag an leantóir nó ag an leath-leantóir ar choinníoll nach mó mais údaraithe an chónaisc ná 12 000 kg;
- gan dochar d'fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónasc feithiclí i gcás gur le catagóir B a bhaineann an fheithicil tarraingthe agus go bhfuil mais údaraithe os cionn 3 500 kg ag an leantóir nó ag an leath-leantóir ar choinníoll nach mó mais údaraithe an chónaisc ná 12 000 kg;

- (vi) catagóir C:
- mótarfheithiclí seachas na feithiclí sin i gcatagóir D1 nó i gcatagóir D, a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg acu agus atá deartha agus tógtha chun líon nach mó ná ochtar paisinéirí a iompar i dteannta an tiománaí.
 - Féadfar leantóir de chatagóir O1 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858 a chur le mótarfheithiclí sa chatagóir seo.
- (vii) catagóir CE:
- gan dochar d’fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónaisc feithiclí i gcás gur le catagóir C a bhaineann an fheithicil tarraingthe agus go bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg ag an leantóir nó ag an leath-leantóir;
- (viii) catagóir D1:
- mótarfheithiclí atá deartha agus tógtha chun líon níos mó ná 8 bpaisinéir agus nach mó ná 16 phaisinéir a iompar i dteannta an tiománaí agus nach mó iad ná 8 méadar ar fad ar a mhéad.
 - Féadfar leantóir de chatagóir O1 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858 a chur le mótarfheithiclí sa chatagóir seo;
- (ix) catagóir D1E:
- gan dochar d’fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónaisc feithiclí i gcás gur le catagóir D1 a bhaineann an fheithicil tarraingthe agus go bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg ag an leantóir.
- (x) catagóir D:
- mótarfheithiclí atá deartha agus tógtha chun líon níos mó ná ochtar paisinéirí a iompar i dteannta an tiománaí; féadfar leantóir de chatagóir O1 dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2018/858 a chur le mótarfheithiclí ar féidir iad a thiomáint le ceadúnas chatagóir D;
- (xi) catagóir DE:
- gan dochar d’fhorálacha na rialacha maidir le cineálcheadú maidir leis na feithiclí lena mbaineann, cónaisc feithiclí i gcás gur le catagóir D a bhaineann an fheithicil tarraingthe agus go bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg ag an leantóir.

2. Le réamhthoilíú ón gCoimisiún, a dhéanfaidh measúnú ar thionchar an bhirt atá beartaithe maidir le sábháilteacht ar bhóithre, féadfaidh na Ballstáit cineálacha sonracha áirithe feithiclí cumhacht-thiomáinte a eisiámh ó chur i bhfeidhm an Airteagail seo, lena n-áirítear feithiclí speisialta le haghaidh daoine faoi mhíchumas.

Féadfaidh na Ballstáit a eisiámh ó chur i bhfeidhm na Treorach seo cineálacha feithiclí arna n-úsáid ag na fórsaí armtha agus ag an gcosaint shibhialta, nó faoina smacht acu. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.

Airteagal 7

Aoiseanna íosta

1. Is iad seo a leanas na haoiseanna íosta chun ceadúnas tiomána a eisiúint:
- (a) 16 bliana i gcás chatagóirí AM, A1 agus B1;
 - (b) 18 mbliana i gcás chatagóirí A2, B, BE, C1 agus C1E;
 - (c) Maidir le catagóir A:
 - (i) 20 bliain i gcás gluaisrothar. Mar sin féin, beidh rochtain ar ghluaisrothair sa chatagóir seo a thiomáint faoi réir taithí 2 bhliain ar a laghad ar ghluaisrothair faoi cheadúnas A2. Féadfar an ceanglas maidir le 2 bhliain taithí a tharscaoileadh más rud é go bhfuil an t-iarrthóir 24 bliana d'aois ar a laghad;
 - (ii) 21 bhliain i gcás trírothaigh chumhachtaithe ag a bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW;
 - (d) 21 bhliain i gcás chatagóirí C, CE, D1 agus D1E;
 - (e) 24 bliana i gcás chatagóirí D agus DE.
2. Féadfaidh na Ballstáit an aois íosta chun ceadúnas tiomána a eisiúint a ardú nó a ísliú:
- (a) i gcás chatagóir AM, síos le 14 bliana d'aois nó suas go 18 mbliana d'aois;

- (b) i gcás chatagóir B1, suas le 18 mbliana d’aois;
- (c) i gcás chatagóir A1, suas le 18 mbliana d’aois, ar choinníoll go gcomhlíontar an dá choinníoll seo a leanas:

(i) tá éagsúlacht 2 bhliain idir an aois íosta do chatagóir A1 agus an aois íosta do chatagóir A2;

(ii) tá tairbhí 2 bhliain ar a laghad ar ghluaisrothair i gcatagóir A2 de dhíth sula bhféadtar rochtain ar thiomáint gluaisrothar i gcatagóir A a cheadú, dá dtagraítear i mír 1, pointe(c)(i);

- (d) i gcás chatagóir B agus chatagóir BE, síos go 17 mbliana d’aois.

3. Féadfaidh na Ballstáit an aois íosta do chatagóir C a íslíú go 18 mbliana d’aois agus an aois íosta do chatagóir D a íslíú go 21 bhliain d’aois i ndáil le:

(a) feithiclí arna n-úsáid ag an tseirbhís dóiteáin agus feithiclí arna n-úsáid chun an t-ord poiblí a choimeád;

(b) feithiclí atá ag dul faoi thástálacha bóthair chun críocha deisiúcháin nó cothabhála.

4. Ceadúnais tiomána a eisítear i gcomhréir le míreanna 2 agus 3, ní bheidh siad bailí ach amháin ar chríoch an Bhallstáit eisiúna go dtí go mbeidh an teorainn aoise íosta bainte amach ag sealbhóir an cheadúnais mar a leagtar amach i mír 1.

Féadfaidh na Ballstáit bailíocht ceadúnais tiomána arna n-eisiúint do thiománaithe faoi na haoiseanna íosta a leagtar amach i mír 1 a aithint ar a gcríoch.

5. De mhaolú ar mhír 1, pointí (d) agus (e), den Airteagal seo, i gcás ina bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil dá dtagraítear in Airteagal 6 de Threoir (AE) 2022/2561 ag iarrthóir, is í seo a leanas an aois íosta le haghaidh ceadúnas tiomána a eisiúint:

(a) i gcás chatagóirí C agus CE, na haoiseanna íosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(2), pointe (a)(i) de Threoir (AE) 2022/2561;

- (b) i gcás chatagóirí D1 agus D1E, na haoiseanna íosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(3), pointe (a)(i), an dara fomhír, den Treoir sin;
- (c) i gcás chatagóirí D agus DE, na haoiseanna íosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(3), pointe (a)(i), an chéad fhomhír, pointe (a)(ii), an chéad fhomhír, agus pointe (b), den Treoir sin.

I gcás, i gcomhréir le hAirteagal 5(3), pointe (a)(i), an dara fomhír, nó Airteagal 5(3), pointe (a)(ii), an dara fomhír, de Threoir (AE) 2022/2561, ina ndéanfaidh Ballstát tiomáint a údarú ina chríoch ó aois níos ísle, beidh bailíocht an cheadúnais tiomána teoranta do chríoch an Bhallstáit eisiúna amháin go dtí go mbeidh an aois íosta ábhartha dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo bainte amach ag sealbhóir an cheadúnais agus go mbeidh deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil aige.

Airteagal 8

Coinníollacha agus srianta

1. Ceadúnais tiomána a eisítear do dhuine atá faoi réir coinníoll amháin nó níos mó faoina bhfuil an duine sin údaraithe tiomáint, déanfaidh na Ballstáit na ceadúnais sin a mharcáil. Chuige sin, úsáidfídh na Ballstáit cóid chomhfhreagracha an Aontais dá bhforáiltear i gCuid E d'Iarscríbhinn I. Féadfaidh siad cóid náisiúnta a úsáid freisin le haghaidh coinníollacha nach gcumhdaítear le Cuid E d'Iarscríbhinn I.

Más rud é, de bharr éagumas coirp, nach n-údaráítear an tiomáint ach le haghaidh cineálacha áirithe feithiclí amháin nó le haghaidh feithiclí oiriúnaithe chun na héagumais sin a chúiteamh, tabharfar faoin tástáil scileanna agus iompraíochta dá bhforáiltear in Airteagal 10(1) i bhfeithicil mar sin.

2. Cumhachtaítear don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun Cuid E d'Iarscríbhinn I a leasú, i gcás inar gá chun forbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha a chur san áireamh.

Airteagal 9

Céimniú agus coibhéisí idir na catagóirí

1. Ní eiseofar ceadúnais tiomána do chatagóirí BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D ná DE ach amháin do thiománaithe atá i dteideal feithiclí i gcatagóir B a thiomáint cheana féin.
2. Is mar seo a leanas a chinnfear bailíocht ceadúnais tiomána:
 - (a) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóirí C1E, CE, D1E nó DE bailí do chónaisc feithiclí i gcatagóir BE;
 - (b) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir CE bailí do chatagóir DE fad is atá na sealbhóirí i dteideal feithiclí i gcatagóir D a thiomáint;
 - (c) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóirí C1E nó CE bailí do chatagóir D1E fad is atá na sealbhóirí i dteideal feithiclí i gcatagóir D1 a thiomáint;
 - (c1) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir CE agus do chatagóir DE bailí do chatagóirí C agus C1, agus D agus D1, faoi seach;
 - (d) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir CE agus do chatagóir DE bailí do chónaisc feithiclí i gcatagóir C1E agus i gcatagóir D1E faoi seach;
 - (d1) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir C1E agus do chatagóir D1E bailí do chatagóirí C1 agus D1, faoi seach;
 - (e) ceadúnais a eisítear d'aon chatagóir, beidh iad bailí d'fheithiclí i gcatagóir AM. Mar sin féin, maidir le ceadúnais tiomána arna n-eisiúint ar a chríoch, féadfaidh Ballstát na coibhéisí do chatagóir AM a theorannú do chatagóirí A1, A2 agus A, más rud é go bhforchuireann an Ballstát sin tástáil phraiticiúil mar choinníoll chun catagóir AM a fháil;
 - (f) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir A2 bailí do chatagóir A1 freisin;

- (g) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóirí A, B, C nó D bailí do chatagóirí A1 agus A2; B1; C1; D1, faoi seach;
- (h) 2 bhliain tar éis ceadúnas tiomána a eisiúint den chéad uair, ar ceadúnas é a deonaíodh le haghaidh chatagóir B, beidh sé bailí i gcás tiomáint na bhfeithiclí breosla ionadúil dá dtagraítear in Airteagal 2 de Threoir 96/53/CE ón gComhairle⁶ ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg gan leantóir.

3. Le tiomáint ar a gcríoch, féadfaidh na Ballstáit na coibhéisí seo a leanas a dheonú:

- (a) trírothaigh chumhachtaithe faoi cheadúnas do chatagóir B, i gcás trírothaigh chumhachtaithe ag a bhfuil cumhacht os cionn 15 kW ar choinníoll go bhfuil sealbhóir an cheadúnais do chatagóir B 21 bhliain d'aois ar a laghad;
- (b) gluaisrothair i gcatagóir A1 faoi cheadúnas do chatagóir B.

Na Ballstáit a dheonaigh na coibhéisí dá bhforáiltear sa chéad fhomhír, déanfaidh siad iad a aithint go frithpháirteach.

Ní léireoidh na Ballstáit ar an gceadúnas tiomána go bhfuil sealbhóir i dteideal na feithiclí dá dtagraítear sa chéad fhomhír a thiomáint, ach amháin trí bhíthin cóid ábhartha an Aontais a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I.

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas gan mhoill maidir le coibhéisí dá dtagraítear sa chéad fhomhír a dheonaítear ar a gcríoch, lena n-áirítear na cóid náisiúnta a d'fhéadfaí a úsáideadh roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis sin ar fáil don na Ballstáit chun cur i bhfeidhm na míre seo a éascú.

⁶ Treoir 96/53/CE ón gComhairle an 25 Iúil 1996 lena leagtar síos na toisí údaraithe uasta sa trácht náisiúnta agus idirnáisiúnta agus na meáchain údaraithe uasta sa trácht idirnáisiúnta le haghaidh feithiclí bóthair áirithe ag gluaiseacht laistigh den Chomhphobal (IO L 235, 17.9.1996, lch. 59).

4. Féadfaidh na Ballstáit tiomáint na gcatagóirí feithiclí seo a leanas a údarú ar a gcríoch:
- (a) feithiclí i gcatagóir D1 ag a bhfuil mais údaraithe uasta de 3 500 kg, lena n-eisítear aon trealamh speisialaithe atá beartaithe d’iompar paisinéirí faoi mhíchumas, ag sealbhóirí os cionn 21 bhliain d’aois ag a bhfuil ceadúnas tiomána do chatagóir B, 2 bhliain ar a laghad tar éis an ceadúnas sin a eisiúint den chéad uair agus ar choinníoll go bhfuil na feithiclí in úsáid ag comhlachtaí neamhthráchtála chun críoch sóisialta agus go soláthraíonn an tiománaí a sheirbhísí ar bhonn deonach;
 - (b) feithiclí ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg ag tiománaithe os cionn 21 bhliain d’aois ag a bhfuil ceadúnas a deonaíodh le haghaidh chatagóir B, 2 bhliain ar a laghad tar éis an ceadúnas sin a eisiúint den chéad uair, ar choinníoll go gcomhlíontar gach ceann de na coinníollacha seo a leanas:
 - (i) níl sé beartaithe na feithiclí sin a úsáid ach amháin mar limistéar teagaisc nó áineasa; nuair atá siad ina stad;
 - (ii) úsáideann comhlachtaí neamhthráchtála iad chun críoch sóisialta;
 - (iii) tá modhnú déanta orthu ionas nach féidir iad a úsáid chun breis agus naonúr a iompar ná chun aon earraí a iompar seachas na hearraí sin atá fíor-riachtanach dá gcuspóirí;
 - (c) feithiclí i gcatagóir B ag a bhfuil mais údaraithe uasta acu nach mó ná 2 500 kg agus luas uasta acu atá teoranta go teicniúil go 45 km/h i gcás tiománaithe ag a bhfuil ceadúnas tiomána arna dheonú le haghaidh chatagóir B1, a eisíodh faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach sa dara fomhír d’Airteagal 6(1), pointe (c) (i).

Ní léireoidh na Ballstáit ar an gceadúnas tiomána go bhfuil sealbhóir i dteideal na feithiclí dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) den chéad fhomhír a thiomáint, ach amháin trí bhíthin cóid náisiúnta ábhartha.

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas faoi aon údarú a dheonaítear i gcomhréir leis an mír seo.

Airteagal 10

Eisiúint, bailíocht agus athnuachan

1. Ní eiseofar ceadúnais tiomána ach amháin d'iarratasóirí a chomhlíonann na coinníollacha seo a leanas:

- (a) d'éirigh leo i dtástáil scileanna agus iompraíochta agus i dtástáil teoirice agus a chomhlíonann na caighdeáin íosta maidir le hoiriúnacht choirp agus mheabhrach, i gcomhréir le forálacha Iarscríbhinn II agus Iarscríbhinn III;
- (b) d'éirigh leo i dtástáil teoirice amháin maidir le catagóir AM; Féadfaidh na Ballstáit a cheangal ar iarratasóirí tástáil scileanna agus iompraíochta a dhéanamh agus forálacha Airteagal 10a a chur i bhfeidhm don chatagóir seo.

Maidir le feithiclí trí roth agus cuadrothair laistigh den chatagóir seo, féadfaidh na Ballstáit tástáil shainiúil scileanna agus iompraíochta a fhorchur. Maidir le difreáil feithiclí i gcatagóir AM, féadfar cód náisiúnta a chur isteach ar an gceadúnas tiomána;

- (c) maidir le catagóir A2 nó catagóir A, agus ar choinníoll go bhfuil taithí 2 bhliain ar a laghad faighte acu ar ghluaisrothar i gcatagóir A1 nó i gcatagóir A2 faoi seach, beidh ceann de na nithe seo a leanas déanta acu:
 - (i) d'éirigh leo i dtástáil scileanna agus iompraíochta amháin; nó
 - (ii) tá oiliúint curtha i gcrích acu de bhun Iarscríbhinn VI;
- (d) tá oiliúint curtha i gcrích acu nó d'éirigh leo i dtástáil scileanna agus iompraíochta, nó tá oiliúint curtha i gcrích acu agus d'éirigh leo i dtástáil scileanna agus iompraíochta de bhun Iarscríbhinn V maidir le catagóir B chun cónasc feithiclí a thiomáint, mótarcharbhán nó otharcharr dá dtagraítear Airteagal 6(1), pointe (c)(ii), an tríú mír agus an cúigiú mír;
- (e) tá gnáthchónaí orthu ar chríoch an Bhallstáit a bhfuil an ceadúnas á eisiúint aige, nó is féidir leo fianaise a chur ar fáil go bhfuil siad, tráth a chuirtear an t-iarratas isteach, ag staidéar ann le sé mhí anuas ar a laghad.

2. Iad é seo a leanas fad bhailíocht riaracháin na gceadúnas tiomána a eisiúnn na Ballstáit:

- (a) 15 bliana i gcás chatagóirí AM, A1, A2, A, B, B1 agus BE. Féadfaidh na Ballstáit an fad sin a laghdú go 10 mbliana i gcás ina gceadóidh a reachtaíocht náisiúnta an ceadúnas tiomána a úsáid ina dhoiciméad aitheantais phearsanta freisin;
- (b) 5 bliana i gcás chatagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E.

D'fhéadfadh athnuachan ceadúnais tiomána tréimhse bailíochta riaracháin nua a spreagadh do chatagóir nó do chatagóirí eile a bhfuil an sealbhóir ceadúnais i dteideal í nó iad a thiomáint, sa mhéid is go bhfuil sé sin i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos sa Treoir seo.

Ní bheidh láithreach micrishlise nó cóid QR de bhun Airteagal 4(5) agus Airteagal 4(6) faoi seach ina réamhriachtanas do bhailíocht ceadúnas tiomána. Ní rachaidh cailteanas ná neamh-inléiteacht na micrishlise ná an chóid QR, ná damáiste ar bith eile dóibh, i bhfeidhm ar bhailíocht an cheadúnais tiomána.

Féadfaidh na Ballstáit teorainn a chur le tréimhse bailíochta riaracháin na gceadúnas tiomána a eisiúnn do thiománaithe nuacheadúnaithe le haghaidh aon chatagóir chun bearta sonracha a chur i bhfeidhm maidir leis na tiománaithe sin, chun feabhas a chur ar a sábháilteacht ar bhóithre.

Féadfaidh na Ballstáit teorainn a chur leis an tréimhse bailíochta riaracháin i gcomhréir leis an dara fomhír d'Airteagal 6(1)(c)(i).

Féadfaidh na Ballstáit teorainn a chur leis an tréimhse bailíochta riaracháin de cheadúnais tiomána aonair d'aon chatagóir sa chás ina measfar go dteastaíonn seiceálacha leighis nó bearta ar leith eile a chur i bhfeidhm níos minice, lena n-áirítear srianta do dhaoine a sháraíonn an dlí tráchta.

Féadfaidh na Ballstáit na tréimhsí bailíochta riaracháin do cheadúnais tiomána a leagtar amach sa chéad fhomhír, pointí (a) agus (b), a laghdú le haghaidh ceadúnais tiomána sealbhóirí a bhfuil cónaí orthu ar a gcéad a bhfuil aois 65 bliana bainte amach acu, chun seiceálacha leighis, féinmheasúnuithe leighis nó bearta ar leith eile a chur i bhfeidhm níos minice, lena n-áirítear cúrsaí athnuachana. Ní chuirfear an tréimhse bailíochta riaracháin sin i bhfeidhm ach ar athnuachan an cheadúnais tiomána.

An tréimhse bailíochta riaracháin a leagtar amach sa mhír seo do cheadúnais tiomána le haghaidh daoine ar deonaíodh cead cónaithe sealadach dóibh nó ag a bhfuil cosaint shealadach nó cosaint leordhóthanach faoin dlí náisiúnta ar a gcríoch, féadfaidh na Ballstáit an tréimhse sin a laghdú. [...]

3. Beidh athnuachan ceadúnais tiomána ar dhul in éag a mbailíochta riaracháin faoi réir an dá choinníoll seo a leanas:

- (a) comhlíonadh leanúnach na gcaighdeán íosta oiriúnachta coirp agus meabhraí don tiomáint a leagtar amach in Iarscríbhinn III;
- (b) gnáthchónaí ar chríoch an Bhallstáit a bhfuil an ceadúnas á eisiúint aige, nó fianaise go bhfuil an t-iarratasóir ag staidéar ann le 6 mhí anuas ar a laghad, tráth a chuireann sé a iarratas isteach.

4. [...]

5. Gan dochar do dhlíthe náisiúnta coiriúla agus póilíneachta, féadfaidh na Ballstáit forálacha náisiúnta a bhaineann le coinníollacha seachas iad siúd dá dtagraítear sa Treoir seo a chur i bhfeidhm nuair a eisítear ceadúnais tiomána. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.

6. [...]

7. Ní bheidh cead ag aon duine níos mó ná aon cheadúnas tiomána amháin a bheith aige. Is féidir ceadúnas tiomána móibíleach a thaispeáint ar roinnt gléasanna móibíleacha. [...]

Diúltóidh Ballstát ceadúnas tiomána a eisiúint i gcás ina suíonn sé go bhfuil ceadúnas tiomána ag an iarratasóir cheana féin a d'eisigh Ballstát eile.

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun an tríú fómhír roimhe seo a chur i bhfeidhm. Beidh de chuspóir ag na bearta is gá i ndáil le heisiúint, athsholáthar, athnuachan nó malartú ceadúnas tiomána a dheimhniú le Ballstáit eile sa chás a bhfuil forais réasúnacha ann a mheas go bhfuil ceadúnas tiomána eile ag an iarratasóir cheana féin. Chuige sin, úsáidfidh na Ballstáit líonra an Aontais Eorpaigh um cheadúnais tiomána dá dtagraítear in Airteagal 19.

Gan dochar d'Airteagal 3(6), cuirfidh Ballstát atá ag eisiúint ceadúnais tiomána dícheall cuí i bhfeidhm lena áirithiú go gcomhlíonann duine na ceanglais a leagtar amach i mír 1 den Airteagal seo agus cuirfidh sé i bhfeidhm a fhorálacha náisiúnta maidir leis an gceadúnas tiomána nó an ceart tiomána a chur ar ceall nó a tharraingt siar má shuítear gur eisíodh ceadúnas gan na ceanglais sin a chomhlíonadh.

8. Cumhachtaítear don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun Iarscríbhinní II, III, V agus VI a leasú i gcás inar gá chun forbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha a chur san áireamh.

Airteagal 10a

Comhlíonadh na gcaighdeán íosta maidir le hoiriúnacht choirp agus mheabhrach

1. Sula n-eiseofar ceadúnas tiomána dóibh den chéad uair, ní mór d'iarratasóirí ar aon cheadúnas tiomána dul faoi scrúdú leighis ina gcuirtear i bhfeidhm na caighdeán íosta maidir le hoiriúnacht choirp agus mheabhrach, lena gcumhdaítear na riochtaí sláinte ar fad a luaitear in Iarscríbhinn III. Níl feidhm aige sin maidir le ceadúnais tiomána a eisiúint i gcatagóir AM ach amháin má cheanglaíonn na Ballstáit amhlaidh i gcomhréir le hAirteagal 10(1), pointe (b). Ní mór scrúdú leighis a dhéanamh nuair a dhéantar iarratas ar cheadúnas tiomána do chatagóirí C, CE, C1, C1E, D, D1, DE nó D1E, gan beann ar cé acu an ndearnadh nó nach ndearnadh scrúdú leighis do chatagóir eile.
2. Sula ndéanfar ceadúnas tiomána a athnuachan, rachaidh sealbhóirí faoi scrúdú leighis lena gcumhdófar na riochtaí sláinte uile a luaitear in Iarscríbhinn III. Níl feidhm aige sin maidir le ceadúnais tiomána a athnuachan i gcatagóir AM ach amháin má cheanglaíonn na Ballstáit amhlaidh i gcomhréir le hAirteagal 10(1), pointe (b).
3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, agus a mhéid nach bhforáiltear a mhalairt in Iarscríbhinn III, féadfaidh na Ballstáit, i gcás chatagóirí AM, A, A1, A2, B, B1 agus BE, in ionad scrúdú leighis a éileamh:
 - (a) a cheangal ar an iarratasóir nó ar an sealbhóir foirm féinmheasúnaithe a líonadh isteach lena gcumhdaítear na riochtaí sláinte go léir a luaitear in Iarscríbhinn III agus ceadúnas tiomána á eisiúint nó á athnuachan; nó

(b) sásra náisiúnta a bhunú chun a áirithiú go bhfreagrófar ar athruithe suntasacha ar an oiriúnacht choirp agus mheabhrach chun na caighdeáin íosta maidir le oiriúnacht choirp agus mheabhrach a leagtar amach in Iarscríbhinn III a chomhlíonadh, tar éis an ceadúnas a eisiúint don iarratasóir a rinne scrúdú leighis nó féinmheasúnú.

Féadfaidh Ballstát ceann amháin nó an dá cheann de na bearta malartacha sin a chur i bhfeidhm.

4. Féadfaidh na Ballstáit na hiarmhairtí a leagan síos maidir le neamhchomhlíonadh an cheanglais féinmheasúnú a líonadh isteach nó maidir le faisnéis a chur ar fáil go feasach san fhéinmheasúnú atá mícheart nó neamhiomlán.
5. Féadfaidh na Ballstáit an beart malartach a eagrú faoi mhír 3, pointe (b), sa chaoi gur féidir faireachán a dhéanamh ar oiriúnacht chun tiomána le linn tréimhsí athnuachana.
6. Más rud é, ar bhonn faisnéise a fuarthas faoi scáth na mbeart malartach éagsúil a leagtar amach i mír 3, gur léir gur dócha go bhfuil ceann amháin nó níos mó de na riochtaí sláinte a luaitear in Iarscríbhinn III ar an iarratasóir nó ar an sealbhóir, áiritheoidh na Ballstáit go rachaidh an t-iarratasóir nó an sealbhóir faoi scrúdú leighis sula bhfaighidh sé ceadúnas tiomána nó sula n-athnuafar é.

Airteagal 10b

Síneadh bailíochta i gcás géarchéime

1. I gcás géarchéime féadfaidh na Ballstáit síneadh a chur le tréimhse bailíochta ceadúnas tiomána a rachadh in éag murach sin, ar feadh uastréimhse 6 mhí. Féadfar an síneadh a athnuachan i gcás ina leanfaidh an ghéarchéim ar aghaidh.
2. Beidh réasúnú cuí le haon síneadh den sórt sin agus tabharfar fógra láithreach ina leith don Choimisiún. Foilseoidh an Coimisiún an fhaisnéis sin láithreach in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Tabharfaidh na Ballstáit aitheantas do bhailíocht na gceadúnas tiomána ar cuireadh síneadh lena dtréimhse bailíochta riaracháin faoin Airteagal seo.

3. Nuair a dhéantar difear do roinnt Ballstát le géarchéim, féadfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh chun síneadh a chur le tréimhse bailíochta riaracháin na gcatagóirí ceadúnas tiomána uile nó catagóirí áirithe ceadúnas tiomána a rachadh in éag murach sin. Ní fhéadfaidh an síneadh sin a bheith níos faide ná 6 mhí agus féadfar é a athnuachan i gcás ina leanfaidh an ghéarchéim ar aghaidh. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(3).
4. I gcás nach ndéantar difear do Bhallstát, agus nach dócha go ndéanfar difear dó, le deacrachtaí a fhágann gur dofheidhmithe ceadúnais tiomána a athnuachan de dheasca na géarchéime dá dtagraítear sa tríú mír, nó i gcás ina bhfuil bearta náisiúnta iomchuí déanta aige chun tionchar na ngéarchéimeanna a mhaolú, féadfaidh an Ballstát sin cinneadh a dhéanamh gan an síneadh a tugadh isteach leis an ngníomh cur chun feidhme dá dtagraítear sa tríú fómhír a chur i bhfeidhm, tar éis dó an Coimisiún a chur ar an eolas ar dtús. Cuirfidh an Coimisiún na Ballstáit eile ar an eolas ina leith agus foilseoidh sé fógra in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
5. Chun críocha an Airteagail seo, ciallaíonn ‘géarchéim’ teagmhas eisceachtúil, gan choinne agus tobann, nádúrtha nó de dhéantús an duine de chineál urghnách agus de scála urghnách a tharlaíonn laistigh nó lasmuigh den Aontas, ag a bhfuil tionchair mhóra dhíreacha nó indíreacha ar réimse an iompair de bhóthar agus lena gcoisctear an fhéidearthacht do shealbhóirí ceadúnas tiomána nó do na húdaráis náisiúnta ábhartha na nósanna imeachta is gá a chur i gcrích chun iad a athnuachan nó a dhéanann dochar mór don fhéidearthacht sin.

Airteagal 11

Ceadúnas tiomána a eisíonn na Ballstáit a mhalartú agus a athsholáthar

1. I gcás ina mbeidh sealbhóir ceadúnais tiomána bhailí a d’eisigh Ballstát imithe chun gnáthchónaí a dhéanamh i mBallstát eile, féadfaidh sé nó sí a iarraidh go ndéanfar a cheadúnas tiomána nó a ceadúnas tiomána a mhalartú ar cheadúnas coibhéiseach. An Ballstát atá ag déanamh an mhalartaithe, beidh sé a sheiceáil cén chatagóir dá bhfuil an ceadúnas atá á chur isteach bailí fós.

2. Faoi réir chomhlíonadh phrionsabal an chríochachais i ndáil le dlíthe coiriúla agus póilíneachta, féadfaidh Ballstát an ghnáthchónaithe a fhorálacha náisiúnta maidir le srian a chur ar an gceart tiomána nó maidir leis an gceart tiomána a chur ar fionraí, a tharraingt siar nó a chur ar ceal a chur i bhfeidhm ar shealbhóir ceadúnais tiomána a d'eisigh Ballstát eile agus, más gá, an ceadúnas a mhalartú chun na críche sin.
3. An Ballstát a bhfuil ceadúnas tiomána fisiceach á mhalartú aige, cuirfidh sé an seancheadúnas ar ais chuig údaráis an Bhallstáit a d'eisigh é agus sonróidh sé na cúiseanna leis sin.

An Ballstát a bhfuil ceadúnas tiomána móibíleach á mhalartú aige, cuirfidh sé údaráis an Bhallstáit eisiúna ar an eolas agus sonróidh sé na cúiseanna leis sin; áiritheoidh an Ballstát eisiúna nach féidir an ceadúnas móibíleach roimhe sin a thaispeáint a thuilleadh tríd an ngléas móibíleach a d'úsáid an sealbhóir chun na críche sin. Úsáidfidh na Ballstáit líonra an Aontais Eorpaigh um cheadúnais tiomána dá dtagraítear in Airteagal 19(1) chun críoch cumarsáide.

4. Ní féidir ceadúnas athsholáthair ar cheadúnas tiomána fisiceach a ndearnadh damáiste dó, ar cailleadh nó ar goideadh é, agus ceadúnas athsholáthair ar cheadúnas tiomána fisiceach nó móibíleach ar baineadh úsáid chaolaíoch as, a fháil ach ó na húdaráis inniúla sa Bhallstát ina bhfuil gnáthchónaí ar an sealbhóir. Soláthróidh na húdaráis sin an ceadúnas athsholáthair ar bhonn na faisnéise atá acu nó, nuair is iomchuí, ar bhonn fianaise ó údaráis inniúla an Bhallstáit a d'eisigh an ceadúnas bunaidh. I gcás inar athsholáthair Ballstát ceadúnas tiomána seachas an Ballstát a d'eisigh é agus go bhfuil an ceadúnas tiomána arna athsholáthar ina sheilbh fós ag an sealbhóir, nó i gcás ina bhféadfaidh an sealbhóir é a thaispeáint, beidh feidhm ag na nósanna imeachta a leagtar amach i mír 3.

Airteagal 12

Malartú ceadúnas tiomána arna n-eisiúint ag tríú tíortha

1. I gcás ina ndéanann Ballstát foráil maidir le ceadúnas tiomána a mhalartú, ar ceadúnas é a d'eisigh tríú tír do shealbhóir a chuaigh chun gnáthchónaithe ar a chríoch, déanfaidh an Ballstáit sin an ceadúnas a mhalartú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

2. I gcás ina ndéanann Ballstát ceadúnas tiomána a mhalartú, ar ceadúnas é a d'eisigh tríú tír nach raibh ina hábhar cinnidh cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 7, déanfar an malartú sin a thairfeadh ar an gceadúnas tiomána a eiseoidh an Ballstát sin tríd an gcód ábhartha ó Chuid E d'Iarscríbhinn I a mharcáil, agus déanfar an rud céanna maidir le haon athnuachan nó athsholáthar ina dhiaidh sin. Má aistríonn sealbhóir an cheadúnais sin a ghnáthchónaí nó a gnáthchónaí chuig Ballstát eile, ní gá don Bhallstát eile sin prionsabal an aitheantais fhrithpháirtigh a leagtar amach in Airteagal 3(6) a chur i bhfeidhm.

I gcás na malartuithe sin, cuirfidh na Ballstáit forálacha a reachtaíochta náisiúnta i bhfeidhm, i gcomhréir leis na coinníollacha dá bhforáiltear sa mhír seo.

3. I gcás ina n-eisítear an ceadúnas tiomána i gcatagóir agus ag tríú tír a bhí ina hábhar cinnidh cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 7, déanfar an malartú sin a thairfeadh ar an gceadúnas tiomána a eisiúint an Ballstát lena mbaineann agus úsáid á baint as an gcód ábhartha ó Iarscríbhinn I, Cuid E. Sna cásanna sin, déanfaidh na Ballstáit an ceadúnas tiomána a mhalartú i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar amach sa chinneadh cur chun feidhme ábhartha.
4. I gcás ina malartaítear ceadúnas tiomána arna eisiúint ag Ballstát le haghaidh ceadúnas tiomána arna eisiúint ag tríú tír, ní cheanglóidh na Ballstáit go gcomhlíonfar aon choinníoll breise seachas na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 10(3) pointe (a), ná ní dhéanfaidh siad tairfeadh ar aon fhaisnéis bhreise chun an ceadúnas tiomána sin a mhalartú le haghaidh ceadúnas tiomána arna eisiúint acu, a mhéid a bhaineann le catagóirí an cheadúnais tiomána tosaigh.

Sa chás dá dtagraítear sa chéad fhomhír, i gcás ina n-iarrann iarratasóir ceadúnas tiomána a mhalartú atá bailí freisin do chatagóirí a bhfuair sé nó sí an ceart tiomána ina leith i dtríú tír, beidh feidhm ag na rialacha seo a leanas:

- (a) má eisíodh ceadúnas tiomána i gcatagóir agus ag tríú tír a bhí ina hábhar cinnidh cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 7, beidh feidhm ag mír 3;
- (b) in éagmais cinneadh cur chun feidhme den sórt sin, beidh feidhm ag mír 2.

5. Ní tharlóidh na malartuithe dá dtagraítear i míreanna 2, 3 agus 4 ach amháin má tugadh suas an ceadúnas a d'eisigh an tríú tír d'údaráis inniúla an Bhallstáit atá ag déanamh an mhalartaithe.
6. Féadfaidh an Coimisiún a shainaithint go bhfuil creat iompair de bhóthar ag tríú tír lena ráthaítear, go hiomlán nó go páirteach, leibhéal sábháilteachta ar bhóithre atá inchomparáide le leibhéal an Aontais, lena gceadaítear na ceadúnais tiomána a eisíonn an tríú tír sin a mhalartú i gcomhréir le mír 3, tar éis dó coinníollacha réamhshainithe áirithe a chomhlíonadh más gá.

I gcás ina sainaithníonn an Coimisiún tríú tír den sórt sin, féadfaidh sé measúnú a dhéanamh ar chreat iompair de bhóthar an tríú tír i gcomhar leis na Ballstáit. Tabharfaidh an Coimisiún 6 mhí ar a laghad do na Ballstáit a dtuairim a thabhairt maidir leis an gcreat iompair de bhóthar atá i bhfeidhm sa tríú tír shainaitheanta. Leanfaidh an Coimisiún ar aghaidh leis an measúnú a luaithe a gheobhaidh sé tuairim ó na Ballstáit uile nó a luaithe a bheidh an teorainn ama chun na tuairimí a sheoladh caite, cibé acu is túisce.

Agus measúnú á dhéanamh ar an gcreat iompair de bhóthar atá i bhfeidhm i dtríú tír, cuirfidh an Coimisiún ceann amháin de na gnéithe seo a leanas ar a laghad san áireamh:

- (a) na ceanglais ceadúnúcháin tiomána atá i bhfeidhm, amhail aicmiú catagóirí ceadúnais tiomána, ceanglais aoise íosta, ceanglais agus coinníollacha oiliúna agus tástálacha tiomána, agus caighdeáin leighis chun an ceadúnas a eisiúint;
- (b) cibé acu a eisíonn nó nach n-eisíonn an tríú tír ceadúnais tiomána mhóibíleacha agus, má eisíonn, na sonraí teicniúla agus struchtúracha is infheidhme chun an córas a oibriú;
- (c) a mhéid atá ceadúnais tiomána bhrionnaithe i gcúrsaíocht agus na bearta a dhéantar chun brionnú ceadúnas tiomána agus éilliú i ndáil leis na ceadúnais sin a chosc;
- (d) tréimhse bailíochta riaracháin na gceadúnas tiomána a eisíonn an tríú tír;
- (e) na dálaí tráchta sa tríú tír agus cibé acu atá nó nach bhfuil siad inchomparáide leis na dálaí tráchta ar na gréasáin tráchta san Aontas;

- (f) feidhmíocht sábháilteachta ar bhóithre an tríú tír;
- (g) cleachtas an tríú tír ceadúnais tiomána an Aontais a mhalartú.

7. Tar éis don Choimisiún an measúnú dá dtagraítear i mír 6 a dhéanamh agus trí bhíthin cinntí cur chun feidhme, féadfaidh sé cinneadh a dhéanamh go bhfuil creat iompair de bhóthar i bhfeidhm ag tríú tír lena ráthaítear, go hiomlán nó go páirteach, leibhéal sábháilteachta ar bhóithre atá inchomparáide le leibhéal an Aontais le haghaidh ceadúnais tiomána a eisíonn an tríú tír sin atá le malartú i gcomhréir le mír 3.

Beidh an méid seo a leanas ar a laghad sa chinneadh cur chun feidhme:

- (a) catagóirí na gceadúnas tiomána dá dtagraítear in Airteagal 6, a bhféadfar malartú a dhéanamh ina leith i gcomhréir le mír 3;
- (b) dátaí eisiúna na gceadúnas tiomána ag an tríú tír, a bhféadfar malartú a dhéanamh uaithi i gcomhréir le mír 3;
- (c) aon choinníoll ginearálta atá le comhlíonadh chun barántúlacht an doiciméid oifigiúil atá le malartú a fhíorú;
- (d) aon choinníoll ginearálta atá le comhlíonadh ag an iarratasóir chun comhlíontacht leis na caighdeáin leighis a leagtar síos in Iarscríbhinn III a léiriú, roimh an malartú.

I gcás nach féidir an dara fómhír, pointí (a) nó (b) den mhír seo a chomhlíonadh le ceadúnas an iarratasóra, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh an ceadúnas tiomána a mhalartú i gcomhréir le mír 2. I gcás nach bhfuil an t-iarratasóir inn ann an dara fómhír, pointí (c) nó (d), den mhír seo a chomhlíonadh, diúltóidh na Ballstáit an ceadúnas tiomána a mhalartú. Aon choinníoll breise a d'fhéadfadh a bheith sa chinneadh cur chun feidhme, déanfar foráil leis maidir le hinfeidhmeacht fhorálacha náisiúnta na mBallstát i gcomhréir le mír 2, nó maidir le malartú an cheadúnais tiomána a dhiúltú, i gcás nach gcomhlíonann an t-iarratasóir na coinníollacha sin.

Déanfar na cinntí cur chun feidhme a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

8. Leis an gcinneadh cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 7, déanfar foráil maidir le hathbhreithniú tréimhsiúil, ag an gCoimisiún i gcomhar leis na Ballstáit, gach 4 bliana ar a laghad, ar staid na sábháilteachta ar bhóithre agus ar ghnéithe eile a luaitear i mír 6, sa tríú tír lena mbaineann. Ag brath ar chonclúidí an athbhreithnithe, déanfaidh an Coimisiún an cinneadh cur chun feidhme dá dtagraítear in mír 7 a choinneáil ar bun, a leasú nó a chur ar fionraí, a oiread agus is gá, nó a aisghairm.
9. In Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh agus ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin, foilseoidh an Coimisiún liosta de na tríú tíortha a bhí ina n-ábhar do chinneadh cur chun feidhme i gcomhréir le mír 7, agus foilseoidh sé dá réir sin aon athruithe ábhartha a rinneadh i gcomhréir le mír 8.
10. Bunóidh an Coimisiún líonra eolais chun eolas agus faisnéis maidir le dea-chleachtais chun tiománaithe gairmiúla eachtracha a chomhtháthú sa mhargadh inmheánach a chomhiomlánú, a phróiseáil agus a scaipeadh. Beidh údaráis, ionaid barr feabhais, ollscoileanna agus taighdeoirí, comhpháirtithe sóisialta agus gníomhaithe ábhartha eile ó na Ballstáit ábhartha san áireamh sa líonra.

Airteagal 13

Éifeachtaí an ceart tiomána nó ceadúnas tiomána a shrianadh, a chur ar fionraí, a tharraingt siar nó a chur ar ceall⁷

1. Diúltóidh Ballstát ceadúnas tiomána a eisiúint d'iarratasóir a bhfuil ceadúnas tiomána aige atá srianta, curtha ar fionraí, tarraingthe siar nó curtha ar ceall i mBallstát eile.
2. Diúltóidh Ballstát aitheantas a thabhairt do bhailíocht aon cheadúnais tiomána a d'eisigh Ballstát eile do dhuine a bhfuil a cheadúnas tiomána nó a cheart tiomána srianta, curtha ar fionraí, tarraingthe siar nó curtha ar ceall ar chríoch an Bhallstáit eile.

⁷ **NÓTA:** Beidh gá le hathmheasúnú a dhéanamh ar an airteagal sin de réir mar a dhéantar dul chun cinn i dtaobh na hoibre ar an togra maidir le dícháiliú tiománaithe.

3. Measfar ceadúnas tiomána nó an ceart tiomána a bheith srianta, curtha ar fionraí, tarraingthe siar nó curtha ar ceall chun críocha an Airteagail seo fad atá an duine lena mbaineann fós le haon choinníollacha, arna bhforchur ag Ballstát, a chomhlíonadh, ar coinníollacha iad nach mór dó nó di a chomhlíonadh chun go mbeidh sé nó sí in ann a ceart tiomána nó a ceart tiomána nó an ceadúnas tiomána a aisghabháil nó a bheith in ann iarratas a dhéanamh ar cheadúnas nua.

Aon choinníollacha a fhorchuirfidh na Ballstáit chun go mbeidh an sealbhóir ábalta a cheart tiomána nó a ceart tiomána nó an ceadúnas tiomána a aisghabháil nó a bheith in ann iarratas a dhéanamh ar cheann nua, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na coinníollacha sin comhréireach, neamh-idirdhealaitheach do shealbhóirí ceadúnas tiomána arna n-eisiúint ag aon Bhallstát eile agus nach mbeidh diúltú ceadúnas tiomána a eisiúint ná aitheantas a thabhairt do cheadúnas tiomána arna eisiúint ag Ballstát eile ar feadh tréimhse éiginnte mar thoradh orthu féin.

4. I gcás ina mbeidh údar leis sin ar bhonn iompar duine nó ar bhonn dea-shláinte coirp nó meabhrach, féadfaidh na Ballstáit cosc a chur ar an duine sin tiomáint ar a chríoch ar feadh tréimhse éiginnte gan deis a thabhairt dó a cheart tiomána nó a cheadúnas tiomána nó di a ceart tiomána nó a ceadúnas tiomána a aisghabháil ná iarratas a dhéanamh ar cheadúnas nua.

De mhaolú ar mhír 1, féadfaidh Ballstáit eile ceadúnas tiomána a eisiúint don duine sin, tar éis dó dul i gcomhairle leis an mBallstát a fhorchuireann an cosc éiginnte ar thiomáint, dá dtagraítear sa mhír seo. Féadfaidh an Ballstát sin, áfach, diúltú bailíocht aon cheadúnais tiomána arna eisiúint ag Ballstát eile a aithint, ina chríoch faoi seach ar feadh tréimhse éiginnte.

Airteagal 14

Scéim tiomána tionlactha

1. De mhaolú ar Airteagal 7(1), pointe (b), eiseoidh na Ballstáit ceadúnais tiomána, i gcomhréir le hAirteagal 10(1), le haghaidh chatagóir B atá marcáilte le cód Aontais 98.02 a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I, d'iarratasóirí a bhfuil 17 mbliana d'aois slánaithe acu.

1a. De mhaolú ar Airteagal 7(1), pointí (b) agus (d) faoi seach, d'fhéadfadh na Ballstáit, le tiomáint ar a gcrioch, ceadúnais tiomána le haghaidh catagóir C1 nó C a eisiúint, i gcomhréir le hAirteagal 10(1), ar choinníoll go bhfuil Deimhniú ar Inniúlacht Ghairmiúil dá dtagraítear in Airteagal 6 de Threoir (AE) 2022/2561 ag an tiománaí atá marcáilte le cód Aontais 98.02 a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I, d'iarratasóirí a bhfuil 17 mbliana d'aois slánaithe acu.

Déanfaidh na Ballstáit a eisiúint ceadúnais i gcomhréir leis an gcéad fhomhír na ceadúnais sin aithint go frithpháirteach.

2. Sealbhóirí ceadúnais tiomána atá marcáilte le cód Aontais 98.02 nach bhfuil 18 mbliana d'aois go fóill, ní thiomáinfidh siad ach amháin nuair a bheidh duine in éineacht leo, i suíochán tosaigh paisinéara, atá ábalta treoir a chur ar fáil le linn na tiomána. Comhlíonfaidh an duine tionlacain na rialacha maidir le bheith ag tiomáint faoi thionchar alcóil nó drugaí. Comhlíonfaidh an duine tionlacain na coinníollacha seo a leanas:

- (a) tá sé nó sí 24 bliana d'aois ar a laghad;
- (b) tá ceadúnas tiomána den chatagóir ábhartha aige nó aici a eisíodh níos mó ná 5 bliana ó shin;
- (c) ní raibh sé nó sí faoi réir dícháiliúcháin tiomána le 5 bliana anuas sna Ballstáit eisiúna.⁸ [...]

3. Féadfaidh na Ballstáit cáipéis aitheantais na ndaoine tionlacain dá dtagraítear i mír 2 a éileamh chun a áirithiú go gcomhlíonfar an tAirteagal seo. Féadfaidh na Ballstáit teorainn a chur le líon na ndaoine tionlacain a d'fhéadfadh a bheith ann.

Féadfaidh na Ballstáit coinníollacha breise a chur i bhfeidhm ar a gcrioch a bheidh ar an duine a bheidh ag tionlacan an tsealbhóra ceadúnais tiomána a d'eisigh siad a chomhlíonadh. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis sin ar fáil ar don phobal.

⁸ TUGANN SIAD AN MÉID SEO A LEANAS DÁ NAIRE: I bpointe (c), féadfar dícháiliú tiomána arna dhéanamh ag Ballstát eile a chur isteach mar choinníoll tar éis a thiocfar ar chomhaontú ar an Treoir maidir le héifeacht uile-Aontais a bheidh ag dícháiliúcháin tiomána áirithe.

4. Féadfaidh na Ballstáit coinníollacha breise a chur i bhfeidhm maidir le ceadúnas tiomána atá marcáilte le cód Aontais 98.02 a eisiúint d'iarratasóirí nach bhfuil 18 mbliana d'aois slánaithe acu go fóill. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis sin ar fáil ar don phobal.

Athruithe ar aithris 28:

‘(28) Ba cheart scéim tiomána tionlactha uile-Aontais a thabhairt isteach le haghaidh catagóirí áirithe ceadúnas tiomána, chun feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre. Le rialacha an chórais sin, ba cheart an deis a thabhairt d'iarratasóirí ceadúnais tiomána a fháil sna catagóirí ábhartha sula sroichfear an íosteorainn aoise is gá. Ba cheart, áfach, úsáid na gceadúnas tiomána sin a bheith faoi réir tiománaí a bhfuil taithí aige nó aici a bheith in éineacht leo, cuir i gcás duine muinteartha. Sna cásanna sin, ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit, ar chúiseanna sábháilteachta ar bhóithre, coinníollacha agus rialacha níos déine a shainiú laistigh dá gcríoch maidir leis na ceadúnais tiomána atá eisithe acu.’

Aithris nua:

‘(29a) Ní chuireann an scéim tiomána tionlactha srian ar roghanna reatha na mBallstát an íosteorainn aoise do chatagóir B a ísliú agus coinníollacha gaolmhara a chur i bhfeidhm ar an leibhéal náisiúnta.’

Airteagal 15

Tréimhse phromhaidh

1. Beidh ceadúnas tiomána a eisítear nuair a dhéantar tástáil tiomána a phasáil a cheanglaítear faoi phointe (a) d’Airteagal 10(1) faoi réir tréimhse phromhaidh. Má tá ceadúnas tiomána bailí le haghaidh catagóir eile ag sealbhóir an cheadúnais tiomána cheana féin, ní áireofar sa tréimhse phromhaidh ach an tréimhse a bheidh fágtha den tréimhse phromhaidh don cheadúnas tiomána atá ann cheana, ach amháin má eisítear an ceadúnas tiomána atá ann cheana le haghaidh catagóir AM amháin.

Is é an Ballstát a eiseoidh an ceadúnas tiomána a chinnfidh fad na tréimhse promhaidh agus ní bheidh sí níos lú ná 2 bhliain.

2. Leagfaidh na Ballstáit síos rialacha nó smachtbhannaí níos déine, nó an dá rud, maidir le tiomáint faoi thionchar alcóil do thiománaithe nuacheadúnaithe seachas mar atá i gceist do thiománaithe a bhfuil taithí acu agus déanfaidh siad gach beart is gá chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad.

Déanfaidh na Ballstáit bearta arb é is cuspóir dóibh an tiomáint faoi thionchar drugaí a laghdú i measc tiománaithe nuacheadúnaithe.

Athruithe ar Aithris 30:

‘(30) Ba cheart a áirithiú nach gcuirfidh tiománaithe a fhaigheann a gceadúnas tiomána don chéad uair sábháilteacht ar bhóithre i mbaol. I gcás na dtiománaithe nuacheadúnaithe sin, ba cheart tréimhse phromhaidh 2 bhliain ar a laghad a bheith i gceist, ar cheart feidhm a bheith ag rialacha nó smachtbhannaí níos déine lena linn maidir le tiomáint faoi thionchar alcóil, gan dochar d’inniúlacht na mBallstát iompraíocht na dtiománaithe a rialáil. D’fhéadfaí a áireamh i rialacha níos déine den sórt sin oiliúint shonrach do thiománaithe nuacheadúnaithe ina ngeobhaidh siad tuilleadh treorach maidir le feasacht i leith riosca nó d’fhéadfadh siad machnamh a dhéanamh ar a n-iompraíocht. Ba cheart bearta speisialta a bhunú freisin chun a áirithiú go laghdófar an tiomáint faoi thionchar drugaí i measc tiománaithe nuacheadúnaithe. D’fhéadfaí a áireamh ar na bearta sin rialacha nó smachtbhannaí níos déine, oiliúint shonrach ar feasach i leith riosca do thiománaithe nuacheadúnaithe, forfheidhmiúchán spriocdhíríte sonrach agus iarrachtaí feachtais. Ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit rialacha breise a chur chun feidhme ina gcríoch do thiománaithe nuacheadúnaithe chun an tsábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú gan bhac.’

3. Féadfaidh na Ballstáit rialacha breise a bhunú a bheidh infheidhme ar a gcríoch maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe chun sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú, lena bhféadfaí an dara tréimhse phromhaidh a fhorchur le haghaidh catagóire eile. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.
- 3a. Má chinneann údarás inniúil an Bhallstáit ina bhfuil gnáthchónaí air nó uirthi an tréimhse phromhaidh a fhadú mar gheall ar aon iompar neamhdhleathach, áiritheoidh sé go ndéanfar an tréimhse nua a thairfeadh ar an gceadúnas tiomána.
4. Ceadúnais tiomána a eisítear le linn tréimhse phromhaidh, déanfaidh na Ballstáit iad a mharcáil le cód Aontais 98.01 a shonraítear i gCuid E d’Iarscríbhinn I.

[...]

Airteagal 16

Scrúdaitheoirí

1. Comhlíonfaidh scrúdaitheoirí tiomána na caighdeáin fosta a leagtar amach in Iarscríbhinn IV.

Scrúdaitheoirí tiomána a bhí ag obair sa cháil sin roimh an 19 Eanáir 2013, ní bheidh siad faoi réir ach ag na ceanglais a bhaineann le dearbhú cáilíochta agus bearta maidir le hoiliúint thréimhsiúil rialta.

2. Cumhachtaítear don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun Iarscríbhinn IV a leasú i gcás inar gá chun forbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha a chur san áireamh.

Airteagal 17

Gnáthchónaí

1. Chun críocha na Treorach seo, is é ‘gnáthchónaí’ an áit ina bhfuil cónaí ar dhuine go hiondúil, is é sin ar feadh 185 lá ar a laghad taobh istigh den 365 lá is déanaí, mar gheall ar cheangail phearsanta agus ghairme, nó, i gcás duine nach bhfuil aon cheangail ghairme aige, mar gheall ar cheangail phearsanta lena léirítear go bhfuil dlúthnasc ag an duine sin leis an áit ina bhfuil cónaí air nó uirthi.

Mar sin féin, i gcás gnáthchónaí duine nach ionann an áit a bhfuil a cheangail ghairme/a ceangail ghairme agus an áit a bhfuil a cheangail phearsanta/a ceangail phearsanta agus a chónaíonn, dá dhroim sin, idir áiteanna éagsúla atá lonnaithe in dhá Bhallstát nó i níos mó ná dhá Bhallstát, measfar gurb é an áit ina bhfuil a cheangail phearsanta/a ceangail phearsanta é, ar choinníoll go bhfilléann an duine sin ar an áit sin go tráthrialta. Ní gá an coinníoll deireanach sin a chomhlíonadh más rud é go bhfuil an duine ina chónaí i mBallstát chun tasc d’fhad cinnte a dhéanamh. Ní thabharfar le tuiscint go mbeidh athrú gnáthchónaí i gceist toisc duine a bheith ag freastal ar ollscoil ná ar scoil.

2. Chun críocha pointe (b) d’Airteagal 10(3), agus Airteagal 11(4), measfar gnáthchónaí fhoireann sheirbhísí taidhleoireachta an Aontais nó a Bhallstát, nó gnáthchónaí na mball dá dteaghlach ar cuid dá dteaghlaigh iad, atá creidiúnaithe le tríú tíortha a bheith ar chríoch na mBallstát a d’eisigh na ceadúnais tiomána atá á n-athnuachan nó á n-athsholáthar.

Chun críocha an Airteagail seo, áirítear i ‘seirbhís taidhleoireachta an Aontais’ oifigigh ó ranna ábhartha Ardrúnaíocht na Comhairle agus an Choimisiúin, chomh maith le foireann ar iasacht ó sheirbhísí taidhleoireachta náisiúnta na mBallstát agus aon bhall foirne nó conraitheoir atá ag obair d’institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais réimse na hionadaíochta seachtraí agus a raibh cónaí orthu 181 lá ar a laghad den 365 lá is déanaí lasmuigh den Aontas chun a ndualgais chonartha a chomhlíonadh.

3. I gcásanna eisceachtúla, nuair nach féidir le sealbhóir ceadúnais tiomána a áit nó a háit ghnáthchónaithe i mBallstát ar leith a chruthú faoi mhír 1, féadfaidh an sealbhóir a cheadúnas tiomána nó a ceadúnas tiomána a athnuachan nó a athsholáthar sa Bhallstát a d’eisigh é ar dtús.
4. De mhaolú ar phointe (e) d’Airteagal 10(1) agus chun na críche sonraí a bhaineann le ceadúnas tiomána chatagóir B a eisiúint den chéad uair, iarratasóir nach ionann a Bhallstát gnáthchónaithe agus Ballstát a shaoránachta nó a saoránachta, féadfaidh sé nó sé an tástáil teoirice a dhéanamh sa Bhallstát eile, i gcás nach bhforálann an Ballstát gnáthchónaithe go bhféadfaí pas a fháil sna tástálacha teoiriciúla i gceann de theangacha oifigiúla an Bhallstáit saoránachta nó le hateangaire. Arna iarraidh sin d’údarás cheadúnais tiomána an Bhallstáit ina bhfuil gnáthchónaí ar an iarratasóir, déanfaidh Ballstát na saoránachta inar ghlac an t-iarratasóir an tástáil teoirice an t-iarratasóir a chur ar eolas faoin tástáil a glacadh agus ar éirigh leis nó léi pas a fháil trí úsáid a bhaint as líonra an Aontais um cheadúnais tiomána dá dtagraítear in Airteagal 19(1). Ní éileoidh an Ballstát a fhaigheann é a thuilleadh tástála ar eolas teoiriciúil an iarratasóra.

Airteagal 18

Coibhéisí idir ceadúnais nach bhfuil de réir mhúnla caighdeánach an Aontais

1. Na coibhéisí a bunaíodh le Cinneadh (AE) 2016/1945⁹ ón gCoimisiún, cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm iad idir teidlíochtaí a fuarthas roimh an 19 Eanáir 2013 agus na catagóirí a leagtar amach in Airteagal 6 den Treoir seo.
2. Aon teidlíocht tiomána a deonaíodh roimh an 19 Eanáir 2013, ní bhainfear í ná ní dhéanfar í a cháiliú ar bhealach ar bith le forálacha na Treorach seo.

Airteagal 19

Cúnamh frithpháirteach

1. Tabharfaidh na Ballstáit cúnamh dá chéile i gcur chun feidhme na Treorach seo. Beidh seisiún faisnéise acu maidir leis na ceadúnais atá eisithe, malartaithe, athsholáthartha, athnuaite, srianta, curtha ar fionraí, tarraingthe siar, curtha ar ceall nó cealaithe acu, maidir leis na dícháiliúcháin tiomána a d'fhorchuir siad [nó a bheartaíonn siad a fhorchur]¹⁰ agus rachaidh siad i gcomhairle le chéile nuair atá foras réasúnach ann le bheith in amhras faoi iarratasóir ar cheadúnas tiomána faoi réir dícháiliúcháin tiomána in aon Bhallstáit eile. Úsáidfidh siad líonra an Aontais Eorpaigh um cheadúnais tiomána a bunaíodh chun na gcríoch sin.
2. Féadfaidh na Ballstáit líonra an Aontais um cheadúnais tiomána a úsáid freisin chun faisnéis a mhalartú chun na gcríoch seo a leanas:
 - (a) chun é a chur ar a gcumas dá n-údarais bailíocht agus barántúlacht ceadúnais tiomána a fhíorú le linn seiceálacha cois bóthair, imscrúduithe nó mar chuid de bhearta frithbhrionnaithe;

⁹ Cinneadh (AE) 2016/1945 ón gCoimisiún an 14 Deireadh Fómhair 2016 maidir le coibhéisí idir catagóirí ceadúnas tiomána (IO L 302, 9.11.2016, lch. 62).

¹⁰ TUGANN SIAD AN MÉID SEO A LEANAS DÁ nAIRE: Féadfar an téacs idir lúibíní a chur isteach níos déanaí, ag brath ar an dul chun cinn atá déanta i ndáil leis an togra maidir le dícháiliú tiománaithe.

- (b) chun imscrúdú a éascú i gcomhréir le Treoir (AE) 2015/413 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹¹;
- (c) chun cionta coiriúla a chosc, a bhrath agus a imscrúdú chun na gcríoch arna mbunú in Airteagal 2 de [TAGAIRT DO PRŪM II];
- (d) chun Treoir (AE) 2022/2561 a fhorfheidhmiú agus bailíocht agus barántúlacht ceadúnais tiomána a fhíorú agus Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 agus Rialachán (AE) Uimh. 165/2014 á bhforfheidhmiú;
- [(e) chun [TREOIR NUA MAIDIR LE hÉIFEACHT UILE-AONTAIS A BHEITH AG DÍCHÁILIÚCHÁIN TIOMÁNA ÁIRITHE]]¹⁰ a chur i bhfeidhm agus a fhorfheidhmiú.

3. Déanfar rochtain ar an líonra a shlánú. Leis an líonra, déanfar foráil maidir le seisiún faisnéise sioncronach (fíor-ama) agus aisioncronach, agus maidir le teachtaireachtaí, fógraí agus ceangaltáin shlána a sheoladh agus a ghlacadh.

Déanfaidh na Ballstáit na bearta ar fad is gá chun a áirithiú go mbeidh an fhaisnéis a mhalartófar tríd an líonra cothrom le dáta.

Ní fhéadfaidh na Ballstáit rochtain ar an líonra a dheonú ach amháin do na húdaráis atá inniúil chun na gcríoch dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2.

4. Tabharfaidh na Ballstáit cúnaimh dá chéile freisin chun an ceadúnas tiomána móibíleach a chur chun feidhme, go háirithe chun idir-inoibritheacht rianúil idir na feidhmchláir agus na gnéithe fíorúcháin dá dtagraítear i gCuid C d'Iarscríbhinn I a ráthú.

¹¹ Treoir (AE) Uimh. 2015/413 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2015 lena n-éascaítear malartú trasteorann faisnéise faoi chionta tráchta a bhaineann le sábháilteacht ar bhóithre (IO L 68, 13.3.2015, lch. 9).

5. Chun idir-inoibritheacht a áirithiú idir na córais náisiúnta atá nasctha le líonra an Aontais Eorpaigh um cheadúnais tiomána agus cosaint na sonraí pearsanta a mhalartaítear sa chomhthéacs sin, faoin 6 Meitheamh 2026 glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme lena leagtar síos ceanglais mhionsonraithe oibríochtúla, chomhéadain agus theicniúla líonra an Aontais Eorpaigh um cheadúnais tiomána. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).
6. Féadfaidh na Ballstáit oibriú i gcomhar le chéile chun aon srian páirteach, fionraí, tarraingt siar nó cealú ar an gceart tiomána nó ar cheadúnas tiomána a fhorfheidhmiú, go háirithe i gcás ina bhfuil na bearta faoi seach teoranta do chatagóirí áirithe ceadúnas tiomána nó do chríocha Ballstát áirithe, go háirithe trí fhormhuiniú ar na ceadúnais tiomána a d'eisigh siad.

Airteagal 20

Athbhreithniú

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas ar bhonn bliantúil maidir le líon na gceadúnas tiomána a eisítear, a athnuaitear, a athsholáthraítear, a tharraingítear siar agus a mhalartaítear, le haghaidh gach catagóire. Soláthrófar na sonraí le haghaidh ceadúnais tiomána shoghluaiste agus ceadúnais tiomána fhisiceacha ar leithligh.

Faoin [teacht i bhfeidhm + 5 bliana], agus gach 5 bliana ina dhiaidh sin, tíolacfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle maidir le cur chun feidhme na Treorach seo, lena n-áirítear a tionchar ar shábháilteacht ar bhóithre.

Airteagal 21

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Tabharfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 4(8), Airteagal 5(6), Airteagal 8(2), Airteagal 10(8) agus Airteagal 16(2) don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ón [*Dáta theacht i bhfeidhm na Treorach*]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaíthe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail 4(8), 5(6), 8(2), 10(8), agus 16(2) a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearn.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.

6. Ní thiocfaidh gníomh tarmlichte a ghlactar de bhun Airteagail 4(8), 5(6), 8(2), 10(8) agus 16(2) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 22

Nós imeachta coiste

1. Tabharfaidh an coiste um cheadúnais tiomána cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

I gcás ina bhfuiltear chun tuairim an choiste a fháil trí nós imeachta i scríbhinn, déanfar an nós imeachta sin a fhoirceannadh gan toradh más rud é, laistigh den teorainn ama leis an tuairim sin a thabhairt, go gcinneann cathaoirleach an choiste amhlaidh nó go n-iarrann tromlach simplí de chomhaltaí an choiste amhlaidh.

I gcás nach dtugann an coiste aon tuairim, ní dhéanfaidh an Coimisiún an gníomh cur chun feidhme a ghlacadh agus beidh feidhm ag Airteagal 5(4), an tríú fomhír, de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

3. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 8 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Airteagal 23

Leasuithe ar Threoir (AE) 2022/2561

In Airteagal 5(2) de Threoir (AE) 2022/2561, cuirtear an pointe (c) seo a leanas leis:

‘(c) ó 17 mbliana d’aois, feithicil i gcatagóir ceadúnais C, ar choinníoll go bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil acu dá dtagraítear in Airteagal 6(1) agus faoi na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 14(2) de Threoir [TAGAIRT DON TREOIR SEO] agus fúthu sin amháin;’;

Airteagal 24

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2018/1724

Leasaítear Iarscríbhinn II a ghabhann le Rialachán (AE) 2018/1724 mar a leanas:

- (a) sa dara colún, sa ró ‘Bogadh’, cuirtear an chill seo a leanas leis: ‘Ceadúnas tiomána a fháil agus a athnuachan’;
- (b) sa tríú colún, sa ró ‘Bogadh’, cuirtear an chill seo a leanas leis: ‘Ceadúnais tiomána an Aontais a eisiúint, a mhalartú agus a athsholáthar’.

Airteagal 25

Trasuí

1. Déanfaidh na Ballstáit na dlíthe, na rialúcháin agus na forálacha riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh a ghlacadh agus a fhoilsiú faoin [dáta theacht i bhfeidhm + 3 bliana] ar a dhéanaí. Cuirfidh siad téacs na bhforálacha sin in iúl don Choimisiún láithreach.

Cuirfidh siad na forálacha sin i bhfeidhm ón [dáta theacht i bhfeidhm + 4 bliana] ar aghaidh.

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na forálacha sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an tslí le tagairt den sórt sin a dhéanamh.

2. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhfhorálacha an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

Airteagal 26

Aisghairm

1. Déantar Treoir 2006/126/CE a aisghairm le héifeacht ó [dháta theacht i bhfeidhm + 4 bliana].

Tagairtí a dhéantar don Treoir 2006/126/CE, déanfar iad a fhorléiriú mar thagairtí don Treoir seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil atá in Iarscríbhinn VII.

2. Aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 le héifeacht ó [dáta theacht i bhfeidhm + 4 bliana].
3. Tagairtí a dhéantar do Rialachán (AE) Uimh. 383/2012, déanfar iad a fhorléiriú mar thagairtí do Chuid B d'Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil atá in Iarscríbhinn VII.

Airteagal 27

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an 20^ú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Airteagal 28

Seolaithe

Dírítear an Treoir seo chuig na Ballstáit.

IARSCRÍBHINN I

FORÁLACHA MAIDIR LE CEADÚNAIS TIOMÁNA ARNA nEISIÚINT AG NA BALLSTÁIT

CUID A1: SONRAÍOCHTAÍ GINEARÁLTA MAIDIR LEIS AN gCEADÚNAS TIOMÁNA FISICEACH

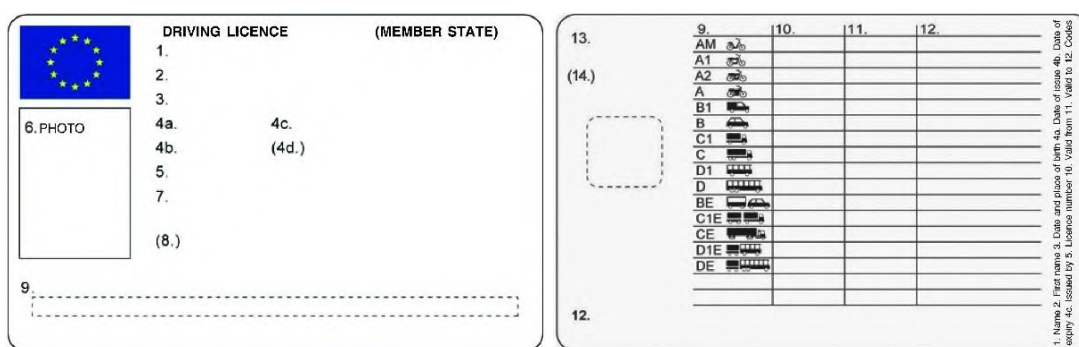
- (1) Beidh saintréithe fisiceacha chárta an cheadúnais tiomána de réir shamhail an Aontais i gcomhréir le ISO 7810 agus ISO 7816-1.

Beidh an cárta déanta de pholacarbónáit.

Beidh na modhanna a úsáidfear chun saintréithe ceadúnais tiomána a thástáil chun a dheimhniú go gcomhlíonann siad na caighdeáin idirnáisiúnta i gcomhréir le ISO 10373.

- (2) Beidh dhá thaobh ag an gceadúnas agus comhlíonfaidh sé an tsamhail i bhfigiúr 1.

Taobh 1 *Taobh 2*

Figiúr 1: Samhail cheadúnas tiomána an Aontais

- (3) Áireofar an fhaisnéis a shonraítear i gCuid D ar an gceadúnas mar seo a leanas:

Beidh na nithe seo a leanas ar thaobh 1:

- na focail ‘Ceadúnas Tiomána’ priontáilte i gcló mór i dteanga nó i dteangacha an Bhallstáit atá ag eisiúint an cheadúnais;
- ainm an Bhallstáit atá ag eisiúint an cheadúnais (roghnach);
- suaitheantas an Bhallstáit atá ag eisiúint an cheadúnais, i gclaochló i ndronuilleog ghorm agus 12 réalta bhuí i giorcal timpeall air, mar a leagtar síos i gCuid D, pointe 1;
- faisnéis a bhaineann go sonrach leis an gceadúnas arna eisiúint (réimsí 1 go 9), mar a leagtar síos i gCuid D, pointe 3;

- (e) na focail ‘samhail an Aontais Eorpaigh’ i dteanga nó i dteangacha an Bhallstáit atá ag eisiúint an cheadúnais agus na focail ‘Ceadúnas Tiomána’ i dteangacha eile an Aontais Eorpaigh, priontáilte i gcló bándearg chun cúlra an cheadúnais a chruthú, mar a leagtar síos i gCuid D, pointe 2.

Beidh na nithe seo a leanas ar thaobh 2:

- (f) faisnéis a bhaineann go sonrach le catagóirí an cheadúnais arna eisiúint (réimsí 9 go 12), mar a leagtar síos i gCuid D, pointe 4;
- (g) faisnéis a bhaineann go sonrach le riarachán an cheadúnais (réimsí 13 agus 14), mar a leagtar síos i gCuid D, pointe 5;
- (h) míniú ar na réimsí uimhrithe seo a leanas atá le feiceáil ar thaobh 1 agus ar thaobh 2 den cheadúnas: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 agus 12.

Más mian le Ballstát na hiontrálacha a dhéanamh i dteanga náisiúnta seachas ceann de na teangacha seo a leanas: an Béarla, an Bhulgáiris, an Chróitis, an Danmhairgis, an Eastóinis, an Fhionlainnis, an Fhraincis, an Ghaeilge, an Ghearmáinis, an Ghréigis, an Iodáilis, an Laitvis, an Liotuáinis, an Mháltais, an Ollainnis, an Pholainnis, an Phortaingéilis, an Rómáinis, an tSeicis, an tSlóivéinis, an tSlóvaicis, an Spáinnis, an tSualainnis nó an Ungáiris, déanfaidh sé leagan dátheangach den cheadúnas a tharraingt suas ar a mbeidh ceann amháin de na teangacha thuasluaite, gan dochar d’fhorálacha eile na hIarscríbhinne seo;

Coimeádfar spás ar shamhail cheadúnas tiomána an Aontais ionas go bhféadfaí micrishlis nó gléas ríomhaire comhchosúil a thabhairt isteach, nó ionas go bhféadfaí cód QR a phriontáil air.

Is mar seo a leanas a bheidh na tagairtí datha:

- gorm: Pantone reflex blue;
- buí: Pantone yellow.

(4) Forálacha speisialta

- (a) I gcás ina bhfuil gnáthchónaí ar shealbhóir cheadúnais tiomána atá eisithe ag Ballstát i gcomhréir leis an Iarscríbhinn seo i mBallstát eile, féadfaidh an Ballstát sin cibé faisnéis a chur isteach ar an gceadúnas atá riachtanach lena riar, ar choinníoll go gcuireann sé an cineál sin faisnéise isteach ar na cheadúnais arna n-eisiúint aige freisin agus ar choinníoll go bhfuil go spás leordhóthanach ann chuige sin.

- (b) Féadfaidh na Ballstáit dathanna nó marcanna, mar shampla barrachóid agus comharthaí náisiúnta, a chur isteach gan dochar d'fhorálacha eile na hIarscríbhinne seo. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.

I gcomhthéacs aitheantas frithpháirteach ceadúnas tiomána, ní fhéadfar faisnéis a chur sa bharrachód seachas an fhaisnéis is féidir a léamh ar an gceadúnas tiomána cheana féin nó faisnéis atá riachtanach do phróiseas eisiúna an cheadúnais.

- (c) Beidh an fhaisnéis ar éadan agus cúl an chárta inléite leis an tsúil, agus úsáidfeair airde carachtar 5 phointe ar a laghad le haghaidh réimsí 9 go 12 ar Thaobh 2.

CUID A2: SONRAÍOCHTAÍ FRITHBHRIONNAITHE MAIDIR LEIS AN gCEADÚNAS TIOMÁNA FISICEACH

- (1) Is iad seo a leanas na bagairtí do shlándáil fhisiceach ceadúnas tiomána:
- (a) táirgeadh cártaí bréagacha: rud nua a chruthú atá an-chosúil leis an doiciméad, trína dhéanamh ón tús ar fad nó trí dhoiciméad bunaidh a chóipeáil;
 - (b) athrú ábhartha: airí doiciméid bunaidh a athrú, cuir i gcás roinnt de na sonraí atá priontáilte ar an doiciméad a mhodhnú.
- (2) Bainfidh an tslándáil fhoriomlán leis an gcóras ina iomláine, lena gcuimsítear an próiseas iarratais, tarchur sonraí, ábhar chorp an chárta, an teicníc phriontála, tacar íosta gnéithe slándála éagsúla, agus an próiseas pearsantaithe.
- (3) Déanfar an t-ábhar a úsáidfeair le haghaidh ceadúnais tiomána a dhíonadh ar bhrionnú trí leas a bhaint as na teicnící seo a leanas (gnéithe slándála éigeantacha):
- (a) beidh corp an chárta gan fluaraiseacht;
 - (b) beidh patrún cúlra slándála air atá deartha le gur deacair é a bhrionnú trí scanadh, priontáil nó cóipeáil, agus priontáil bogha ceatha á húsáid le dúigh slándála ildaite agus priontáil *gilloche* i ndearbhchló agus claonchló. Ní bheidh na bundathanna (CMYK) sa phatrún, beidh dearáí casta patrúin ann in dhá dhath speisialta ar a laghad, agus beidh micrealitreoireacht ann;
 - (c) gnéithe optúla athraitheacha lena soláthraítear cosaint leordhóthanach ar chóipeáil agus ar athrú calaoiseach an ghrianghraif;
 - (d) greanadh léasair;
 - (e) áit a bhfuil an grianghraf, beidh forluí idir an cúlra deartha slándála agus an grianghraf ar a imeall ar a laghad (patrún lagaithe).

- (4) Ina theannta sin, déanfar an t-ábhar a úsáidfeadh le haghaidh ceadúnais tiomána a dhíonadh ar bhríonnú trí leas a bhaint as trí cinn ar a laghad de na teicnící seo a leanas (gnéithe slándála breise):
- (a) dúigh dhath-athraitheacha*;
 - (b) dúch teirmeacrómach*;
 - (c) holagraim shaincheaptha*;
 - (d) íomhánna inathraitheacha léasair*;
 - (e) dúch fluaraiseach ultraivialait, infheicthe agus trédhearcach;
 - (f) clódóireacht dhathlonrach;
 - (g) comhartha uisce digiteach sa chúlra;
 - (h) líocha infridhearga nó fosfaraíocha;
 - (i) carachtair, siombailí nó patrúin tadhaill*.
- (5) Féadfaidh na Ballstáit gnéithe slándála breise a thabhairt isteach. Mar bhonn, tabharfar tús áite do na teicnící a bhfuil réiltín leo toisc go gcuireann siad ar a gcumas d'oifigigh forfheidhmithe dlí bailíocht an chárta a sheiceáil gan dul i muinín aon mhodhanna speisialta.

CUID B: SONRAÍOCHTAÍ MAIDIR LEIS AN MICRISHLIS A TUGADH ISTEACH MAR CHUID DEN CHEADÚNAS TIOMÁNA FISICEACH

- (1) An mhicrishlis agus na sonraí a choimeádtar ar an micrishlis, lena n-áirítear faisnéis bhreise dá bhforáiltear leis na dlíthe náisiúnta a bhaineann le ceadúnais tiomána, beidh siad i gcomhréir le forálacha Chuid B1.
- (2) Leagtar amach i gCuid B2 an liosta de na caighdeáin is infheidhme maidir le ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis.
- (3) Beidh ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis faoi réir nós imeachta um chineálcheadú AE i gcomhréir leis na forálacha a leagtar síos i gCuid B3.
- (4) I gcás inar comhlíonadh forálacha ábhartha uile chineálcheadú AE maidir le ceadúnas tiomána ina bhfuil micrishlis i gcomhréir le míreanna 1 go 3, eiseoidh na Ballstáit deimhniú ar chineálcheadú AE don mhonaróir nó dá ionadaí.
- (5) I gcás inar gá, go háirithe chun a áirithiú go gcomhlíonfar forálacha na Coda seo, féadfaidh Ballstát cineálcheadú AE atá eisithe aige a tharraingt siar.

- (6) Beidh deimhnithe ar chineálcheadú AE agus an fógra maidir lena dtarraingt siar i gcomhréir leis an tsamhail a leagtar amach i gcuid B4.
- (7) Cuirfear an Coimisiún ar an eolas faoi gach deimhniú ar chineálcheadú AE a eisítear nó a tharraingítear siar. I gcás tarraingt siar, cuirfear cúis mhionsonraithe ar fáil.

Cuirfidh an Coimisiún na Ballstáit ar an eolas faoi tharraingt siar aon chineálcheadaithe AE.

- (8) Tabharfar aitheantas frithpháirteach do dheimhnithe ar chineálcheadú AE a eisíonn na Ballstáit.
- (9) I gcás ina bhfionnann Ballstát go bhfaightear amach arís agus arís eile nach bhfuil líon mór ceadúnas tiomána ina bhfuil micrishlis i gcomhréir leis an gcuid seo d'Iarscríbhinn I, cuirfidh an Ballstát sin an méid sin in iúl don Choimisiún. Déanfar uimhir ábhartha an deimhnithe ar chineálcheadú AE a bhaineann leis na ceadúnais tiomána sin chomh maith le tuairisc ar an neamh-chomhlíontacht a chur in iúl. Cuirfidh an Coimisiún gach Ballstát eile ar an eolas gan moill mhíchúí maidir leis na fíoras a cuireadh in iúl dó faoin mír seo.
- (10) Déanfaidh an Ballstát a d'eisigh na ceadúnais tiomána sin an fhadhb a imscrúdú gan mhoill agus déanfaidh sé gníomhaíocht cheartaitheach iomchuí, lena n-áirítear an deimhniú ar chineálcheadú AE a tharraingt siar i gcás inar gá.

CUID B1: Ceanglais ghinearálta maidir le ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis

Na ceanglais ghinearálta maidir le ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis a thuairiscítear san Iarscríbhinn seo, tá siad bunaithe ar chaighdeáin idirnáisiúnta, go háirithe caighdeáin na sraithe ISO/IEC 18013. Cumhdaítear leo an méid seo a leanas:

- (a) na sonraíochtaí maidir leis an micrishlis agus maidir leis an struchtúr loighciúil sonraí ar an micrishlis;
- (b) na sonraíochtaí maidir le sonraí comhchuibhithe agus sonraí breise atá le stóráil;
- (c) na sonraíochtaí a bhaineann le sásraí cosanta sonraí le haghaidh na sonraí a stóráiltear go digiteach ar an micrishlis.

1. GIORRÚCHÁIN

Giorrúchán	An chiall atá leis
AID	Application Identifier (Aitheantóir an Fheidhmchláir)
BAP	Basic Access Protection (Cosaint Bhunúsach Rochtana)
DG	Data Group (Grúpa Sonraí)
EAL 4+	Evaluation Assurance Level 4 Augmented (Leibhéal Dearbhaithe Meastóireachta 4 Méadaithe)
EF	Elementary File (Comhad Bunúsach)

EFID	Elementary File Identifier (Aitheantóir Comhaid Bhunúsaigh)
eMRTD	Machine Readable Travel Documents (Doiciméad Leictreonach Taistil Meaisín-inléite)
ICC	Integrated Circuit Card (Cárta Ciorcad Iomlánaithe)
ISO	International Standard Organisation (an Eagraíocht Idirnáisiúnta um Chaighdeánú)
LDS	Struchtúr Loighciúil Sonraí
PICC	Proximity Integrated Circuit Card (Cárta Neasachta Ciorcad Iomlánaithe)
PIX	Proprietary Application Identifier Extension (Breiseán Aitheantóir an Fheidhmchláir Dhílsithe)
RID	Registered Application Identifier (Aitheantóir Cláraithe an Fheidhmchláir)
SOD	Document Security Object (Oibiacht Slándála an Doiciméid)

2. SONRAÍ A STÓRÁILTEAR AR AN MICRISHLIS

(1) Sonraí comhchuibhithe éigeantacha agus roghnacha maidir le ceadúnais tiomána

Na sonraí comhchuibhithe maidir le ceadúnais tiomána a shonraítear i gcuid D, stórálfar iad ar an micrishlis. Má chinneann Ballstát míreanna sonraí atá marcáilte mar mhíreanna sonraí roghnacha i gCuid D a áireamh sa cheadúnas tiomána, stórálfar na míreanna sin ar an micrishlis.

(2) Sonraí breise

Féadfaidh na Ballstáit sonraí breise a stóráil ar an micrishlis dá bhforáiltear lena ndlíthe náisiúnta a bhaineann le ceadúnais tiomána. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin.

3. MICRISHLIS

(1) Cineál meáin stórála

Is éard a bheidh sa mheán stórála le haghaidh sonraí maidir le ceadúnais tiomána micrishlis ag a bhfuil comhéadan tadhaill, éadadhaill, nó comhéadan comhcheangailte tadhaill agus éadadhaill (dé-chomhéadan), mar a shonraítear i gcuid B2, mír 1.

(2) Feidhmchláir

Déanfar na sonraí uile ar mhicrishlis a stóráil i bhfeidhmchláir leictreonacha. Déanfar gach feidhmchlár ar an micrishlis a shainaithint le cód uathúil ar a dtugtar Aitheantóir an Fheidhmchláir (AID), mar a shonraítear i gcuid B2, mír 2.

(a) Feidhmchlár um Cheadúnais Tiomána AE

Déanfar sonraí éigeantacha agus roghnacha maidir le ceadúnais tiomána, dá dtagraítear in Iarscríbhinn I, Cuid D, a stóráil san fheidhmchlár tiomnaithe um Cheadúnais Tiomána AE. Is é seo a leanas AID an fheidhmchláir um Cheadúnais Tiomána AE:

‘A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31’,

aitheantóir ina gcuimsítear an dá cheann díobh seo a leanas:

- Aitheantóir Cláraithe an Fheidhmchláir (RID) don Choimisiún Eorpach: ‘A0 00 00 04 56’;
- Breiseán Aitheantóir an Fheidhmchláir Dhílsithe (PIX) le haghaidh an fheidhmchláir um Cheadúnais Tiomána AE: ‘45 44 4C 2D 30 31’ (EDL-01).

Déanfar sonraí a ghrúpáil i nGrúpaí Sonraí (DGanna) mar chuid de Struchtúr Loighciúil Sonraí (LDS).

Stórálfar DGanna mar Chomhaid Bhunúsacha (EFanna) san fheidhmchlár um Cheadúnais Tiomána AE, agus déanfar iad a chosaint i gcomhréir le cuid B2, mír 3.

(b) Feidhmchláir Eile

Stórálfar sonraí breise eile i bhfeidhmchlár tiomnaithe amháin nó níos mó seachas an Feidhmchlár um Cheadúnais Tiomána AE. Déanfar gach feidhmchlár den sórt sin a shainaithint trí AID uathúil.

4. **STRUCHTÚR LOIGHCIÚIL SONRAÍ AN FHEIDHMCHLÁIR UM CHEADÚNAIS TIOMÁNA AE**

(1) **Struchtúr Loighciúil Sonraí**

Déanfar Sonraí maidir le Ceadúnais Tiomána a stóráil ar an micrishlis i Struchtúr Loighciúil Sonraí (LDS) a shonraítear i gcuid B2, mír 4. Sonraítear sa phointe seo ceanglais bhreise le haghaidh DGanna éigeantacha agus breise.

Stórálfar gach Grúpa Sonraí i gComhad Bunúsach (EF) amháin. Sainnithneofar na EFanna a úsáidfear le haghaidh an fheidhmchláir um Cheadúnais Tiomána AE leis na hAitheantóirí Comhaid Bhunúsaigh (EFIDanna) agus gearr-aitheantóirí EF mar a shonraítear i gcuid B2, mír 5.

(2) **Grúpaí Sonraí Éigeantacha**

Stórálfar na heilimintí sonraí éigeantacha agus roghnacha sna Grúpaí Sonraí seo a leanas:

- (a) DG 1: na heilimintí sonraí éigeantacha agus roghnacha uile a phriontáiltear ar an doiciméad, seachas an íomhá aghaidhe agus íomhá an tsínithe;
- (b) DG 5: íomhá de shíniú shealbhóir an cheadúnais;
- (c) DG 6: íomhá d'aghaidh shealbhóir an cheadúnais.

Déanfar sonraí DG 1 a struchtúru mar a shonraítear i bpointe 6 agus mar a shonraítear i gCuid B2, mír 6. Déanfar na sonraí a choimeádtar in DG 5 agus DG 6 a stóráil i gcomhréir le sonraíochtaí chuid B2, mír 7.

(3) **Grúpaí Sonraí Breise**

Na heilimintí sonraí breise, i gcás ina ndéantar foráil i reachtaíocht náisiúnta na mBallstát a bhaineann le ceadúnais tiomána maidir leo, déanfar iad a stóráil sna Grúpaí Sonraí seo a leanas:

- (a) DG 2: sonraí maidir le sealbhóir an cheadúnais, seachas sonraí bithmhéadracha;
- (b) DG 3: sonraí maidir leis an údarás eisiúna;
- (c) DG 4: íomhá portráide;
- (d) DG 7: sonraí bithmhéadracha maidir le méarlorg shealbhóir an cheadúnais;
- (e) DG 8: sonraí bithmhéadracha maidir le hinteachán shealbhóir an cheadúnais;
- (f) DG 11: sonraí eile, mar shampla ainm iomlán an tsealbhóra i gcarachtair náisiúnta.

Déanfar na sonraí a choimeádtar sna Grúpaí Sonraí sin a stóráil i gcomhréir le sonraíochtaí chuid B2, mír 8.

5. SÁSRAÍ SLÁNDÁLA SONRAÍ

Úsáidfeair sásraí iomchuí chun barántúlacht agus sláine na micrishlise agus na sonraí a choimeádtar uirthi a bhailíochtú agus chun srian a chur ar rochtain ar shonraí maidir le ceadúnais tiomána.

Déanfar na sonraí a choimeádtar ar an micrishlis a chosaint de réir na sonraíochtaí a leagtar síos i gcuid B2, mír 3. Sonraítear sa roinn seo ceanglais bhreise a chomhlíonfar.

(1) Fíorú Barántúlachta

(a) Fíordheimhniú Éighníomhach Éigeantach

Déanfar na Grúpaí Sonraí uile a stóráiltear san fheidhmchlár um Cheadúnais Tiomána AE a chosaint le fíordheimhniú éighníomhach.

Beidh na sonraí a bhaineann le fíordheimhniú éighníomhach i gcomhréir leis na ceanglais a shonraítear i gcuid B2, mír 9.

(b) Fíordheimhniú Gníomhach Roghnach

Cuirfeair sásraí roghnacha um fhíordheimhniú gníomhach i bhfeidhm chun a áirithiú nach gcuirtear micrishlis eile in ionad na micrishlise bunaidh.

(2) Srianadh Rochtana

(a) Cosaint Bhunúsach Rochtana Éigeantach

Cuirfeair an sásra um Chosaint Bhunúsach Rochtana (BAP) i bhfeidhm maidir leis na sonraí uile atá san fheidhmchlár um Cheadúnais Tiomána AE. Ar mhaithe le hidir-inoibritheacht le córais atá ann cheana amhail an córas sin ina n-úsáidtear Doiciméid Taistil Meaisín-Inléite (eMRTD), tá sé éigeantach an Crios Meaisín-Inléite (MRZ) aonlíne a úsáid, mar a shonraítear i gcuid B2, mír 10.

Is as an MRZ aonlíne a ghintear an eochair doiciméid ‘Kdoc’ a úsáidtear chun an tsliis a rochtain, eochair is féidir a chur isteach de lámh nó trí úsáid a bhaint as léitheoir Aitheanta Optúla Carachtar (OCR). Déanfar cumraíocht BAP 1 a shainítear le haghaidh MRZ aonlíne mar a shonraítear i gcuid B2, mír 10 a chur i bhfeidhm.

(b) Rialú Rochtana Leathnaithe Coinníollach

I gcás ina stóráiltear sonraí pearsanta dá dtagraítear in Airteagal 9(1) de Rialachán (AE) 2016/679 ar an micrishlis, déanfar rochtain ar na sonraí sin a chosaint le bearta breise.

Beidh na sásraí um Rialúchán Leathnaithe Rochtana i gcomhréir le sonraíochtaí chuid B2, mír 11.

(c) Bonneagar Eochrach Poiblí (PKI) le haghaidh ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis

Bunóidh na Ballstáit na socrúithe náisiúnta is gá maidir le bainistiú Eochrach Poiblí, i gcomhréir le hIarscríbhinn A a ghabhann le caighdeán ISO 18013_3.

6. **CUR I LÁTHAIR SONRAÍ**

(1) Formáidiú na sonraí in DG 1

Clib	L	Luach			Ionchódú	O/F		
61	V	Eilimintí sonraí DG1 (neadaithe)						
		Clib	L	Luach				
		5F 01	V	Uimhir chineálcheadaithe	ans	M		
		5F 02	V	Oibiacht sonraí comhstruchtúrtha maidir le heilimintí sonraí déimeagrafacha		M		
				Clib	L	Luach		
				5F 03	3	Ballstát Eisiúna	a3	M
				5F 04	V	Sloinne (Sloinnnte) an tsealbhóra	as	M
				5F 05	V	ainm(neacha) eile an tsealbhóra	as	M
				5F 06	4	Dáta breithe (llmmbbbb)	n8	M
				5F 07	V	Áit bhreithe	ans	M
				5F 08	3	Náisiúntacht	a3	O
				5F 09	1	Inscene	F/B/A	O
				5F 0A	4	Dáta eisiúna an cheadúnais (llmmbbbb)	n8	M
				5F 0B	4	Dáta éagtha an cheadúnais (llmmbbbb)	n8	M
				5F 0C	V	Údarás eisiúna	ans	M
				5F 0D	V	Uimhir riaracháin (seachas uimhir an doiciméid)	ans	O
				5F 0E	V	Uimhir an doiciméid	an	M
				5F 0F	V	Áit chónaithe bhuan, nó seoladh poist	ans	O
		7F 63	V	Oibiacht sonraí comhstruchtúrtha maidir le catagóirí feithiclí/srianta/coinníollacha				M
				Clib	L	Luach (códaithe mar a shainítear thíos)		

				02	1	Líon catagóirí/srianta/coinníollacha	N	M
				87	V	Catagóir/srian/coinníoll	ans	M
				87	V	Catagóir/srian/coinníoll	ans	O
			
				87	V	Catagóir/srian/coinníoll	ans	O

(2) Formáid an taifid loighciúil

Tiomsófar na catagóirí maidir le feithiclí, srianta nó coinníollacha in oibiacht sonraí de réir an struchtúir a shonraítear sa tábla seo a leanas:

Cód na catagóire feithicle	Dáta eisiúna	Dáta éagtha	Cód	Comhartha	Luach
----------------------------	--------------	-------------	-----	-----------	-------

sna cásanna seo a leanas:

- cuirfead cóid catagóire feithicle i láthair mar a shainítear in Airteagal 6 (mar shampla AM, A1, A2, A, B1, B, etc.);
- cuirfead an dáta eisiúna i láthair san fhormaid LLMMBBBB (an lá ina dhá dhigit, an mhí ina dá dhigit ina dhiaidh sin, agus an bhliain ina ceithre dhigit ina dhiaidh sin) le haghaidh na catagóire feithicle;
- cuirfead an dáta éagtha i láthair san fhormaid LLMMBBBB (an lá ina dhá dhigit, an mhí ina dá dhigit ina dhiaidh sin, agus an bhliain ina ceithre dhigit ina dhiaidh sin) le haghaidh na catagóire feithicle;
- tagraíonn cód, comhartha agus luach d'fhaisnéis bhreise nó do shrianta a bhaineann leis an gcatagóir feithicle nó leis an tiománaí.

CUID B2: Liosta de chaighdeán is infheidhme maidir le ceadúnais tiomána ina bhfuil meán stórála

Mír	Ábhar	Ceanglas	Is infheidhme maidir le
1	Comhéadan, eagrúchán agus orduithe an mheáin stórála	Sraith ISO/IEC 7816 (tadhail), sraith ISO/IEC 14443 (éadadhail) dá dtagraítear in ISO/IEC 18013-2:2008, Iarscríbhinn C	Cuid B1, pointe 3.(1)
2	Aitheantóir an fheidhmchláir	ISO/IEC 7816-5:2004	Cuid B1, pointe 3.(2)
3	Sásraí slándála sonraí	ISO/IEC 18013-3:2009	Cuid B1, pointe 3.(2) pointe (a) Cuid B1, pointe 5
4	Struchtúr loighciúil sonraí	ISO/IEC 18013-2:2008	Cuid B1, pointe 4.(1)
5	Aitheantóirí comhaid bhunúsaigh	ISO/IEC 18013-2:2008 Tábla C.2	Cuid B1, pointe 4.(1)
6	Cur i láthair sonraí le haghaidh DG 1	ISO 18013-2:2008, Iarscríbhinn C.3.8	Cuid B1, pointe 4.(2) Cuid B1, pointe 6.(1)
7	Cur i láthair éigeantach sonraí le haghaidh DG 5 agus DG 6	Beidh ISO/IEC 18013-2:2008, Iarscríbhinn C.6.6 agus Iarscríbhinn C.6.7, an íomhá aghaidhe agus íomhá an tsínithe le stóráil i bhformáid JPEG nó JPEG2000	Cuid B1, pointe 4.(2)
8	Cur i láthair sonraí roghnacha agus sonraí breise	ISO/IEC 18013-2:2008, Iarscríbhinn C	Cuid B1, pointe 4.(3)
9	Fíordheimhniú éighníomhach	Déanfar sonraí ISO/IEC 18013-3:2009, mír 8.1, a stóráil in EF.SOD (Oibiacht Slándála an Doiciméid) sa LDS	Cuid B1, pointe 5.(1) pointe (a)

10	Srianadh bunúsach rochtana	ISO/IEC 18013-3:2009 agus Leasú 1 air	Cuid B1, pointe 5.(2) pointe (a)
	Cumraíocht na cosanta bunúsaí rochtana	ISO/IEC 18013-3:2009, Iarscríbhinn B.8	
11	Srianadh leathnaithe rochtana	Treoraíocht Theicniúil TR-03110, Sásraí Sárghorbartha Slándála le haghaidh Doiciméid Taistil Meaisín-Inléite – Rialúchán Leathnaithe Rochtana (EAC), Leagan 1.11	Cuid B1, pointe 5.(2) pointe (b)
12	Modhanna tástála	ISO 18013-4:2011	Cuid B3, pointe 1.
13	Deimhniú slándála	Leibhéal dearbhaithe meastóireachta 4 méadaithe (EAL 4+) nó a choibhéis	Cuid B3, pointe 2.
14	Deimhniú feidhmiúil	Tástáil cártaí cliste de réir shraith ISO 10373	Cuid B3, pointe 3.

CUID B3: Nós imeachta um chineálcheadú AE ceadúnas tiomána ina bhfuil micrishlis

1. FORÁLACHA GINEARÁLTA

Monaróirí a dhéanann iarratas ar chineálcheadú AE i leith ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis, déanfaidh siad deimhniú slándála agus deimhniú feidhmiúil a thíolacadh.

Aon mhodhnú atá beartaithe ar an bpróiseas táirgthe, lena n-áirítear bogearraí, beidh sé faoi réir réamhfhógra a thabhairt don údarás a dheonaigh an cineálcheadú. Féadfaidh an t-údarás tuilleadh faisnéise agus tástálacha a éileamh sula nglacfaidh sé leis an modhnú.

Leanfaidh tástálacha na modhanna a leagtar síos i mír 12 de chuid B2.

2. DEIMHNIÚ SLÁNDÁLA

Maidir leis an meastóireacht slándála, déanfar meastóireacht ar mhicrishliseanna ceadúnas tiomána i gcomhréir leis na critéir a shonraítear i gcuid B2, mír 13.

Ní dheonófar deimhniú slándála ach amháin nuair a dhéanfar meastóireacht rathúil ar chumas na micrishlise cur i gcoinne iarrachtaí ar shonraí a athrú go calaoiseach nó ar bhealach eile.

3. DEIMHNIÚ FEIDHMIÚIL

Aon mheastóireacht feidhmiúil a dhéanfar ar cheadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis, déanfar tástáil saotharlainne uirthi i gcomhréir leis na critéir a shonraítear i gcuid B2, mír 14.

Áiritheoidh na Ballstáit a chuireann micrishlis ar cheadúnais tiomána chun feidhme go gcomhlíonfar na caighdeáin feidhmiúla ábhartha agus ceanglais chuid B1.

Deonófar deimhniú feidhmiúil don mhonaróir i gcás ina gcomhlíonfar gach ceann de na coinníollacha seo a leanas:

- is ann do dheimhniú slándála bailí le haghaidh na micrishlise;
- léiríodh go bhfuil ceanglais chuid B2 á gcomhlíonadh;
- fuarthas pas sna tástálacha feidhmiúla.

Is é údarás ábhartha an Bhallstáit a bheidh freagrach as an deimhniú feidhmiúil a eisiúint. Sonrófar sa deimhniú feidhmiúil céannacht an údaráis eisiúna, céannacht an iarratasóra, sainaitheant na micrishlise agus liosta mionsonraithe de na tástálacha agus torthaí na dtástálacha sin.

4. DEIMHNIÚ AR CHINEÁLCHHEADÚ AE

(1) Deimhniú caighdeánach

Deonóidh na Ballstáit an deimhniú ar chineálchheadú AE ach a dtabharfar ar aird deimhnithe slándála agus feidhmiúla mar a fhoráiltear san Iarscríbhinn seo. Beidh deimhnithe ar chineálchheadú AE i gcomhréir leis an tsamhail i gcuid B4.

(2) Córas uimhrithe

Is éard a bheidh i gceist leis an gcóras uimhrithe maidir le cineálcheadú AE:

(a) an litir ‘e’ agus sainuimhir ina diaidh don Bhallstát a dheonaigh an cineálcheadú AE:

- 1 don Ghearmáin;
- 2 don Fhrainc;
- 3 don Iodáil;
- 4 don Ísiltír;
- 5 don tSualainn;
- 6 don Bheilg;
- 7 don Ungáir;
- 8 do Phoblacht na Seice;
- 9 don Spáinn;
- 12 don Ostair;
- 13 do Lucsamburg;
- 17 don Fhionlainn;
- 18 don Danmhairg;
- 19 don Rómáin;
- 20 don Pholainn;
- 21 don Phortaingéil;
- 23 don Ghréig;
- 24 d’Éirinn;

25 don Chróit;

26 don tSlóivéin;

27 don tSlóvaic;

29 don Eastóin;

32 don Laitvia;

34 don Bhulgáir;

36 don Liotuáin;

49 don Chipir;

50 do Mhálta;

- (b) na litreacha DL agus fleiscín rompu, agus an dá fhiúir ina ndiaidh a léiríonn an tsraithuimhir a shanntar don Iarscríbhinn seo nó don mhórleasú teicniúil is déanaí ar an Iarscríbhinn seo. Is é 00 an tsraithuimhir a shanntar don Iarscríbhinn seo;
- (c) uimhir aitheantais uathúil an chineálcheadaithe AE arna sannadh ag an mBallstát eisiúna.

Seo a leanas sampla den chóras uimhrithe maidir le cineálcheadú AE: e50-DL00 12345

Stórálfar uimhir an chineálcheadaithe ar an micrishlis in DG 1 i gcás gach ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis den sórt sin.

CUID B4: Samhail le haghaidh an deimhnithe ar chineálcheadú AE a bhaineann le ceadúnais tiomána ina bhfuil micrishlis

Ainm an údaráis inniúil: ...

Fógra maidir le (*):

— ceadú

— ceadú a tharraingt siar

i ndáil le ceadúnas tiomána AE ina bhfuil micrishlis

Uimhir an cheadaithe: ...

1. Branda nó trádmharc monaraíochta: ...

2. Ainm na samhla: ...

3. Ainm an mhonaróra nó ainm a ionadaí, i gcás inarb infheidhme: ...

...

4. Seoladh an mhonaróra nó seoladh a ionadaí, i gcás inarb infheidhme: ...

...

5. Tuarascálacha ar thástálacha saotharlainne:

5.1 Uimhir an Deimhnithe Slándála: ... Dáta: ...

Arna eisiúint ag: ...

5.2 Uimhir an Deimhnithe Fheidhmiúil: ... Dáta: ...

Arna eisiúint ag: ...

6. Dáta an cheadaithe: ...

7. An dáta a tarraingíodh an ceadú siar: ...

8. Áit: ...

9. Dáta: ...

10. Doiciméid thuairisciúla san Iarscríbhinn: ...

11. Síniú: ...

(* Cuir tic sa bhosca ábhartha.

CUID C: SONRAÍOCHTAÍ MAIDIR LEIS AN gCEADÚNAS TIOMÁNA MÓIBÍLEACH

- (1) I gcomhréir le Rialachán (AE) 910/2014, soláthróidh Tiachóga na Céannachta Digití Eorpaí do dhaoine údaraithe na gnéithe seo a leanas ar a laghad:
 - (a) aisghabháil agus stóráil sonraí lena bhféadfar cearta tiomána duine a chruthú;
 - (b) taispeáint agus aistriú na sonraí sin.
- (2) Beidh an ceadúnais tiomána mhóibíleacha agus córais ábhartha eile i gcomhréir le caighdeán ISO/IEC 18013-5 maidir le ceadúnais tiomána mhóibíleacha agus le Rialachán (AE) 910/2014.
- (3) Chun críocha na hIarscríbhíne seo, ní mheasfar sealbhóir ceadúnais tiomána mhóibíleach arna eisiúint i gcomhréir leis an Treoir seo a bheith ina úsáideoir údaraithe ach amháin i gcás ina sainaithnítear é nó í mar sin. [...]
- (4) [...]
- (5) Ceadóidh na Ballstáit do shealbhóir an cheadúnais tiomána ceadúnas tiomána soghluaiste a aisghabháil ina Thiachóg nó a Tiachóg Céannachta Digití Eorpaí. [...]

Ceadófar go huathoibríoch nó arna iarraidh sin an ceadúnas tiomána soghluaiste a thabhairt cothrom le dáta nó a eisiúint an athuir le Tiachóg na Céannachta Digití Eorpaí ina bhfuil an ceadúnas tiomána soghluaiste.

Le Tiachóga na Céannachta Digití Eorpaí, ceadófar do shealbhóir an cheadúnais tiomána na sonraí uile nó cuid de na sonraí a choimeádtar ar an gceadúnas tiomána móibíleach a thaispeáint do thríú páirtí nó a tharchur chuig tríú páirtí. Tabharfar údarú d'údaráis inniúla na mBallstát na sonraí a choimeádtar ar na ceadúnais tiomána mhóibíleacha a aisghabháil ionas go mbeidh siad in ann cearta tiomána shealbhóir an cheadúnais tiomána a fhionnadh (fíorú) a iarraidh ó Thiachóga na Céannachta Digití Eorpaí.

[...]

Leis an bhfaisnéis a tharchuirfear go díreach ón ríomhdhearbhú den cheadúnas tiomána soghluaiste atá ar fáil i Thiachóg na Céannachta Digití Eorpaí, beidh na húdaráis inniúla in ann cearta tiomána shealbhóir an cheadúnais tiomána mhóibíleach a chinneadh (fíorú), lena n-áirítear aon srianta is infheidhme san Aontas nó ar chríoch Ballstáit. Ní mheasfaidh na Ballstáit go bhfuil ceadúnas tiomána soghluaiste bailí nuair a bheidh sé imithe in éag ná nuair a bheidh sé cúlghairthe. I gcás ina gcinneadh Ballstát ceadúnas tiomána móibíleach a chúlghairm, cuirfidh sé faisnéis maidir leis an gcinneadh sin i liosta cúlghairme arna bhainistiú ag an mBallstát sin, nó tabharfaidh sé rochtain ar an bhfaisnéis sin, saor in aisce agus ar shlí idir-inoibritheach, do Bhallstáit eile chun go bhféadfar é a bhailíochtú ar bhealach eile. Déanfaidh Ballstát, seachas an Ballstát a d'eisigh ceadúnas tiomána, a bhfuil dícháiliú tiomána á fhorchur aige, fógra a thabhairt don Bhallstát a d'eisigh an ceadúnas tiomána.

- (6) [...]
- (7) [...]
- (8) [...]

CUID D: SONRAÍ ATÁ LE CUR ISTEACH SA CHEADÚNAS TIOMÁNA AE

(1) Is mar seo a leanas a bheidh sainchomharthaí na mBallstát atá ag eisiúint an cheadúnais:

B : an Bheilg

BG: an Bhulgáir

CZ: Poblacht na Seice

DK: an Danmhairg

D: an Ghearmáin

EST: an Eastóin

GR: an Ghréig

E: an Spáinn

F: an Fhrainc

HR: an Chróit

IRL: Éire

I: an Iodáil

CY: an Chipir

LV: an Laitvia

LT: an Liotuáin

L: Lucsamburg

H: an Ungáir

M: Málta

NL: an Ísiltír

A: an Ostair

PL: an Pholainn

P: an Phortaingéil

RO: an Rómáin

SLO: an tSlóivéin

SK: an tSlóvaic

FIN: an Fhionlainn

S: an tSualainn

- (2) Is iad seo a leanas na focail ar ‘ceadúnas tiomána’ is brí leo atá le priontáil ar na ceadúnais tiomána i dteanga nó i dteangacha na mBallstát:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúnas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conduire

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

- (3) Is mar seo a leanas a bheidh an fhaisnéis a bhaineann go sonrach leis an gceadúnas arna eisiúint:

Réimse	Faisnéis
1	sloinne an tsealbhóra
2	ainm(neacha) eile an tsealbhóra
3	dáta breithe agus áit bhreithe
4a	dáta eisiúna an cheadúnais
4b	dáta éagtha an cheadúnais [...]
4c	ainm an údaráis eisiúna
4d	uimhir nach ionann í agus an uimhir faoi réimse 5, chun críoch riaracháin (roghnach)
5	uimhir an cheadúnais
6	grianghraf den sealbhóir
7	síniú an tsealbhóra
8	áit chónaithe bhuan, nó seoladh poist (roghnach)
9	catagóir na feithicle nó na bhfeithiclí a bhfuil an sealbhóir i dteideal a tiomána/a dtiomána (déanfar na catagóirí náisiúnta a phriontáil i gcló nach ionann é agus an cló a bheidh in úsáid do na catagóirí comhchuibhithe)

- (4) Is mar seo a leanas a bheidh an fhaisnéis a bhaineann go sonrach le catagóirí an cheadúnais arna eisiúint:

Réimse	Faisnéis
9	catagóir na feithicle nó na bhfeithiclí a bhfuil an sealbhóir i dteideal a tiomána/a dtiomána (déanfar na catagóirí náisiúnta a phriontáil i gcló (nó, i gcás ceadúnais tiomána mhóibíleacha, a thaispeáint) nach ionann é agus an cló a bheidh in úsáid do na catagóirí comhchuibhithe)

10	dáta na chéad eisiúna do gach catagóir, i gcás ina bhfuil sé ar fáil, (ní mór an dáta sin a thabhairt arís ar an gceadúnas nua i gcás athsholáthair nó malartú ina dhiaidh sin); scríobhfar gach réimse den dáta le dhá dhigit agus san fhormaid seo a leanas: lá.mí.bliain (LL.MM.BB)
11	dáta éagtha gach catagóire; scríobhfar gach réimse den dáta le dhá dhigit agus san fhormaid seo a leanas: lá.mí.bliain (LL.MM.BB)
12	faisnéis bhreise/srian(ta) breise, i bhfoirm chóid, taobh leis an gcatagóir lena mbaineann, mar a shonraítear i gCuid E

I gcás ina bhfuil feidhm ag cód a shonraítear i gCuid E maidir le gach catagóir dá n-eisítear an ceadúnas, féadfar é a phriontáil faoi réimsí 9, 10 agus 11.

- (5) Is mar seo a leanas a bheidh an fhaisnéis a bhaineann go sonrath le riarachán an cheadúnais arna eisiúint:

Réimse	Faisnéis
13	faisnéis a d'fhéadfadh an Ballstát óstach a chur isteach atá fíor-riachtanach chun an ceadúnas a riar agus mír (4)(a) de chuid A1 á cur chun feidhme;
14	faisnéis a d'fhéadfadh an Ballstát a eisiúint an ceadúnas a chur isteach atá fíor-riachtanach chun an ceadúnas a riar nó faisnéis a bhaineann leis an tsábháilteacht ar bhóithre (roghnach); féadfar a áireamh san fhaisnéis sin go háirithe aon srian, fionraí, tarraingt siar nó cealú páirteach ar an gceart chun tiomána nó ar an gceadúnas tiomána, cuir i gcás ceann atá teoranta do chatagóirí áirithe nó do chríoch Ballstát áirithe. Má bhaineann an fhaisnéis le ceann de na ceannteidil a shainmhínítear san Iarscríbhinn seo, cuirfear uimhir an réimse atá i gceist roimpi. Le comhaontú sonrath i scríbhinn ón sealbhóir, féadfar faisnéis nach mbaineann le riarachán an cheadúnais tiomána ná leis an tsábháilteacht ar bhóithre a chur isteach sa réimse seo freisin; ní athróidh cur isteach na faisnéise sin úsáid na samhla mar cheadúnas tiomána ar aon bhealach.

CUID E: CÓID AN AONTAIS AGUS CÓID NÁISIÚNTA

Is cóid chomhchuibhithe de chuid an Aontais Eorpaigh a bheidh i gCóid 01 go 99

TIOMÁNAÍ (*cúiseanna liachta*)

01	.	Cabhair le radharc na súl agus/nó cosaint
	01.01.	Spéaclaí
	01.02.	Lionsa(í) tadhaill
	01.05.	Clúdach súile
	01.06.	Spéaclaí nó lionsaí tadhaill
	01.07.	Áis optúil shonrach
02		Áis éisteachta/áis chumarsáide
03		Próistéis/ortóis do na géaga
	03.01.	Próistéis/ortóis géige uachtair
	03.02.	Próistéis/ortóis géige íochtair

OIRIÚNAITHE FEITHICLE

10		Traiseoladh modhnaithe
	10.02.	Roghnú uathoibríoch cóimheasa giair
	10.04.	Gléas modhnaithe traiseolta faoi rialú
15		Crág mhodhnaithe
	15.01.	Troitheán cráige modhnaithe

	15.02.	Crág lámhoibríthe
	15.03.	Crág uathoibríoch
	15.04.	Beart chun srian ar an troitheán cráige nó a chur i ngníomh a chosc
20		Córais coscánaithe mhodhnaithe
	20.01.	Troihteán coscáin modhnaithe
	20.03.	Troihteán coscáin oiriúnach lena úsáid leis an gcos chlé
	20.04.	Troihteán coscáin sleamhnáin
	20.05.	Troihteán coscáin claonta
	20.06.	Coscán lámhoibríthe
	20.07.	Feidhmiú coscáin le fórsa uasta ... N ¹² (mar shampla: '20.07(300N)')
	20.09.	Coscán láimhe oiriúnaithe
	20.12.	Beart chun srian ar an troitheán coscáin nó a chur i ngníomh a chosc
	20.13.	Coscán glúinoibríthe
	20.14.	Oibriú an chórais coscánaithe le tacaíocht ó fhórsa seachtrach
25		Córas luasaire mhodhnaithe
	25.01.	Luasaire modhnaithe
	25.03.	Luasaire claonta
	25.04.	Luasaire lámhoibríthe

¹² Léirítear leis an bhfórsa sin acmhainneacht an tiománaithe chun an córas a fheidhmiú.

	25.05.	Luasaire glúinoibrithe
	25.06.	Oibriú an luasaire le tacaíocht ó fhórsa seachtrach
	25.08.	Luasaire ar chlé
	25.09.	Beart chun srian ar an luasaire nó a chur i ngníomh a chosc
31		Oiriúnaithe do throitheáin agus cosaintí troitheáin
	31.01.	Tacar breise troitheán comhthreomhar
	31.02.	Troitheáin ar an leibhéal céanna (nó gar dó)
	31.03.	Beart chun srian ar an luasaire agus ar an troitheán coscáin nó a gcur i ngníomh a chosc i gcás nach n-oibrítear na troitheáin leis an gcos
	31.04.	Urlár ardaithe
32		Comhchórais príomhchoscáin agus luasaire
	32.01.	Luasaire agus príomhchoscán mar chomhchóras a oibrítear le lámh amháin

	32.02.	Luasaire agus príomhchoscán mar chomhchóras a oibrítear le fórsa seachtrach
33		Comhchórais phríomhchoscáin, luasaire agus stiúrtha
	33.01.	Luasaire, príomhchoscán agus stiúradh mar chomhchóras a oibrítear le fórsa seachtrach le lámh amháin
	33.02.	Luasaire, príomhchoscán agus stiúradh mar chomhchóras a oibrítear le fórsa seachtrach le dhá lámh
35		Leaganacha amach rialaithe modhnaithe (lasca soilse, cuimilteoir/niteoir gaothscátha, bonnán, treotháscairí, etc.)
	35.02.	Gléasanna rialaithe is féidir a oibriú gan an gléas stiúrtha a scaoileadh
	35.03.	Gléasanna rialaithe is féidir a oibriú gan an gléas stiúrtha a scaoileadh leis an lámh chlé
	35.04.	Gléasanna rialaithe is féidir a oibriú gan an gléas stiúrtha a scaoileadh leis an lámh dheas
	35.05.	Gléasanna rialaithe is féidir a oibriú gan an gléas stiúrtha agus an luasaire agus meicníochtaí coscánaithe a scaoileadh
40		Stiúradh modhnaithe
	40.01.	Stiúradh le fórsa uasta oibrithe de ... N ¹³ (mar shampla '40.01(140N)')
	40.05.	Roth stiúrtha oiriúnaithe (roth stiúrtha níos mó/níos tibhe, trastomhas laghdaithe, etc.)
	40.06.	Suíomh oiriúnaithe an rotha stiúrtha

¹³ Léirítear leis an bhfórsa sin acmhainneacht an tiománaithe chun an córas a fheidhmiú.

	40.09.	Stiúradh cos-oibrithe
	40.11.	Gléas cúnta ag an roth stiúrtha
	40.14.	Córas stiúrtha oiriúnaithe malartach arna oibriú le haon lámh/ghéag láimhe amháin
	40.15.	Córas stiúrtha oiriúnaithe malartach arna oibriú le dhá lámh/ghéag láimhe
42		Gléasanna modhnaithe amhairc siar/taoibh
	42.01.	Gléas modhnaithe don amharc siar
	42.03.	Gléas istigh breise lena gceadaítear amharc taoibh
	42.05.	Gléas amhairc caochspota
43		Ionad suí an tiománaí
	43.01.	Airde shuíochán an tiománaí do ghnáthamharc agus i ngnáthfhad ón roth stiúrtha agus ó na troitheáin
	43.02.	Suíochán an tiománaí oiriúnaithe do chruth na colainne
	43.03.	Suíochán an tiománaí ag a bhfuil tacaíocht taoibh le haghaidh cobhsaíocht mhaith
	43.04.	Suíochán an tiománaí a bhfuil taca sciatháin leis
	43.06.	Oiriúnú crios sábhála
	43.07.	Cineál crios sábhála ag a bhfuil tacaíocht le haghaidh cobhsaíocht mhaith
44		Modhnuithe ar ghluaisrothair (tá úsáid an fho-chóid éigeantach)
	44.01.	Coscán oibrithe aonair
	44.02.	Coscán oiriúnaithe ar an roth tosaigh
	44.03.	Coscán oiriúnaithe ar an roth deiridh
	44.04.	Luasaire modhnaithe

	44.08.	Airde suíocháin lena gcuirtear ar chumas an tiománaí, agus é nó í ina shuí, a dhá chos a chur ar an dromchla ag an am céanna agus an gluaisrothar a choinneáil cothrom nuair atá sé ag stopadh agus nuair nach bhfuil sé ag gluaiseacht.
	44.09.	Fórsa uasta oibrithe choscán an rotha tosaigh ... N ¹⁴ (mar shampla ‘44.09(140N)’)
	44.10.	Fórsa uasta oibrithe choscán an rotha deiridh ... N ¹⁵ (mar shampla ‘44.10(240N)’)
	44.11.	Taca coise oiriúnaithe
	44.12.	Greim láimhe oiriúnaithe
45		Gluaisrothar a bhfuil carr cliathánach leis amháin
46		Mótar-thrírothaigh amháin
47		Teoranta d’fheithiclí ag a bhfuil níos mó ná dhá roth nach gá don tiománaí iad a choinneáil cothrom lena dtosú, lena stopadh, agus nuair nach bhfuil siad ag gluaiseacht

¹⁴ Léirítear leis an bhfórsa sin acmhainneacht an tiománaithe chun an córas a fheidhmiú.

¹⁵ Léirítear leis an bhfórsa sin acmhainneacht an tiománaithe chun an córas a fheidhmiú.

50		Teoranta d’uimhir shonrach feithicle/fionnaidh (uimhir aitheantais feithicle, VIN)
Litreacha a úsáidtear in éineacht le cóid 01 go 44 chun sonraíocht bhreise a léiriú:		
a	clé	
b	deas	
c	lámh	
d	cos	
e	lár	
f	géag na láimhe	
g	ordóg	

CÓID AR ÚSÁID THEORANTA

60		Coibhéisí roghnacha (tá úsáid an fho-chóid éigeantach)
	60.01.	Féadfaidh sealbhóir a bhfuil ceadúnas B aige 21 bhliain ar a laghad trírothaigh chumhachtaithe a bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW acu a thiomáint
	60.02.	Féadfaidh sealbhóir cheadúnas B gluaisrothair i gcatagóir A1 a thiomáint
	60.03.	Ní fhéadfaidh sealbhóir ceadúnais B1 ach feithiclí nach mó ná 2 500 kg a n-uasmhais a thiomáint agus uasluas atá teoranta go teicniúil do 45 km/h
61		Teoranta d’aistir i rith an lae (mar shampla: uair an chloig i ndiaidh éirí na gréine agus uair an chloig roimh dhul faoi na gréine)
62		Teoranta d’aistir taobh istigh de ... km ó áit chónaithe an tsealbhóra nó taobh istigh de chathair/réigiúin agus é sin amháin

63		Tiomáint gan phaisinéirí
64		Teoranta d'aistir nach mó an luas ná ... km/h
65		Níl tiomáint údaraithe ach amháin in éineacht le sealbhóir ceadúnas tiomána sa chatagóir choibhéiseach ar a laghad, seachas má tá an coinníoll clúdaithe faoi chód 98.02
66		Ní cheadaítear leantóir
67		Ní cheadaítear tiomáint ar mhótarbhealaí
68		Ní cheadaítear alcól
69		Teoranta do thiomáint feithiclí atá feistithe le córas comhghlasála i gcás meisce i gcomhréir le EN 50436. Tá sé de rogha dáta éaga a léiriú (mar shampla '69' nó '69(01.01.2016)')

CÚRSAÍ RIARACHÁIN

70		Malartú cheadúnas Uimh. ...arna eisiúint ag ... (suaitheantas AE/NA i gcás tríú tír; mar shampla '70.0123456789.NL')
71		Dúblach de cheadúnas Uimh. ... (suaitheantas AE/NA i gcás tríú tír; mar shampla '71.987654321.HR')
72		Malartú cheadúnas Uimh.... arna eisiúint ag... (suaitheantas NA i gcás tríú tír atá faoi réir cinneadh cur chun feidhme faoi Airteagal 12(7); mar shampla '72.0123456789.USA')
73		Teoranta d'fheithiclí i gcatagóir B de chineál mótar-chuadrothair (B1)
78		Teoranta d'fheithiclí ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch

79		Teoranta d’fheithiclí a shonraítear in Airteagal 18 den Treoir seo (tá úsáid an fho-chóid éigeantach)
	79.01.	Teoranta d’fheithiclí dhá roth i dteannta carr cliathánach nó dá uireasa
	79.02.	Teoranta d’fheithiclí i gcatagóir AM de chineál trírothaigh nó cuadrothair éadroim
	79.03.	Teoranta do thrírothaigh
	79.04.	Teoranta do thrírothaigh i dteannta leantóir nach bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg aige
	79.05.	Gluaisrothar i gcatagóir A1 ag a bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0.1 kW/kg
	79.06.	Feithicil i gcatagóir BE i gcás inar mó mais údaraithe uasta an leantóra ná 3 500 kg
80		Teoranta do shealbhóirí ceadúnas tiomána d’fheithicil i gcatagóir A de chineál trírothaigh chumhachtaithe nach bhfuil 24 bliana d’aois go fóill
81		Teoranta do shealbhóirí ceadúnas tiomána d’fheithicil i gcatagóir A de chineál gluaisrothair dhá roth nach bhfuil 21 bhliain d’aois go fóill
95		Tiománaí a bhfuil CPC aige lena gcomhlíontar an oibleagáid cumais ghairmiúil dá bhforáiltear le Treoir (AE) 2022/2561 go dtí ... (mar shampla ‘95(01.01.2028)’)
96		Feithiclí i gcatagóir B i dteannta leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 750 kg, i gcás inar mó mais údaraithe uasta an chónaisc sin ná 3 500 kg ach nach mó í ná 4 250 kg
97		Gan a bheith údaraithe chun feithicil i gcatagóir C1 a thiomáint a

		thagann faoi raon feidhme Rialachán (AE) Uimh. 165/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ¹⁶ .
98		Cóid a úsáidtear chun críocha Airteagail 14 agus 15 (tá úsáid an fho-chóid éigeantach)
	98.01	Meastar gur tiománaí nuacheadúnaithe é nó í an tiománaí agus go bhfuil sé nó sí faoi réir choinníollacha na tréimhse promhaidh. I gcás ina ndéanfar an ceadúnas a mhalartú, a athnuachan nó a athsholáthar, comhlánófar an cód le dáta deiridh na tréimhse promhaidh a ndearnadh taifeadadh air ar dtús (mar shampla 98.01.13.04.2028)
	98.02	Comhlíonfaidh an sealbhóir na coinníollacha a bhaineann leis an scéim tiomána tionlactha go dtí go mbeidh 18 mbliana d'aois slánaithe aige nó aici
99		An cód a úsáidtear chun mótarcharbhán nó otharcharr trom a thiomáint le ceadúnas chatagóir B i gcás inar mó an uasmhais údaraithe ná 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg í

Is éard a bheidh i gcód 100 agus os a chionn cóid náisiúnta nach bhfuil bailí ach do thiomáint ar chríoch an Bhallstáit a d'eisigh an ceadúnas tiomána.

¹⁶ Rialachán (AE) Uimh. 165/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Feabhra 2014 maidir le tacagraif in iompar de bhóthar, lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 3821/85 ón gComhairle maidir le trealamh taifeadta in iompar de bhóthar agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le comhchuibhiú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar (IO L 060, 28.2.2014, lch. 1).

IARSCRÍBHINN II

ÍOSCHEANGLAIS LE hAGHAIDH TÁSTÁLACHA TIOMÁNA AGUS EOLAS, SCILEANNA AGUS IOMPRAÍOCHT CHUN FEITHICIL CHUMHACHT-THIOMÁINTE A THIOMÁINT

I. ÍOSCHEANGLAIS LE hAGHAIDH TÁSTÁLACHA TIOMÁNA

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhfuil an t-eolas agus na scileanna ag iarratasóirí ar cheadúnais tiomána agus go léiríonn siad an iompraíocht is gá chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomáint. Ní mór a chuimsiú leis na tástálacha a thabharfar isteach chuige sin:

- tástáil teoirice;
- tar éis tástáil teoirice a dhéanamh, tástáil scileanna agus iompraíochta.

Tá na coinníollacha faoina ndéanfar na tástálacha sin leagtha amach thíos.

A. TÁSTÁIL TEOIRICE

1. Foirm

Áiritheofar leis an bhfoirm a roghnófar go mbeidh an t-eolas riachtanach ag an iarratasóir ar na hábhair atá liostaithe i bpointí 2, 3 agus 4.

Aon iarratasóir ar cheadúnas i gcatagóir amháin ar éirigh leis i dtástáil teoirice le haghaidh ceadúnais i gcatagóir eile, féadfar é a dhíolmhú ó fhorálacha coitianta phointí 2, 3 agus 4.

2. Ábhar na tástála teoirice a bhaineann le gach catagóir feithicle

Cuirfear ceisteanna maidir le gach ceann de na topaicí a liostaítear sna pointí seo a leanas, agus fágtar ábhar agus foirm na gceisteanna faoi rogha gach Ballstáit:

- (a) rialacháin um thrácht ar bhóithre:
 - go háirithe maidir le comharthaíocht bóthair, marcálacha agus comharthaí, cearta slí agus teorainneacha luais;
- (b) an tiománaí:
 - an tábhacht a bhaineann le hairdeall agus le dearcadh i leith úsáideoirí eile bóithre, lena n-áirítear úsáideoirí micrea-shoghluaisteachta;
 - braistint ghinearálta, lena n-áirítear braistint guaise, breithiúnas agus cinnteoireacht, go háirithe aga freagartha, chomh maith le hathruithe ar an iompraíocht tiomána de dheasca thionchar an alcóil, drugaí agus táirgí íocshláinte, staid mheabhrach agus tuirse;

- (c) an bóthar:
- na prionsabail is tábhachtaí maidir le hachar sábháilte a choimeád idir feithiclí, faid choscánaithe agus greim ar bhóthar faoi dhálaí difriúla aimsire agus bóthair;
 - na tosca riosca tiomána a bhaineann le dálaí difriúla bóthair lena n-áirítear braistint guaiseacha agus dul roimh ghuaiseacha, go háirithe an chaoi a dtagann athrú orthu de réir na haimsire agus de réir an ama sa lá nó san oíche;
 - saintréithe cineálacha bóthair éagsúla agus na ceanglais reachtúla a bhaineann leo;
 - tiomáint shábháilte i dtolláin bhóthair;
- (d) úsáideoirí eile bóithre:
- tosca riosca sonracha a bhaineann le heaspa taithe úsáideoirí eile bóithre, go háirithe úsáideoirí leochaileacha bóithre ar lú an chosaint a bhíonn acu sa trácht i gcomparáid le húsáideoirí mótarfheithiclí ar nós gluasteán, busanna agus leoraithe, agus ar úsáideoirí iad atá neamhchosanta go díreach ar fhórsaí imbhuailtí. Áirítear sa chatagóir sin coisithe, rothaithe, úsáideoirí feithiclí cumhachtaithe dhá roth, úsáideoirí gaireas soghluaisteachta pearsanta agus daoine faoi mhíchumas nó daoine a bhfuil a soghluaisteacht agus a dtreoshuíomh laghdaithe.
 - riosca a bhaineann le gluaiseacht agus tiomáint cineálacha éagsúla feithiclí agus le réimsí difriúla radhairc a dtiománaithe, lena n-áirítear feithiclí ag a bhfuil ardchórais cúnaimh tiománaí agus seirbhísí eile uathoibríthe;
- (e) rialacha ginearálta agus rialacháin ghinearálta agus cúrsaí eile:
- rialacha a bhaineann leis na doiciméid riaracháin is gá chun feithiclí a úsáid;
 - rialacha ginearálta lena sonraítear an t-íompraíocht riachtanach don tiománaí i gcás timpiste (feistí rabhaidh a shocrú agus éigeandáil a fhógairt) agus na bearta is féidir leis a ghlacadh chun cabhrú le híospartaigh i dtimpistí bóthair i gcás inar gá;
 - tosca sábháilteachta a bhaineann leis an bhfeithicil, leis an ualach, agus leis na daoine arna n-iompar;
 - eolas ar na gnéithe sábháilteachta a bhaineann le feithiclí breosla mhalartaigh;
- (f) na réamhchúraimí is gá agus duine ag tuirlingt den fheithicil;
- (g) gnéithe meicniúla a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre; ní mór d'iarratasóirí a bheith in ann na fabhtanna is coitianta a bhrath, go háirithe sna córais stiúrtha, crochta agus coscánaithe, boinn, soilse agus treohtáscáirí, frithchaiteoirí, scátháin siar, gaothscáth agus cuimilteoirí, an córas sceite, criosanna sábhála agus an feiste rabhaidh inchloiste;

- (h) trealamh sábháilteachta feithicle agus, go háirithe, úsáid criosanna sábhála, ceannbhac, trealamh sábháilteachta do leanaí;
- (ha) feithiclí leictreacha a luchtú;
- (i) rialacha agus gnéithe maidir le húsáid feithiclí i ndáil leis an gcomhshaol, lena n-áirítear maidir le feithiclí leictreacha: úsáid iomchuí a bhaint as feistí rabhaidh inchloiste, ídiú réasúnta breosla/fuinnimh, astaíochtaí a theorannú (astaíochtaí gás ceaptha teasa, truailleáin aeir, torann agus micreaphlaistigh ó chaitheamh bonn agus bóithre etc.);
- (j) Buntáistí, teorainneacha agus rioscaí a bhaineann le hardchórais cuidithe tiománaithe agus córais tiomána uathoibríthe. An tábhacht a bhaineann leis na difríochtaí eatarthu agus lena n-úsáid shábháilte, oibleagáidí tiománaithe agus an chaoi ar féidir leis na córais tionchar a imirt ar fheasacht agus iompar an tiománaí. Áirítear leis sin réimse úsáide na gcóras, iarrataí táthcheangail arna nginiúint ag na córais, agus oibleagáidí eile an tiománaí le linn ghníomhachtú na gcóras.

Aithris nua 18a:

‘(18a) I bhfianaise infhaighteacht agus úsáid ardchórais cuidithe tiománaithe agus córais tiomána uathoibríthe atá ag dul i méid, is gá ceanglais a bhaineann leis na córais sin a áireamh i dtástálacha chun a áirithiú go mbeidh eolas ginearálta ag an tiománaí maidir leis na buntáistí, teorainneacha agus rioscaí a bhaineann le córais uathoibríthe. Cumhdaítear leis an gceanglas eolais sin, go háirithe, réimse úsáide na gcóras tiomána uathoibríthe, iarrataí táthcheangail ó na córais tiomána uathoibríthe a bheith ann, agus oibleagáidí eile an tiománaí agus córais tiomána uathoibríthe á ngníomhachtú’.

3. Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí A1, A2 agus A

Seiceáil éigeantach ar an eolas ginearálta ar na nithe seo a leanas:

- (a) úsáid feisteas cosanta amhail lámhainní, buataisí, éadaí agus clogad sábháilteachta;
- (b) infheictheacht gluaisrothaithe d’úsáideoirí eile bóthair;
- (c) tosca riosca a bhaineann le dálaí bóthair éagsúla mar a leagtar síos thíos i dteannta aird bhreise ar ghnéithe sleamhna amhail clúdaigh draenach, marcálacha bóthair amhail línte agus saigheada, ráillí tram;
- (d) gnéithe meicniúla a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre mar a leagtar síos thuas i dteannta aird bhreise ar an stoplasc éigeandála, na leibhéil ola agus an slabhra.

4. Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E

(1) Seiceáil éigeantach ar an eolas ginearálta ar na nithe seo a leanas:

- (a) rialacha maidir le huaireanta tiomána agus tréimhsí sosa mar a shainítear le Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁷; úsáid an trealamh taifeadta mar a shainítear le Rialachán (AE) Uimh. 165/2014;
- (b) rialacha maidir le cineál an iompair lena mbaineann: iompar earraí nó paisinéirí;
- (c) doiciméid feithicle agus iompair a theastaíonn chun earraí agus paisinéirí a iompar go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta;
- (d) an iompraíocht iomchuí i gcás timpiste; eolas ar na bearta atá le déanamh tar éis timpiste nó teagmhas comhchosúil, lena n-áirítear gníomhaíocht éigeandála amhail aslonnú paisinéirí agus buneolas ar an ngarchabhair;
- (e) na réamhchúraimí atá le glacadh agus na rothaí á mbaint agus á gcur ar ais arís;
- (f) rialacha maidir le meáchain agus toisí feithiclí; rialacha maidir le teorantóirí luais;
- (g) bac ar an réimse radhairc de dheasca shaintréithe a bhfeithiclí;
- (h) léarscáil bóithre a léamh, pleanáil bealaigh, lena n-áirítear úsáid córas leictreonach loingseoireachta (roghnach);
- (i) tosca sábháilteachta a bhaineann le lódáil feithicle: an t-ualach a rialú (stuáil agus ceangal), deacrachtaí le cineálacha difriúla ualaigh (mar shampla leachtanna, ualaí ar crochadh, ...) lódáil agus dílódáil earraí agus úsáid trealamh lódála (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);
- (j) freagracht an tiománaí i ndáil le hiompar paisinéirí; compord agus sábháilteacht paisinéirí; iompar leanaí; na seiceálacha is gá a dhéanamh roimh thiomáint; cuimseofar gach cineál bus sa tástáil teorice (busanna agus cóistí seirbhíse poiblí, busanna a bhfuil toisí speisialta acu, ...) (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin).
- (k) Féadfaidh na Ballstáit iarratasóirí ar cheadúnas d'fheithicil i gcatagóir C1 nó i gcatagóir C1E lasmuigh de raon feidhme Rialachán (AE) Uimh. 165/2014 a dhíolmhú óna n-eolas ar na hábhair a liostaítear i bpointí 4.(1), pointe (a), go 4.(1), pointe (c) a léiriú.

¹⁷ Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Márta 2006 maidir le comhchuíbhíú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar agus lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 3821/85 agus (CE) Uimh. 2135/98 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 3820/85 ón gComhairle (IO L 102, 11.4.2006, lch. 1).

- (2) Seiceáil éigeantach ar an eolas ginearálta ar na forálacha breise seo a leanas maidir le catagóirí C, CE, D agus DE:
- (a) na prionsabail a bhaineann le déanamh agus feidhmiú na nithe seo a leanas: innill dócháin inmheánaigh [...], sreabháin (mar shampla ola innill, fuarthán, sreabhán níocháin), an córas breosla, an córas leictreach, an córas adhainte, an córas traiseolta (crág, giarbhosca, etc.);
 - (b) bealú agus cosaint frithreo;
 - (c) na prionsabail a bhaineann le déanamh, feistiú, úsáid cheart agus cúram na mbonn;
 - (d) na prionsabail a bhaineann le cineálacha, oibriú, príomh-chomhpháirteanna, ceangal, úsáid agus gnáthchothabháil fearas coscáin agus rialtóirí luais, agus úsáid coscán frithghlasála;
 - (e) na prionsabail a bhaineann le cineálacha, oibriú, príomh-chomhpháirteanna, ceangal, úsáid agus gnáthchothabháil córas cúplála (catagóirí CE, DE amháin);
 - (f) modhanna chun teacht ar chúiseanna clistí;
 - (g) cothabháil choisctheach feithiclí agus deisiúcháin reatha riachtanacha;
 - (h) freagracht an tiománaí i ndáil le hearraí a fháil, a iompar agus a sheachadadh i gcomhréir leis na coinníollacha comhaontaithe (catagóirí C, CE amháin).

B. TÁSTÁIL SCILEANNA AGUS IOMPRAÍOCHTA

5. An fheithicil agus a trealamh

(1) Traiseoladh na feithicle

- (a) Ní bheidh cead ag tiománaí feithicil a thiomáint ag a bhfuil traiseoladh láimhe ach amháin má éiríonn leis i dtástáil scileanna agus iompraíochta i bhfeithicil ag a bhfuil traiseoladh láimhe.

Ciallaíonn ‘feithicil ag a bhfuil traiseoladh láimhe’ feithicil ag a bhfuil troitheán cráige (nó luamhán a oibrítear de lámh i gcás chatagóirí A, A2 agus A1) agus ar gá don tiománaí é a oibriú nuair a bhíonn an fheithicil á tosú nó a stopadh aige agus nuair a bhíonn gear á athrú aige.

- (b) Measfar go bhfuil traiseoladh uathoibríoch ag feithiclí nach gcomhlíonann na critéir a leagtar síos i bpointe 5.(1) pointe (a).

Gan dochar do phointe 5.(1) pointe (c), má dhéanann iarratasóir tástáil scileanna agus iompraíochta ar fheithicil ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch, déanfar é sin a thaifeadadh ar aon cheadúnas a eiseofar ar bhonn na tástála sin leis an gcód Aontais ábhartha dá bhforáiltear in Iarscríbhinn I, Cuid E. Ní úsáidfear ceadúnais ar a bhfuil an léiriú sin ach amháin chun feithiclí ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch a thiomáint.

Ní dhéanfar cód an Aontais, a ndéantar cur síos air sa chéad mhír, a thairfeadh ar cheadúnas de chatagóir A1, A2, A, B1 ná B, nó bainfear é dá éis sin, má éiríonn leis an iarratasóir nó leis an sealbhóir i dtástáil thiomnaithe scileanna agus iompraíochta nó má chuireann sé oiliúint thiomnaithe i gcrích, oiliúint a d'fhéadfadh tarlú roimh an tástáil scileanna agus iompraíochta ar fheithicil ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch.

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

- (i) an oiliúint thiomnaithe a fhorghéas agus a mhaoirsiú; nó,
- (ii) an tástáil thiomnaithe scileanna agus iompraíochta a eagrú.

Beidh traiseoladh láimhe ag na feithicilí a úsáidfear le haghaidh na hoiliúna nó na tástála a chumhdaítear leis an bpointe seo agus tiocfaidh siad faoi réim chatagóir an cheadúnais tiomána a ndearna na rannpháirtithe iarratas air.

Beidh fad na tástála scileanna agus iompraíochta agus an t-achar arna thairfeadh leordhóthanach chun measúnú a dhéanamh ar na scileanna agus an iompraíocht a leagtar síos i bpointe 6 nó 7 den Iarscríbhinn seo agus aird ar leith á tabhairt ar oibriú thraiseoladh na feithicilí.

Beidh na gnéithe uile a chumhdaítear i bpointe 6 nó 7 den Iarscríbhinn seo i gceist leis an oiliúint agus aird ar leith á tabhairt ar oibriú thraiseoladh na feithicilí. Déanfaidh gach rannpháirtí gnéithe praiticiúla na hoiliúna agus léireoidh sé a scileanna agus a (h)iompraíocht ar bhóithre poiblí. Mairfidh an oiliúint 7 n-uaire an chloig ar a laghad.

- (c) Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E

Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh nach ndéanfar aon srian ar fheithicilí ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch a thairfeadh ar an gceadúnas tiomána d'fheithicilí i gcatagóirí BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 nó D1E dá dtagraítear i bpointe 5.(1) pointe (b), i gcás ina bhfuil ceadúnas tiomána ag an iarratasóir cheana féin gan an srian dá bhforáiltear i bpointe (b) i gceann amháin de na catagóirí seo a leanas ar a laghad: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 nó D1E, agus go bhfuil na gníomhaíochtaí a bhfuil cur síos orthu i bpointe 8.(4) déanta aige le linn na tástála scileanna agus iompraíochta.

- (2) Na feithiclí a úsáidfeadh i dtástálacha scileanna agus iompraíochta, comhlíonfaidh siad na critéir íosta a léirítear thíos. Féadfaidh na Ballstáit forálacha a dhéanamh maidir le critéir níos déine nó critéir eile a chur leo. Féadfaidh na Ballstáit lamháltas 5 cm³ faoin toilleadh sorcóra íosta is gá a chur i bhfeidhm maidir le feithiclí i gcatagóirí A1, A2 agus A a úsáidtear sa tástáil scileanna agus iompraíochta.

(a) Catagóir A1:

Gluaisrothar i gcatagóir A1 gan carr cliathánach, nach bhfuil rátáil chumhachta níos mó ná 11 kW aige agus nach bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,1 kW/kg aige, agus ar féidir leis luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag inneall dócháin inmheánaigh, beidh toilleadh sorcóra 120 cm³ ar a laghad ag an inneall.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag mótar leictreach, beidh cóimheas cumhachta le meáchan 0,08 kW/kg ar a laghad ag an bhfeithicil;

(b) Catagóir A2:

Gluaisrothar gan carr cliathánach, ag a bhfuil rátáil chumhachta 20 kW ar a laghad ach nach mó í ná 35 kW agus nach bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,2 kW/kg aige.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag inneall dócháin inmheánaigh, beidh toilleadh ciúbach 250 cm³ ar a laghad ag an inneall.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag mótar leictreach, beidh cóimheas cumhachta le meáchan 0,15 kW/kg ar a laghad ag an bhfeithicil;

(c) Catagóir A:

Gluaisrothar gan carr cliathánach, ag a bhfuil mais gan ualach níos mó ná 180 kg, ag a bhfuil rátáil chumhachta 50 kW ar a laghad. Féadfaidh an Ballstát glacadh le lamháltas 5 kg faoin mais íosta riachtanach.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag inneall dócháin inmheánaigh, beidh toilleadh ciúbach 600 cm³ ar a laghad ag an inneall.

Más rud é go bhfuil an gluaisrothar á chumhachtú ag mótar leictreach, beidh cóimheas cumhachta le meáchan 0,25 kW/kg ar a laghad ag an bhfeithicil.

(d) Catagóir B:

Feithicil ceithre roth i gcatagóir B ar féidir léi luas 100 km/h ar a laghad a dhéanamh;

(e) Catagóir BE:

Cónasc, lena gcuimsítear feithicil tástála i gcatagóir B agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 000 kg ar a laghad, ar féidir leis luas 100 km/h ar a laghad a dhéanamh, nach dtagann faoi chatagóir B; is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an mótarfeithicil ar a laghad; d'fhéadfadh an chabhail bosca dhúnta a bheith beagán níos tanaí ná an mhótarfeithicil freisin ar choinníoll nach féidir amharc ar chúl ach amháin trí leas a bhaint as scátháin siar sheachtracha na mótarfeithicile; cuirfear an leantóir i láthair le fíormhais iomlán 800 kg ar a laghad;

(f) Catagóir B1:

(i) Cuadrothar á chumhachtú ag mótar ar féidir leis luas 60 km/h ar a laghad a dhéanamh; nó

(ii) má údarófar leis an gceadúnas tiomána feithicilí dá dtagraítear in Airteagal 9(4), an chéad fhomhír, pointe (c), a thiomáint, comhlíonfaidh an fheithicil a úsáidfear i dtástálacha scileanna agus iompraíochta na coinníollacha a luaitear sa mhír sin.

(g) Catagóir C:

Feithicil i gcatagóir C ag a bhfuil mais údaraithe uasta 12 000 kg ar a laghad, fad 8 m ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le córas coscánaithe frithghlasála, a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad; cuirfear an fheithicil i láthair le fíormhais iomlán 10 000 kg ar a laghad;

(h) Catagóir CE:

Feithicil altach nó cónasc d'fheithicil tástála i gcatagóir C i dteannta leantóra atá 7,5 m ar fad ar a laghad; beidh ag an bhfeithicil altach agus ag an gcónasc araon mais údaraithe uasta 20 000 kg ar a laghad, fad 14 m ar a laghad agus leithead 2,40 m ar a laghad, féadfaidh siad luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh, beidh siad feistithe le coscáin frithghlasála, agus beidh trealamh taifeadta acu mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad; cuirfear an fheithicil altach agus an cónasc araon i láthair le fiormhais iomlán 15 000 kg ar a laghad;

(i) Catagóir C1:

Feithicil i bhfochatagóir C1 ag a bhfuil mais údaraithe uasta 4 000 kg ar a laghad, fad 5 m ar a laghad agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le coscáin frithghlasála, agus a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad;

I gcás nach mbeidh tástáil le déanamh ar chumas an duine trealamh taifeadta a úsáid, ní gá an fheithicil a bheith feistithe le trealamh taifeadta.

(j) Catagóir C1E:

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i bhfochatagóir C1 agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad; beidh an cónasc sin 8 m ar fad ar a laghad agus féadfaidh sé luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad; d'fhéadfadh an chabhail bosca dhúnta a bheith beagán níos tanaí ná an cábán freisin ar choinníoll nach féidir amharc ar chúl ach amháin trí leas a bhaint as scátháin siar sheachtracha na mótarfheithicle; cuirfear an leantóir i láthair le fiormhais iomlán 800 kg ar a laghad;

(k) Catagóir D:

Feithicil i gcatagóir D ag a bhfuil fad 10 m ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le coscáin frithghlasála, agus a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014;

(l) Catagóir DE:

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i gcatagóir D agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir leis luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá 2 m ar leithead agus 2 m ar airde ar a laghad; cuirfear an leantóir i láthair le fíormhais iomlán 800 kg ar a laghad;

(m) Catagóir D1:

Feithicil i bhfochatagóir D1 ag a bhfuil mais údaraithe uasta 4 000 kg ar a laghad, fad 5 m ar a laghad agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le coscáin frithghlasála, agus a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014;

(n) Catagóir D1E:

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i bhfochatagóir D1 agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad agus ar féidir leis luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá 2 m ar leithead agus 2 m ar airde ar a laghad; cuirfear an leantóir i láthair le fíormhais iomlán 800 kg ar a laghad;

6. Scileanna agus iompraíocht atá le tástáil maidir le catagóirí A1, A2 agus A

(1) Ullmhú na feithicle agus seiceáil theicniúil uirthi ina ndírítear ar an tsábháilteacht ar bhóithre

Léireoidh iarratasóirí go bhfuil sé ar a gcumas dóibh ullmhú le dul ar ghluaisrothar go sábháilte trí na ceanglais seo a leanas a chomhlíonadh:

- (a) an feisteas cosanta, amhail lámhainní, buataisí, éadaí agus clogad sábháilteachta, a shocrú;
- (b) seiceálacha [...] randamacha a dhéanamh ar an mbail atá ar na boinn, na coscáin, an stiúradh, an stoplasc éigeandála (más infheidhme), an slabhra, na leibhéil ola, na soilse, na frithchaiteoirí, na treotháscairí agus an feiste rabhaidh inchloiste.

(2) Ionramhálacha speisialta atá le tástáil agus a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre:

- (a) an gluaisrothar a chur ar a chicsheastán agus a bhaint de agus é a bhogadh, gan cabhair ón inneall, trí shiúl taobh leis an bhfeithicil;
- (b) an gluaisrothar a pháirceáil ar a chicsheastán;

- (c) dhá chineál ionramhála ar a laghad atá le déanamh ar luas mall, slalóm ina measc; leis sin, beifear in ann measúnú a dhéanamh ar inniúlacht maidir le láimhseáil na scóige, an choscáin, cothromaíocht, treo amhairc agus suíomh ar an ngluaisrothar agus suíomh na gcos ar na tacaí coise; Má dhéantar an tástáil ar ghluaisrothar le tras-seoladh láimhe, déanfar é in éineacht le láimhseáil na cráige.
- (d) dhá chineál ionramhála ar a laghad atá le déanamh ar luas níos airde, ionramháil amháin díobh ar a laghad ag luas 30 km/h ar a laghad agus ionramháil amháin ina seachnaítear constaic ar luas íosta 50 km/h; leis sin, beifear in ann measúnú a dhéanamh ar inniúlacht maidir le suíomh ar an ngluaisrothar, treo amhairc, cothromaíocht agus teicníc stiúrtha. Má dhéantar an tástáil ar ghluaisrothar le tras-seoladh láimhe, déanfar é sa dara nó sa tríú gear; leis sin, beifear in ann measúnú a dhéanamh ar inniúlacht maidir le teicníc athraithe gearanna;
- (e) coscánú: déanfar dhá ghníomh coscánaithe ar a laghad, lena n-áirítear coscánú éigeandála ar luas íosta 50 km/h; leis sin, beifear in ann measúnú a dhéanamh ar inniúlacht maidir le láimhseáil an choscáin tosaigh agus chúil, treo amhairc agus suíomh ar an ngluaisrothar.

(3) Iompraíocht i dtrácht

Déanfaidh na hiarratasóirí na gníomhaíochtaí seo a leanas go léir i ngnáthdhálaí tráchta, ar bhealach iomlán sábháilte, agus na réamhchúraimí go léir is gá á nglacadh acu:

- (a) tiomáint leo: tar éis páirceála, tar éis stopadh sa trácht; ag dul amach ó chabhsa;
- (b) tiomáint ar bhóithre díreacha; dul thar fheithiclí atá ag teacht ina dtreo, lena n-áirítear i spásanna cúnga;
- (c) tiomáint timpeall cor;
- (d) crosbhóithre: dul suas go crosbhealaí agus aomhail agus iad a thrasnú;
- (e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú;
- (f) dul isteach ar mhótarbhealaí nó ar bhóithre comhchosúla (má tá fáil orthu) / imeacht uathu: dul isteach ón lána luasghéaraithe; dul amach ar an lána luasmhoillithe;
- (g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint taobh le constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithiclí eile scoitheadh (más iomchuí);
- (h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpealláin; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;

- (i) freagairt do dhálaí contúirte agus dul roimh dhálaí contúirte; de mhaolú ar an oibleagáid na gníomhartha a dhéanamh i ngnáthstaidéanna tráchta, ní dhéanfar na gníomhartha ach amháin i gcás ina dtiocfar ar an staid ghuaiseach de thaisme; de rogha air sin, féadfar ionsamhlóirí a úsáid chun na scileanna sin a thástáil;
- (j) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil.

7. Scileanna agus iompraíocht atá le tástáil maidir le catagóirí B, B1 agus BE

- (1) Ullmhú na feithicle agus seiceáil theicniúil uirthi ina ndírítear ar an tsábháilteacht ar bhóithre

Léireoidh iarratasóirí go bhfuil sé ar a gcumas dóibh ullmhú le gluaisrothar a thiomáint go sábháilte trí na ceanglais seo a leanas a chomhlíonadh:

- (a) an suíochán a oiriúnú de réir mar is gá chun teacht ar shuíomh ceart le suí;
 - (b) scátháin siar, criosanna sábhála agus ceannbhaic a oiriúnú má tá fáil orthu;
 - (c) seiceáil go bhfuil na doirse dúnta;
 - (d) seiceálacha randamacha a dhéanamh ar an mbail atá ar na boinn, an stiúradh, na coscáin, na sreabháin (mar shampla ola innill, fuarthán, sreabhán níocháin), na soilse, na frithchaiteoirí, na treotháscairí agus an feiste rabhaidh inchloiste;
 - (e) na tosca sábháilteachta a bhaineann le lódáil feithicle a sheiceáil: cabhail, bileoga, doirse lastais, glasáil an chábáin, modh lódála, an t-ualach a dhaingniú (catagóir BE amháin);
 - (f) an mheicníocht chúplála agus na naisc coscán agus leictreacha a sheiceáil (catagóir BE amháin).
- (2) Catagóirí B agus B1: ionramhálacha speisialta a thástáil a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre

Déanfar tástáil ar rogha de na hionramhálacha seo a leanas (dhá ionramháil ar a laghad do na ceithre pointe, lena n-áirítear ceann amháin sa ghíar cúlaithe):

- (a) cúlú i líne dhíreach nó cúlú ar dheis nó ar chlé timpeall coirnéil gan imeacht ón lána tráchta ceart;
- (b) an fheithicil a chasadh sa treo eile, trí úsáid a bhaint as na gearanna ar aghaidh agus cúlaithe;
- (c) an fheithicil a pháirceáil agus imeacht ó spás páirceála (páirceáil chomhthreomhar, páirceáil ar uillinn nó páirceáil ingearach, ag dul chun tosaigh nó ar gcúl, ar thalamh chothrom, in aghaidh fána nó le fána);
- (d) coscánú go cruinn chun an fheithicil a stopadh; mar sin féin, tá sé roghnach stad éigeandála a dhéanamh.

- (3) Catagóir BE - ionramhálacha speisialta a thástáil a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre:
- (a) leantóir agus a mhótarfheithicil a chúpláil nó a dhíchúpláil, nó a dhíchúpláil agus a chúpláil in athuair; ní mór é a bheith i gceist leis an ionramháil an fheithicil tarraingthe a pháirceáil taobh leis an leantóir (i.e. gan a bheith in aon líne amháin leis);
 - (b) cúlú feadh cuair, agus tá sé de rogha ag na Ballstáit líne an chuair a chinneadh;
 - (c) páirceáil go sábháilte le haghaidh lódála/dílódála.
- (4) Iompraíocht i dtrácht

Déanfaidh na hiarratasóirí na gníomhaíochtaí seo a leanas go léir i ngnáthdhálaí tráchta, ar bhealach iomlán sábháilte, agus na réamhchúraimí go léir is gá á nglacadh acu:

- (a) tiomáint ar shiúl: tar éis páirceála, tar éis stopadh sa trácht; ag dul amach ó chabhsa;
- (b) tiomáint ar bhóithre díreacha; dul thar fheithiclí atá ag teacht ina dtreo, lena n-áirítear i spásanna cúnga;
- (c) tiomáint timpeall cor;
- (d) Crosbhóithre: dul suas go crosbhealaí agus acomhail agus iad a thrasnú;
- (e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú;
- (f) dul isteach ar mhótarbhealaí nó ar bhóithre comhchosúla (má tá fáil orthu) / imeacht uathu: dul isteach ón lána luasghéaraithe; dul amach ar an lána luasmhoillithe;
- (g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint taobh le constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithiclí eile scoitheadh (más iomchuí);
- (h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpealláin; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;
- (i) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil;
- (j) freagairt do dhálaí contúirte agus dul roimh dhálaí contúirte; de mhaolú ar an oibleagáid na gníomhartha a dhéanamh i ngnáthstaideanna tráchta, ní dhéanfar na gníomhartha ach amháin i gcás ina dtiocfar ar an staid ghuaiseach de thaisme; de rogha air sin, féadfar ionsamhlóirí a úsáid chun na scileanna sin a thástáil.

8. **Scileanna agus iompraíocht le tástáil maidir le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E**

(1) Ullmhú na feithicle agus seiceáil theicniúil uirthi ina ndírítear ar an tsábháilteacht ar bhóithre

Léireoidh iarratasóirí go bhfuil sé ar a gcumas dóibh ullmhú le gluaisrothar a thiomáint go sábháilte trí na ceanglais seo a leanas a chomhlíonadh:

- (a) an suíochán a oiriúnú de réir mar is gá chun teacht ar shuíomh ceart le suí;
- (b) scátháin siar, criosanna sábhála agus ceannbhaic a oiriúnú má tá fáil orthu;
- (c) seiceálacha randamacha ar an mbail atá ar na boinn, an stiúradh, na coscáin, na soilse, na frithchaiteoirí, na treotháscairí agus an feiste rabhaidh inchloiste;
- (d) na córais coscánaithe chumhachtchúnta agus stiúrtha a sheiceáil; an bhail atá ar na rothaí, rothchnónna, pludghardaí, gaothscáth, fuinneoga agus cuimilteoirí, sreabháin (mar shampla ola innill, fuarthán, sreabhán níocháin) a sheiceáil; an painéal ionstraimí a sheiceáil agus a úsáid, lena n-áirítear an trealamh taifeadta mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014. Níl feidhm ag an gceanglas deiridh sin maidir leis na hiarratasóirí ar cheadúnas tiomána d'fheithicil i gcatagóir C1 nó i gcatagóir C1E nach dtagann faoi raon feidhme an Rialacháin sin;
- (e) an t-aerbhrú, na humair aeir agus an crochadh a sheiceáil;
- (f) na tosca sábháilteachta a bhaineann le lódáil feithicle a sheiceáil: cabhail, bileoga, doirse lastais, meicníocht lódála (má tá sí ar fáil), glasáil an chábáin (má tá sí ar fáil), modh lódála, an t-ualach a dhaingniú (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);
- (g) an mheicníocht chúplála agus na naisc coscán agus leictreacha a sheiceáil (catagóirí CE, C1E, DE, D1E amháin);
- (h) a bheith in ann bearta speisialta sábháilteachta feithicle a ghlacadh; monatóireacht a dhéanamh ar an gcabhail, ar na doirse seirbhíse, ar an trealamh garchabhrach, ar na múchtóirí dóiteáin agus ar threalamh sábháilteachta eile (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin);
- (i) léarscáil bóithre a léamh, pleanáil bealaigh, lena n-áirítear úsáid córas leictreonach loingseoireachta (roghnach).

(1a) An fheithicil tarraingthe a thiomáint gan leantóir (C1E, CE, D1E agus DE amháin)

Mura bhfuil an tiománaí i dteideal na feithicilí i gcatagóirí C1, C, D1 agus D, faoi seach, a thiomáint cheana féin, ní mór an inniúlacht maidir leis an bhfeithicil tarraingthe a thiomáint a áirithiú sula dtiomáineann sé i dtrácht le leantóir nasctha.

- (2) Ionramhálacha speisialta atá le tástáil agus a bhfuil tionchar acu ar an tsábháilteacht ar bhóithre:
- (a) leantóir agus a mhótarfheithicil a chúpláil nó a dhíchúpláil, nó a dhíchúpláil agus a chúpláil in athuair; ní mór é a bheith i gceist leis an ionramháil an fheithicil tarraingthe a pháirceáil taobh leis an leantóir (i.e. gan a bheith in aon líne amháin leis) (catagóirí CE, C1E, DE, D1E amháin);
 - (b) cúlú feadh cuair, agus tá sé de rogha ag na Ballstáit líne an chuair a chinneadh;
 - (c) páirceáil go sábháilte le haghaidh lódála/dílódála ag rampa/ardán lódála nó suiteáil chomhchosúil (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);
 - (d) páirceáil chun ligean do phaisinéirí dul ar an mbus nó tuirlingt den bhus go sábháilte (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin).

(3) Iompraíocht i dtrácht

Déanfaidh na hiarratasóirí na gníomhaíochtaí seo a leanas go léir i ngnáthdhálaí tráchta, ar bhealach iomlán sábháilte, agus na réamhchúraimí go léir is gá á nglacadh acu:

- (a) tiomáint ar shiúl: tar éis páirceála, tar éis stopadh sa trácht; ag dul amach ó chabhsa;
- (b) tiomáint ar bhóithre díreacha; dul thar fheithiclí atá ag teacht ina dtreo, lena n-áirítear i spásanna cúnga;
- (c) tiomáint timpeall cor;
- (d) crosbhóithre: dul suas go crosbhealaí agus aomhail agus iad a thrasnú;
- (e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú;
- (f) dul isteach ar mhótarbhealaí nó ar bhóithre comhchosúla (má tá fáil orthu) / imeacht uathu: dul isteach ón lána luasghéaraithe; dul amach ar an lána luasmhoillithe;
- (g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint taobh le constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithiclí eile scoitheadh (más iomchuí);
- (h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpealláin; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;
- (i) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil;
- (j) freagairt do dhálaí contúirte agus dul roimh dhálaí contúirte; de mhaolú ar an oibleagáid na gníomhartha a dhéanamh i ngnáthstaideanna tráchta, ní dhéanfar na gníomhartha ach amháin i gcás ina dtiocfar ar an staid ghuaiseach de thaisme; de rogha air sin, féadfar ionsamhlóirí a úsáid chun na scileanna sin a thástáil.

(4) Tiomáint shábháilte agus fhuinneamhéifeachtúil:

tiomáint ar bhealach lena n-áiríthítear sábháilteacht agus lena laghdaítear ídiú breosla/fuinnimh agus astaíochtaí le linn an luasghéaraithe, an luasmhoillithe, na tiomána in aghaidh fána agus le fána. [...]

9. Marcáil na tástála scileanna agus iompraíochta

- (1) Maidir le gach ceann de na cásanna tiomána thuasluaite i bpointí 6, 7 agus 8, léireofar sa mheasúnú an nádúrthacht a léiríonn an t-iarratasóir agus rialtáin na feithicle á láimhseáil aige agus an cumas a léiríonn sé nó sí tiomáint sa trácht ar bhealach iomlán sábháilte. Ní mór don scrúdaitheoir mothú sábháilte i rith na tástála ar fad. Gearrfar pionós ar earráidí tiomána nó ar iompar contúirteach lena gcuirtear sábháilteacht na feithicle tástála, a paisinéirí nó úsáideoirí eile bóthair i gcontúirt go díreach trí theip a thabhairt sa tástáil, gan beann ar cé acu is gá don scrúdaitheoir nó don duine tionlacain idirghabháil a dhéanamh nó nach gá. Mar sin féin, is faoin scrúdaitheoir a bheidh sé a chinneadh cé acu a chríochnófar an tástáil scileanna agus iompraíochta nó nach gcríochnófar.

Cuirfead oiliúint ar scrúdaitheoirí tiomána chun cumas na n-iarrthóirí tiomáint go sábháilte a mheasúnú i gceart. Déanfaidh comhlacht atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an mheasúnaithe ar fhabhtanna a áirithiú i gcomhréir leis na caighdeáin a leagtar síos san Iarscríbhinn seo.

- (2) I rith a measúnaithe, tabharfaidh scrúdaitheoirí tiomána aird ar leith ar cé acu atá nó nach bhfuil iompraíocht tiomána chosantach agus shóisialta á léiriú ag an iarratasóir. Léireofar leis sin stíl fhoriomlán na tiomána agus cuirfidh an scrúdaitheoir tiomána é sin san áireamh sa léargas foriomlán ar an iarratasóir. Áirítear leis tiomáint oiriúnaithe agus chinntithe (shábháilte), dálaí bóthair agus aimsire a chur san áireamh, trácht eile a chur san áireamh, leasanna úsáideoirí eile bóthair a chur san áireamh (go háirithe úsáideoirí leochaileacha bóithre) agus dul roimh ghuaiseacha.
- (3) Ina theannta sin, déanfaidh an scrúdaitheoir tiomána measúnú ar an iarratasóir maidir leis na nithe seo a leanas:
- (a) rialú na feithicle; agus an méid seo a leanas á chur san áireamh: úsáid cheart criosanna sábhála, scátháin siar, ceannbhac; suíochán; úsáid cheart soilse agus trealaimh eile; úsáid cheart na cráige, an ghiarbhosca, an luasaire, na gcóras coscánaithe (lena n-áirítear an tríú córas coscánaithe, má tá sé ar fáil), an stiúrtha; an fheithicil a rialú faoi chúinsí difriúla ar luasanna difriúla; seasmhacht ar an mbóthar; meáchan agus toisí agus saintréithe na feithicle; meáchan agus cineál an ualaigh (catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E amháin); compord na bpaisinéirí (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin) (gan aon luasghéarú tapa, tiomáint go deas réidh agus gan aon choscánú tobann);
 - (b) tiomáint go tiosach agus ar bhealach sábháilte fuinneamhéifeachtúil, agus aird á tabhairt ar na himrothluithe sa nóiméad, gearanna a athrú, coscánú agus luasghéarú (catagóirí B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E amháin);
 - (c) rialacha breathnóireachta a chomhlíonadh: breathnú i ngach treo; úsáid cheart na scáthán; radharc fadraoin, meánraoin, neasraoin;
 - (d) tosaíocht/géilleadh slí a urramú: tosaíocht ag crosbhóithre, crosbhealaí agus acomhail; slí a ghéilleadh i gcásanna eile (mar shampla treo a athrú, lánaí a athrú, ionramhálacha speisialta);

- (e) an suíomh ceart a ghlacadh ar an mbóthar: an suíomh ceart ar an mbóthar, i lánaí, ar thimpealláin, timpeall cor, oiriúnach do chineál agus do shaintréithe na feithicle; réamh-shuíomh;
- (f) achar a choinneáil: achar leordhóthanach a fhágáil os comhair na feithicle agus taobh léi; achar leordhóthanach a fhágáil idir an fheithicil agus úsáideoirí eile bóthair, go háirithe úsáideoirí leochaileacha bóithre;
- (g) teorainneacha luais agus moltaí a urramú: gan dul thar an luas uasta ceadaithe; an luas a chur in oiriúint do dhálaí aimsire/tráchtá agus i gcás inarb iomchuí sin suas le teorainneacha luais náisiúnta; tiomáint ar luas lenar féidir stopadh laistigh den achar saor infheicthe ar an mbóthar; an luas a chur in oiriúint do luas ginearálta an chineáil chéanna úsáideoirí bóthair;
- (h) soilse tráchtá, comharthaí bóthair, agus comharthaí eile a urramú; glacadh le teoracha ó rialtóirí tráchtá; gníomhú i gceart ag comharthaí bóthair (toirmisc nó orduithe); gníomhaíocht iomchuí a ghlacadh ag marcálacha bóthair;
- (i) comharthaíocht a urramú: comharthaí a thabhairt nuair is gá, i gceart agus in am; teoracha a léiriú i gceart; gníomhaíocht iomchuí a ghlacadh i ndáil le gach comhartha arna ndéanamh ag úsáideoirí eile bóthair;
- (j) coscánú agus stopadh a rialú: luasmhoilliú in am, coscánú nó stopadh de réir imthosca; dul roimh ghuaiseacha; na córais choscánaithe éagsúla a úsáid (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin); córais laghdaithe luais seachas na coscáin a úsáid (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin).

10. **Fad na tástála**

Beidh fad na tástála agus an t-achar arna thaisteal leordhóthanach chun measúnú a dhéanamh ar na scileanna agus an iompraíocht a leagtar síos i dteideal B den Iarscríbhinn seo. I gcás ar bith, ní bheidh an t-am a chaitear ag tiomáint ar an mbóthar níos lú ná 25 nóiméad, i gcás chatagóirí A, A1, A2, B, B1 agus BE, nó 45 nóiméad i gcás na gcatagóirí eile. Ní áireofar leis sin fáiltiú an iarratasóra, ullmhú na feithicle, an tseiceáil theicniúil ar an bhfeithicil ina ndírítear ar an tsábháilteacht ar bhóithre, na hionramhálacha speisialta, inniúlacht a áirithiú de réir phointe 8(1a) agus fógairt thoradh na tástála praiticiúla.

11. Suíomh na tástála

Maidir leis an gcuid sin den tástáil ina ndéantar measúnú ar na hionramhálacha speisialta, féadfar an chuid sin a dhéanamh ar láthair thástála speisialta. Nuair is indéanta, déanfar an chuid sin den tástáil ina ndéantar measúnú ar an iompraíocht i dtrácht ar bhóithre lasmuigh de limistéir fhoirgnithe, ar luasbhealaí agus ar mhótarbhealaí (nó bóithre comhchosúla), chomh maith le gach cineál sráide uirbí (limistéir chónaithe, limistéir 30 km/h agus 50 km/h, luasbhealaí uirbeacha) ar limistéir iad a bheidh ina léiriú ar na cineálacha éagsúla deacrachta is dócha a bheidh le sárú ag tiománaithe. Tá sé inmhianaithe freisin go ndéanfar an tástáil i ndálaí éagsúla dlúis tráchta. Úsáidfear an t-am a chaitear ag tiomáint ar an mbóthar ar bhealach barrmhaith chun measúnú a dhéanamh ar an iarratasóir sna limistéir éagsúla tráchta go léir a d'fhéadfadh a bheith ann, agus béim ar leith á leagan ar athrú idir na limistéir sin.

II. EOLAS, SCILEANNA AGUS IOMPRAÍOCHT CHUN FEITHICIL CHUMHACHT-THIOMÁINTE A THIOMÁINT

Beidh an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht a ndéantar tuairisc orthu faoi phointí 1 go 9 ag tiománaithe gach feithicle cumhacht-thiomáinte i gcónaí d'fhonn a bheith in ann na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- contúirtí agus guaiseacha tráchta a aithint agus dul rompu, agus a thromchúisí atá siad a mheas;
- ceannas leordhóthanach a bheith acu ar a bhfeithicil chun nach gcruthóidís cásanna contúirteacha agus gníomhú go hiomchuí dá dtiocfadh cásanna den sórt sin chun cinn;
- na rialacháin um thrácht ar bhóithre a chomhlíonadh, agus go háirithe na rialacháin sin a bhfuil sé d'aidhm acu timpistí bóthair a chosc agus an sreabhadh tráchta a choinneáil ar bun;
- aon mhórfhabht teicniúil ina bhfeithicil a bhrath, go háirithe na fabhtanna sin atá ina nguais sábhála, agus na fabhtanna sin a chur ina gceart ar bhealach iomchuí;
- na tosca go léir a dhéanann difear d'iompraíocht an tiománaí (mar shampla alcól, tuirse, radharc lag na súl, etc.) a chur san áireamh chun úsáid iomlán na gcumas is gá chun tiomáint go sábháilte a choimeád;
- cuidiú le sábháilteacht na n-úsáideoirí bóthair go léir a áirithiú, agus go háirithe sábháilteacht na n-úsáideoirí leochaileacha bóithre, trí urraim chuí a thabhairt do dhaoine eile;
- eolas leordhóthanach a bheith acu ar thosca riosca a bhaineann le modhanna micrea-shoghluaisteachta;
- eolas leordhóthanach a bheith acu ar shábháilteacht a bhaineann le húsáid feithiclí breosla mhalartaigh;
- eolas leordhóthanach a bheith acu ar úsáid ardchóras cúnaimh tiománaí agus ar chórais uathoibrithe eile.

Féadfaidh na Ballstáit na bearta iomchuí a chur chun feidhme lena áirithiú gur féidir le tiománaithe a bhfuil an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht a ndéantar tuairisc orthu faoi phointí 1 go 9 cailte acu an t-eolas agus na scileanna sin a fháil ar ais agus go leanfaidh siad den iompraíocht sin a léiriú atá riachtanach chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomáint.

IARSCRÍBHINN III

CAIGHDEÁIN ÍOSTA FOLLÁINE COIRP AGUS INTINNE CHUN FEITHICIL CHUMHACHT-THIOMÁINTE A THIOMÁINT

SAINMHÍNITHE

1. Chun críche na hIarscríbhinne seo, déanfar tiománaithe a aicmiú in dhá ghrúpa:

(1) Grúpa 1: tiománaithe feithiclí i gcatagóirí A, A1, A2, AM, B, B1 agus BE;

(2) Grúpa 2: tiománaithe feithiclí i gcatagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E.

Féadfar, le reachtaíocht náisiúnta, foráil a dhéanamh le go mbeidh feidhm ag na forálacha a leagtar amach san Iarscríbhinn seo le haghaidh tiománaithe Ghrúpa 2 maidir le tiománaithe feithiclí i gCatagóir B a mbeidh a gceadúnas tiomána in úsáid acu chun críoch ghairmiúil (tacsaithe, otharchairr, etc.).

2. Ar an gcaoi chéanna, déantar iarratasóirí ar an gcéad cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais tiomána a aicmiú sa ghrúpa lena mbainfidh siad tráth a dhéanfar an ceadúnas tiomána a eisiúint nó a athnuachan.

[...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

RADHARC NA SÚL

6. Déanfar imscrúdú iomchuí ar gach iarratasóir ar cheadúnas tiomána lena áirithiú go bhfuil géire amhairc leordhóthanach acu chun feithiclí cumhacht-thiomáinte a thiomáint, chomh maith le himscrúdú tascach a bheidh dírithe ar mheasúnú a dhéanamh ar an ngá le tuilleadh scrúdaithe ar an réimse radhairc. I gcás ina bhfuil cúis amhrais ann maidir le leordhóthanacht radharc an iarratasóra, déanfaidh údarás liachta inniúil scrúdú air/uirthi. Ag an scrúdú sin, tabharfar aird ar leith ar an méid seo a leanas: géire amhairc, réimse radhairc, radharc sa bhreacsholas, mothálacht i leith dallrú agus codarsnachtsa, dioplóipe agus feidhmeanna amhairc eile a d'fhéadfadh cur isteach ar an tiomáint shábháilte.

I gcás thiománaithe ghrúpa 1, féadfar breithniú a dhéanamh ar cheadúnú i ‘gcásanna eisceachtúla aonair’ i gcás nach féidir an caighdeán maidir le réimse radhairc ná an caighdeán maidir le géire amhairc a chomhlíonadh ach ina bhfuil cúiseanna ann lena chreidiúint nach ndéanfaí dochar don tsábháilteacht ar bhóithre dá n-eiseofaí ceadúnas tiomána don iarratasóir; sna cásanna sin, ba cheart d’údarás liachta inniúil scrúdú a chur ar an tiománaí chun a léiriú nach bhfuil aon lagú eile ar an bhfeidhm amhairc, lena n-áirítear mothálacht i leith dallrú agus codarsnachta agus radharc sa bhreacsholas. Ba cheart an tiománaí nó an t-iarratasóir a bheith faoi réir tástáil phraiticiúil dhearfach arna déanamh ag údarás inniúil freisin.

Grúpa 1:

- (1) Beidh géire amhairc dhéshúiligh, le lionsaí ceartaitheacha más gá, de 0,5 ar a laghad agus an dá shúil á n-úsáid le chéile ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin.

Thairis sin, 120 céim ar a laghad a bheidh sa réimse radhairc chothrománaigh, 50 céim ar a laghad ar chlé agus ar dheis agus 20 céim suas agus síos a bheidh sa síneadh. Ní bheidh aon éalang laistigh de gha den 20 céim lárnach.

I gcás ina mbraitear nó ina ndearbhaítear tinneas súl forchéimnitheach, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan ar choinníoll go gcuireann údarás liachta inniúil scrúdú ar an iarratasóir go tráthrialta.

- (2) Beidh géire amhairc 0,5 ar a laghad, le lionsaí ceartaitheacha más gá, ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána, nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin, a bhfuil an radharc iomlán cailte acu go feidhmiúil in aon súil amháin nó nach mbíonn ach aon súil amháin in úsáid acu (mar shampla i gcás dioplóipe). Déanfaidh údarás liachta inniúil a dheimhniú go bhfuil an riocht amhairc leathshúiligh sin ann ar feadh tréimhse sách fada chun go bhféadfadh oiriúnú tarlú agus ar choinníoll go gcomhlíonann an réimse radhairc sa tsúil sin an ceanglas a leagtar síos i bpointe 6.(1).
- (3) Tar éis aon dioplóipe atá tagtha chun cinn le déanaí nó tar éis an radharc a chailleadh in aon súil amháin, beidh tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána.

Grúpa 2:

- (4) Beidh géire amhairc, le lionsaí ceartaitheacha más gá, de 0,8 ar a laghad sa tsúil is fearr agus 0,1 sa tsúil is measa ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin. Más rud é go n-úsáidtear lionsaí ceartaitheacha chun luachanna 0,8 agus 0,1 a bhaint amach, bainfear an ghéire íosta (0,8 agus 0,1) amach le ceartú trí bhíthin speaclaí nach mó a gcumhacht ná móide ocht ndia-optar, nó le cabhair lionsaí tadhaill. Ní mór go mbeadh glacadh maith leis an gceartú.

Thairis sin, 160 céim ar a laghad a bheidh sa réimse radhairc chothrománaigh leis an dá shúil, 70 céim ar a laghad ar chlé agus ar dheis agus 30 céim suas agus síos a bheidh sa síneadh. Ní bheidh aon éalang laistigh de gha den 30 céim lárnach.

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil lagú ar a mothálacht i leith codarsnachta nó a bhfuil dioplóipe orthu.

Tar éis cailteanas suntasach radhairc in aon súil amháin, beidh tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear don duine sin tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána.

ÉISTEACHT

7. Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí nó do thiománaithe i ngrúpa 2 faoi réir thuairim na n-údarás liachta inniúil; tabharfar aird ar leith i scrúduithe liachta ar na féidearthachtaí maidir le cúiteamh.

DAOINE FAOI MHÍCHUMAS FISICIÚIL

8. Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil tinnis nó laguithe orthu i dtaca lena gcóras gluaisluaile, a fhágann go bhfuil sé contúirteach feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomáint.

Grúpa 1:

- (1) Féadfar ceadúnais tiomána faoi réir srianta áirithe a eisiúint d'iarratasóirí nó do thiománaithe faoi mhíchumas fisiciúil tar éis d'údarás liachta inniúil tuairim a eisiúint. Beidh an tuairim sin bunaithe ar mheasúnú liachta ar an tinneas nó ar an lagú i gceist agus, i gcás inar gá, ar thástáil phraiticiúil. Léireofar inti freisin an cineál modhnaithe is gá a dhéanamh don fheithicil agus cé acu is gá nó nach gá don tiománaí feiste ortaipéideach a úsáid, a mhéid a léirítear sa tástáil scileanna agus iompraíochta nach mbeadh an tiomáint contúirteach agus feiste den sórt sin in úsáid.

- (2) Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'aon iarratasóir nó d'aon tiománaí ar a bhfuil tinneas forchéimnitheach ar choinníoll go gcuirtear scrúdú ar an duine go tráthrialta chun a sheiceáil go bhfuil sé ar a chumas don duine fós an fheithicil a thiomáint go hiomlán sábháilte.

I gcás nach dtagann aon athrú ar an míchumas fisiciúil, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan gan gá a bheith ann scrúdú liachta a chur ar an iarratasóir go tráthrialta.

Grúpa 2:

- (3) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

GALAIR CHARDASHOITHÍOCHA

9. D'fhéadfadh lagú tobann ar na feidhmeanna ceirbreacha, ar contúirt é don tsábháilteacht ar bhóithre, a bheith ina thoradh ar riochtaí cardashoithíocha nó galair chardashoithíocha. Forais atá sna riochtaí sin chun srianta sealadacha nó buana ar an tiomáint a bhunú.

(1) Maidir leis na galair chardashoithíocha seo a leanas, ní fhéadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí nó do thiománaithe sna grúpaí léirithe, ach amháin nuair a bheidh cóireáil éifeachtach curtha ar an riocht agus faoi réir údarú liachta inniúil agus, más iomchuí, measúnú liachta tráthrialta:

- (a) bradai-neamhrithimeachtaí (galar an nóid chuasaitriaigh agus suaitheadh seolta) agus taici-neamhrithimeachtaí (neamhrithimeachtaí formhéadaillíneacha agus méadailíneacha) agus ar bhain sioncóipé nó eipeasóidí sioncóipé de dheasca riochtaí neamhrithimeacha den duine roimhe sin (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (b) bradai-neamhrithimeachtaí: galar an nóid chuasaitriaigh agus suaitheadh seolta le bac atrimhéadailíneach (AV) Mobitz II den dara grád, bac AV den tríú grád nó bac ailtéarnach beartbhrainse (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (c) taici-neamhrithimeachtaí (neamhrithimeachtaí formhéadaillíneacha agus méadailíneacha) lena mbaineann
 - galar struchtúrach croí agus taicéacairde mhéadailíneach mharthanach (VT) go háirithe (baineann sé sin le grúpa 1 agus le grúpa 2), nó
 - VT polamorfach neamh-mharthanach, nó le léiriú maidir le dífhibrileoir (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (d) airíonna aingíne (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (e) ionchlannú nó athsholáthar buan séadair (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);

- (f) ionchlannú nó athsholáthar dífhibrileora nó turraing dhífhibrileora iomchuí nó mhíchuí (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
- (g) sioncóipé (cailliúint dhíomuan comhfheasa agus teannais staidiúire, a bhfuil mar shaintréithe leis tosú mear, tréimhse ghearr, agus uath-théarnamh, de dheasca hipi-thréleathadh ceirbreach uilíoch, ar dócha gur de bhunús frithluaileach é, nach fios céard is cúis leis, nach bhfuil aon fhianaise ann ar bhunghalar croí) (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (h) géarshiondróm corónach (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (i) aingíne chobhsaí más rud é nach dtagann na hairíonna chun cinn de dheasca aclaíocht éadrom (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (j) idirghabháil chorónach thréachraicneach (PCI) (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (k) máinliacht nódaithe seach-chonaire artaire chorónaigh (CABG) (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (l) stróc/taom iscéimeach neamhbhuan (TIA) (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (m) steanóis mhór den artaire caratach (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (n) trastomhas uasta an aorta níos mó ná 5,5 cm (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (o) cliseadh croí:
 - catagóirí New York Heart Association (NYHA) I, II, III (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
 - NYHA I agus II ar choinníoll gur 35 % ar a laghad atá sa chodán eisteilgthe ón méadailín clé (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (p) trasphlandú croí (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (q) feiste cabhrach cairdiaiche (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
- (r) máinliacht chomhlach chroí (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (s) hipirtheannas urchóideach (méadú ≥ 180 mmHg ar an mbrú fola siostólach nó méadú ≥ 110 mmHg ar an mbrú fola diastólach a bhaineann le damáiste ag bagairt nó damáiste forchéimnitheach ar orgáin) (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (t) brú fola de ghrád III (brú fola diastólach ≥ 110 mmHg agus/nó brú fola siostólach ≥ 180 mmHg) (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
- (u) galar croí ón mbroinn (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2);
- (v) cairdimiópaité hipeartrófach i gcás nach bhfuil sioncóipé ann (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
- (w) siondróm QT fada le sioncóipé, Torsade den Pointes nó QTc > 500 ms (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1).

- (2) Maidir leis na galair chardashoithíocha seo a leanas, ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe sna grúpaí léirithe:
- (a) ionchlannú dífhibrileora (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (b) galar soithíoch forimeallach — ainéaras tóracsach agus boilg sa chás inar tograch trastomhas uasta an aorta do riosca suntasach de réabadh tobann agus dá bhrí sin d'eachtra thobann a d'fhágfadh an duine faoi mhíchumas (baineann sé sin le grúpa 1 agus le grúpa 2);
 - (c) cliseadh croí:
 - catagóir NYHA IV (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
 - catagóirí NYHA III agus IV (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (d) feistí cabhrach cairdiaiche (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (e) galar comhlach croí le haife aortach, steanóis aortach, aife bheannach nó steanóis bheannach má mheastar go mbaineann an cumas feidhmiúil le catagóir NYHA IV nó má bhí eipeasóidí sioncóipé ann (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 1);
 - (f) galar comhlach croí i gcatagóir NYHA III nó IV nó le codán eisteilgthe (EF) faoi bhun 35 %, steanóis bheannach agus dian-hipirtheannas scamhógach nó le dian-steanóis aortach leictreacardagrafach nó steanóis aortach atá ina cúis le sioncóipé; ach amháin i gcás dian-steanóis aortach iomlán aisiomptómach má chomhlíontar ceanglais na tástála maidir le hacmhainn ar aclaíocht (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (g) cairdimiópaití struchtúracha agus leictreacha — cairdimiópaité hipeatrófach ar bhain sioncóipé don duine roimhe sin nó i gcás ina raibh dhá cheann nó níos mó de na riochtaí seo a leanas ann: tiús bhalla an mhéadailín chlé (LV) > 3 cm, taicéacairde mhéadailíneach neamh-mharthanach, bás tobann ag gabháil don teaghlach (i ngaol den chéad chéim), gan aon mhéadú ar an mbrú fola de dheasca aclaíochta (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (h) siondróm QT fada le sioncóipé, Torsade den Pointes agus QTc > 500 ms (ní bhaineann sé sin ach le grúpa 2);
 - (i) siondróm Brugada lena mbaineann sioncóipé nó bás tobann cairdiach toboscortha (baineann sé sin le grúpa 1 agus grúpa 2).

Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan i gcásanna eisceachtúla, ar choinníoll go mbeidh údar cuí leis de réir tuairim liachta inniúil agus faoi réir measúnú liachta tráthrialta lena n-áirithítear go bhfuil sé ar a chumas don duine fós an fheithicil a thiomáint go sábháilte agus éifeachtaí an reachta sláinte á gcur san áireamh.

(3) Cairdimiópaití eile

Déanfar an riosca eachtraí tobanna éagumasúcháin a mheasúnú i gcás iarratasóirí nó tiománaithe ar a bhfuil cairdimiópaití a bhfuil cur síos maith déanta orthu (mar shampla cairdimiópaité neamhrithimeacht-ghineach den mhéadailín deas, cairdimiópaité neamhbhalctha, taicéacairde mhéadailíneach pholamorfach chaiteacólaimíneach agus siondróm QT gearr) nó le cairdimiópaití nua a bhféadfaí iad a aimsiú. Is gá sain-mheastóireacht chúramach a dhéanamh. Déanfar gnéithe prognóiseacha na cairdimiópaité ar leith a chur san áireamh.

(4) Féadfaidh na Ballstáit srian a chur le heisiúint nó le hathnuachan ceadúnais tiomána d'iarratasóirí nó do thiománaithe a bhfuil galair chardashoithíocha eile orthu.

DIABETES MELLITUS

10. Chun críoch na bpointí seo a leanas, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

ciallaíonn ‘dian-hipiglicéime’ cás ina bhfuil gá le cúnaimh ó dhuine eile;

ciallaíonn ‘hipiglicéime athfhillteach’ an dara dian-hipiglicéime laistigh de thréimhse 12 mhí.

Grúpa 1:

- (1) Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí nó do thiománaithe a bhfuil diabetes mellitus orthu. I gcás ina bhfuil cóir leighis á fáil acu lena mbaineann riosca íseal hipiglicéime, beidh siad faoi réir athbhreithniú liachta tráthrialta, atá iomchuí do gach cás. I gcás ina bhfuil cóir leighis á fáil acu lena mbaineann riosca ard hipiglicéime agus ar féidir tionchar a bheith aige ar an oiriúnacht chun tiomána, beidh siad faoi réir tuairim liachta údaraithe agus athbhreithniú liachta tráthrialta, atá iomchuí do gach cás, ach ní mhairfidh an t-eatramh níos faide ná 10 mbliana.
- (2) Maidir le hiarratasóir nó tiománaí a bhfuil diaibéiteas air a bhfuil cóir leighis á fáil aige ina leith lena mbaineann riosca go bhféadfadh an chóir leighis sin an hipiglicéime a spreagadh, léireoidh sé tuiscint ar an riosca hipiglicéime agus smacht leordhóthanach ar an riocht.

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe nach bhfuil feasacht leordhóthanach acu ar an hipiglicéime.

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil dian-hipiglicéime athfhillteach orthu, mura bhfuil tuairim liachta inniúil agus measúnú liachta rialta mar thaca acu. I gcás eipeasóidí dian-hipiglicéime athfhilltí agus an duine ina dhúiseacht, ní dhéanfar ceadúnas a eisiúint ná a athnuachan go ceann 3 mhí tar éis na heipeasóide is déanaí.

Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan i gcásanna eisceachtúla, ar choinníoll go mbeidh údar cuí leis de réir tuairim liachta inniúil agus faoi réir measúnú liachta tráthrialta lena n-áirithítear go bhfuil sé ar a chumas don duine fós an fheithicil a thiomáint go sábháilte agus éifeachtaí an reachta sláinte á gcur san áireamh.

Grúpa 2:

- (3) Féadfar breithniú a dhéanamh ar cheadúnais ghrúpa 2 a eisiúint/athnuachan do thiománaithe a bhfuil diabetes mellitus orthu. I gcás ina bhfuil cóir leighis á fáil ina leith lena mbaineann riosca go bhféadfadh an chóir leighis sin an hipiglicéime a spreagadh (is é sin, le hinslin agus táibléid áirithe), beidh feidhm ag na critéir seo a leanas:
- (a) níor tharla aon teagmhas dian-hipiglicéime sa 12 mhí roimhe sin;
 - (b) tá feasacht iomlán ag an tiománaí ar an hipiglicéime;
 - (c) ní mór don tiománaí smacht leordhóthanach a bheith aige nó aici ar leibhéil glúcóis fola trí rialuithe tráthrialta agus úsáid á baint as áiseanna teicniúla, dhá uair sa lá ar a laghad agus ag amanna atá ábhartha maidir leis an tiomáint;
 - (d) ní mór don tiománaí tuiscint a léiriú ar na rioscaí a bhaineann le hipiglicéime;
 - (e) ní ann d'aon aimhréidheanna eile leis an diaibéiteas a chuirfeadh toirmeasc ar an tiomáint.

Thairis sin, sna cásanna sin, eiseofar ceadúnais den sórt sin faoi réir tuairim údarais liachta inniúil agus athbhreithniú liachta tráthrialta a dhéantar ag eatraimh nach faide ná 3 bliana.

- (4) I gcás teagmhas dian-hipiglicéime agus an duine ina dhúiseacht, fiú mura mbaineann an teagmhas leis an tiomáint, ba cheart an teagmhas sin a thuairisciú agus athmheasúnú a dhéanamh ar an stádas ceadúnaithe mar thoradh air.

GALAR NÉAREOLAÍOCHA AGUS SIONDRÓM AIPNIA CHODLATA BHACÚIL

11. Baineann na rialacha seo a leanas le hiarratasóirí a bhfuil galair néareolaíocha agus siondróm aipnia chodlata bhacúil orthu.

GALAIR NÉAREOLAÍOCHA

- (1) Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil galar néareolaíoch tromchúiseach orthu, mura bhfuil tuairim liachta údaraithe ag gabháil leis an iarratas.

Dá réir sin, maidir le suaití néareolaíocha a bhaineann le galair nó le hidirghabháil mháinliachta a dhéanann difear do lárchóras na néaróg nó d'imeallchóras na néaróg, as a dtagann laguithe cognaíocha, céadfacha nó luaileacha agus a mbíonn tionchar acu ar chothromaíocht agus ar chomhordú, cuirfear iad san áireamh i ndáil lena n-éifeachtaí feidhmiúla ar thiomáint agus na rioscaí maidir lena bhforchéimniú. Sna cásanna sin, féadfar eisiúint nó athnuachan an cheadúnais a bheith faoi réir measúnú tréimhsiúil i gcás riosca meatha.

SIONDRÓM AIPNIA CHODLATA BHACÚIL

- (2) Chun críoch na bpointí seo a leanas:

ciallaíonn 'siondróm aipnia chodlata bhacúil measartha' líon teagmhas aipnia agus hipipnia in aghaidh na huaire (Innéacs Aipnia-Hipipnia) idir 15 agus 29;

ciallaíonn 'siondróm aipnia chodlata bhacúil dian' Innéacs Aipnia-Hipipnia de 30 nó níos mó, agus tá an dá shiondróm sin bainteach le codladh iomarcach i rith an lae.

- (3) Maidir le hiarratasóirí nó tiománaithe a meastar go bhfuil siondróm aipnia chodlata bhacúil mheasartha nó dhian orthu, cuirfear ar aghaidh iad chun comhairle liachta údaraithe bhreise a fháil sula ndéanfar ceadúnas tiomána a eisiúint nó a athnuachan. D'fhéadfaí a mholadh dóibh gan tiomáint go dtí go ndéanfar an diagnóis a dheimhniú.
- (4) Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint d'iarratasóirí nó do thiománaithe a bhfuil siondróm aipnia chodlata bhacúil measartha nó dian orthu a léiríonn smacht leordhóthanach ar a riocht agus a léiríonn go gcloíonn siad le cóir leighis iomchuí agus ar le tuairim liachta údaraithe a dheimhnítear feabhas, más ann dó, ar an gcodlatacht.
- (5) Iarratasóirí nó tiománaithe a bhfuil siondróm aipnia chodlata bhacúil measartha nó dian orthu agus a bhfuil cóir leighis á cur orthu, beidh siad faoi réir athbhreithniú liachta tréimhsiúil, ag eatrainmh nach faide ná 3 bliana do thiománaithe i ngrúpa 1 agus aon bhliain amháin do thiománaithe i ngrúpa 2, d'fhonn an leibhéal comhlíontachta leis an gcóir leighis, an gá le leanúint leis an gcóir leighis, agus dea-fhaireachas leanúnach a dhearbhu.

Aithris nua:

‘(xx) I bhfianaise staidéir atá á ndéanamh ar phaiteolaíochtaí éagsúla lena mbaineann riosca de chodlatacht iomarcach, ba cheart don Choimisiún tús a chur le hathbhreithniú ar an gcaibidil d’Iarscríbhinn III atá dírithe ar shiondróm aipnia chodlata bhacúil, nuair a bheidh líon leordhóthanach staidéar curtha i gcrích agus ar fáil don phobal eolaíochta.’

TITIMEAS

12. Tá taomanna titimis nó suaití tobanna eile ar an staid chomhfheasa ina gcontúirt thromchúiseach don tsábháilteacht ar bhóithre má bhaineann siad le duine a bhfuil feithicil chumhacht-thiomáinte á tiomáint aige.

Chun críoch na bpointí seo a leanas:

ciallaíonn ‘titimeas’ riocht sláinte i gcás ina raibh dhá thaom titimis nó níos mó ag an duine lena mbaineann, níos lú ná 5 bliana óna chéile;

ciallaíonn ‘taom titimis spreagtha’ taom lena mbaineann toisc chúiseach inaitheanta is féidir a sheachaint.

Maidir le duine a dtagann an chéad taom nó taom aonair nó cailliúint comhfheasa air, molfar dó gan tiomáint. Is gá tuairisc a fháil ó speisialtóir, ina ndearbhaítear an tréimhse ina bhfuil toirmeasc ar thiomáint agus na bearta leantacha arna n-iarraidh.

Tá sé thar a bheith tábhachtach go ndéantar siondróm sonracha titimis an duine agus an cineál sonracha taoma a shainaithint ionas gur féidir meastóireacht cheart a dhéanamh ar shábháilteacht tiomána an duine (lena n-áirítear an riosca atá ann go dtarlóidh taomanna eile) agus an teiripe iomchuí a thionscnamh. Déanfaidh néareolaí an méid sin.

Grúpa 1:

- (1) Maidir le tiománaithe arna measúnú faoi ghrúpa 1 a bhfuil titimeas orthu, beidh siad faoi athbhreithniú ceadúnais go dtí go mbeidh siad saor ó thaomanna ar feadh 5 bliana ar a laghad.

Má tá titimeas ar an duine agus go dtí go mbeidh sé nó sí saor ó urghabháil ar feadh 5 bliana ar a laghad, ní mheasfar na critéir maidir le ceadúnas neamhchoinníollach a bheith comhlíonta. [...]

- (2) Taom titimis spreagtha: maidir leis an iarratasóir a raibh riocht den sórt sin air nó uirthi de dheasca toisc inaitheanta agus nach dócha go dtarlódh sé arís agus an duine ag tiomáint, féadfar a dhearbhu go bhfuil sé ar a c(h)umas dó nó di tiomáint ar bhonn aonair, faoi réir tuairim néareolaíoch (déanfar an measúnú, más iomchuí, i gcomhréir le ranna ábhartha eile d'Iarscríbhinn III (mar shampla i gcás alcóil nó comhghalracht eile)).
- (3) An chéad taom gan spreagadh nó taom aonair gan spreagadh: maidir leis an iarrthóir ar bhain an chéad taom titimis gan spreagadh dó nó di, féadfar a dhearbhu go bhfuil sé ar a c(h)umas dó nó di tiomáint tar éis tréimhse 6 mhí gan taom, más rud é go ndearnadh measúnú liachta iomchuí. Féadfaidh na húdaráis náisiúnta cead a thabhairt do thiománaithe a bhfuil táscairí prognóiseacha maithe aitheanta acu tiomáint níos luaithe.
- (4) Cailliúint comhfheasa eile: déanfar measúnú ar an gcailliúint comhfheasa de réir an riosca go dtarlódh sí arís le linn na tiomána.
- (5) Titimeas: féadfar a dhearbhu go bhfuil tiománaithe nó iarratasóirí in ann tiomáint tar éis tréimhse aon bhliain amháin gan aon taom eile.
- (6) Taomanna nach dtarlaíonn ach le linn codlata: maidir leis an iarratasóir nó leis an tiománaí nár bhain aon taom dó nó di ach le linn dó nó di a bheith ina chodladh, féadfar a dhearbhu go bhfuil sé nó sí in ann tiomáint ach an patrún sin a bheith deimhnithe ar feadh tréimhse nach mór a bheith níos faide ná an tréimhse saor ó thaomanna atá riachtanach i gcás titimis. Má tharlaíonn ruaigeanna/taomanna agus an duine ina dhúiseacht, beidh gá le tréimhse aon bhliain amháin saor ó eachtra eile roimh an gceadúnú (féach 'Titimeas', i bpointe 12.(5)).
- (7) Taomanna nach dtéann i bhfeidhm ar an gcomhfhios ná ar an gcumas gníomhaithe: maidir leis an iarratasóir nó leis an tiománaí nár bhain taom ar bith dó ach amháin taomanna ar léiríodh go heisiach ina leith nach raibh tionchar acu ar an gcomhfhios ná nach raibh siad ina gcúis le haon lagú feidhmiúil, féadfar a dhearbhu go bhfuil sé in ann tiomáint ach an patrún sin a bheith deimhnithe ar feadh tréimhse nach mbeidh níos giorra ná an tréimhse saor ó thaomanna atá riachtanach i gcás titimis. Má tharlaíonn aon chineál ruaigeanna/taomanna eile, beidh gá le tréimhse aon bhliain amháin saor ó eachtra eile roimh an gceadúnú (féach 'Titimeas' i bpointe 12(5)).
- (8) Taomanna de dheasca athrú faoi stiúir liachleachtóra nó laghdú ar an teiripe in aghaidh an titimis: féadfar a mholadh don othar gan tiomáint ó thús na tréimhse ina n-éirítear as an teiripe agus dá éis sin ar feadh tréimhse 6 mhí tar éis dheireadh na cóireála. Maidir le taomanna a tharlaíonn i rith an athraithe ar chomhairle liachleachtóra nó tráth a tharraingítear siar an réim cógas, bíonn gá le tréimhse 3 mhí gan tiomáint má thosaítear arís ar an gcóireáil a bhí éifeachtach roimhe sin.
- (9) Tar éis máinliacht íceach le haghaidh titimis: féach 'Titimeas' i bpointe 12.(5).

Grúpa 2:

- (10) Beidh an t-iarratasóir saor ó réim cógas in aghaidh an titimis ar feadh na tréimhse riachtanaí gan taomanna. Déanfar scrúdú liachta leantach iomchuí. Beidh sé léirithe le himscrúdú leathan néareolaíoch nach ann d'aon phaiteolaíocht cheirbreach ábhartha ná aon ghníomhaíocht titimis ar an leictreinceifealagram (LEG). Déanfar LEG agus measúnú néareolaíoch iomchuí tar éis na géar-eipeasóide.
- (11) I gcás taom titimis spreagtha mar gheall ar thoisc chúiseach inaitheanta, ní mór tuarascáil néareolaíoch fhabhrach a chur ar fáil lena ndeimhnítear tréimhse saor ó thaom de bhliain amháin ar a laghad agus lena n-áirítear measúnú leictreinceifealagrafach. Cuirfear ranna eile den Iarscríbhinn seo san áireamh. I gcás loit struchtúracha inchinne lena mbaineann riosca méadaithe de thaomanna titimis, déanfar a méid a mheas trí bhíthin tuarascáil néareolaíoch.
- (12) An chéad taom gan spreagadh nó taom aonair gan spreagadh: maidir le hiarrthóir ar bhain an chéad taom titimis gan spreagadh dó, féadfar a dhearbhu go bhfuil sé ar a chumas dó nó di tiomáint ag deireadh tréimhse 5 bliana saor ó thaomanna eile gan cúnamh drugaí in aghaidh an titimis, más rud é go ndearnadh measúnú liachta iomchuí. Féadfaidh na húdaráis náisiúnta cead a thabhairt do thiománaithe a bhfuil táscairí prognóiseacha maithe aitheanta acu tiomáint níos luaithe.
- (13) Cailliúint comhfheasa eile: déanfar measúnú ar an gcailliúint comhfheasa de réir an riosca go dtarlódh sí arís le linn na tiomána. [...]
- (14) Titimeas: Bainfear amach tréimhse 10 mbliana saor ó thaomanna eile gan cúnamh drugaí in aghaidh titimis. Féadfaidh na húdaráis náisiúnta cead a thabhairt do thiománaithe a bhfuil táscairí prognóiseacha maithe aitheanta acu tiomáint níos luaithe. Beidh feidhm aige sin i gcás 'titimeas ógánach' freisin.

Tá riosca taomanna níos mó ag baint le neamhoird áirithe (mar shampla anchuma artairifheitheach nó rith fola sa cheirbream), fiú más rud é nár tharla aon taom go fóill. I gcás den sórt sin, déanfaidh údarás liachta inniúil measúnú. [...]

LAGUITHE MEABHRACHA

13. Baineann na rialacha seo a leanas le hiarratasóirí nó le tiománaithe a bhfuil lagú meabhrach nó intleachta orthu.

Grúpa 1:

- (1) Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe ar a bhfuil:
 - (a) mórlagú meabhrach, bíodh sé ina lagú ó bhroinn nó de dheasca galair, tráma, nó obráidí néaramháinliachta;

- (b) mórlagú intleachta;
- (c) mórfhadhbanna iompraíochta, fadhbanna iompraíochta atá nasctha le haosú; nó laguithe pearsantachta atá ina gcúis le breithiúnas, iompraíocht nó inoiriúnaitheacht atá lagaithe go mór,

mura bhfuil mar thaca ag a n-iarratas tuairim liachta údaraithe agus, más gá, faoi réir scrúduithe sláinte rialta. Ba cheart tréimhse gan tinneas a bheith caite roimh ré.

Grúpa 2:

- (2) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

ALCÓL

- 14. Contúirt mhór don tsábháilteacht ar bhóithre is ea alcól a ól. I bhfianaise mhéid na faidhbe, is gá do ghairm an leighis a bheith an-airdeallach.

Grúpa 1:

- (1) Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe atá spleách ar alcól nó nach féidir leo staonadh ó bheith ag ól agus ag tiomáint.

Tar éis tréimhse chruthaithe staonta, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan má tá an t-iarratasóir nó na tiománaithe faoi réir tuairim liachta údaraithe agus tréimhse scrúduithe sláinte rialta.

- (1a) Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí nó do thiománaithe atá spleách ar alcól nó nach féidir leo staonadh ó bheith ag tiomáint faoi thionchar an óil ar choinníoll go n-úsáidtear teicneolaíochtaí lenar féidir an spleáchas a fhritháireamh (mar shampla, trí úsáid éigeantach córais chomhghlasála i gcás meisce) agus go bhfuil an tiománaí faoi réir athbhreithniú tréimhsiúil ar chóireáil bhreise chun aghaidh a thabhairt ar spleáchas nó ar easpa cumais an t-ól a dhícheangal ón tiomáint. Má chruthaítear tréimhse staonta, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan gan na teicneolaíochtaí sin a úsáid má tá an tiománaí faoi réir tuairim liachta údaraithe agus faoi réir scrúduithe sláinte rialta. Féadfar na scrúduithe sláinte rialta a dhéanamh le linn nó i ndiaidh na teicneolaíochtaí sin a bheith á n-úsáid, nó le linn agus i ndiaidh iad a bheith á n-úsáid.

Grúpa 2:

- (2) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

DRUGAÍ AGUS TÁIRGÍ ÍOCSHLÁINTE

15. Baineann na rialacha seo a leanas le drugaí agus táirgí leighis.

Mí-úsáid:

- (1) Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe atá spleách ar shubstaintí síceatrópacha nó nach bhfuil spleách ar na substaintí sin ach nach bhfuil toilteanach nó nach bhfuil in ann ól alcóil a dhícheangail ó thiomáint, gan beann ar an gcatagóir ceadúnais atá á iarraidh.

Úsáid thráthrialta:

Grúpa 1:

- (2) Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a bhaineann úsáid thráthrialta as substaintí síceatrópacha, in aon fhoirm, a d'fhéadfadh cur isteach ar an gcumas tiomáint go sábháilte i gcás inar leor na cainníochtaí arna n-ionsú chun go mbeidh tionchar díobhálach acu ar an tiomáint. Beidh feidhm aige sin maidir le gach táirge íocshláinte eile nó teaglaim de tháirgí íocshláinte a dhéanann difear do chumas meabhrach nó fisiceach tiomána.

Grúpa 2:

- (3) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

NEAMHOIRD DHUÁNACHA

16. Tá feidhm ag na rialacha seo a leanas maidir le hiarratasóirí a bhfuil neamhoird dhuánacha orthu.

Grúpa 1:

- (1) Féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí agus do thiománaithe a bhfuil neamhleorgacht dhuánach thromchúiseach orthu agus a bhfuil srianadh suntasach ar chumas fisiceach mar thoradh air faoi réir tuairim liachta inniúil agus scrúduithe sláinte tráthrialta.

Grúpa 2:

- (2) Ach amháin i gcásanna eisceachtúla a bhfuil údar cuí leo de bharr tuairim liachta údaraithe, agus faoi réir scrúduithe sláinte tráthrialta, ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe ar a bhfuil neamhleorgacht dhuánach thromchúiseach agus dhochúlaithe.

FORÁLACHA ILGHNÉITHEACHA

17. Meastar gur forálacha ilghnéitheacha iad na forálacha seo a leanas.

Grúpa 1:

- (1) Faoi réir tuairim liachta údaraithe agus, más gá, scrúduithe sláinte tráthrialta, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint nó a athnuachan d'iarratasóirí nó do thiománaithe a ndearnadh trasphlandú orgáin orthu nó a bhfuil ionchlannán saorga iontu a dhéanann difear don chumas tiomána.

Grúpa 2:

- (2) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

Mar riail ghinearálta, i gcás ina bhfuil neamhord ar bith ar iarratasóirí nó ar thiománaithe nach luaitear i bpointí na hIarscríbhinne seo ach a d'fhéadfadh a bheith ina éagumas feidhme a dhéanfadh difear don tsábháilteacht agus iad ag tiomáint, nó a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le héagumas den sórt sin, ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan mura bhfuil mar thaca ag an iarratas tuairim liachta údaraithe agus, más gá, faoi réir scrúduithe sláinte tráthrialta.

IARSCRÍBHINN IV

CAIGHDEÁIN ÍOSTA DO DHAOINE A CHUIREANN TÁSTÁLACHA TIOMÁNA PRAITICIÚLA AR DHAOINE EILE

1. **Inniúlachtaí atá de dhíth ar scrúdaitheoir tiomána**
 - (1) Beidh eolas, scileanna agus tuiscint maidir leis na topaicí a liostaítear i bpointí 1.(2) go 1.(6) ag duine atá údaraithe chun measúnuithe praiticiúla a dhéanamh i bhfeithicil chumhacht-thiomáinte ar fheidhmíocht tiomána iarrthóra.
 - (2) Beidh na hinniúlachtaí atá ag scrúdaitheoir ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar fheidhmíocht iarrthóra a bhfuil an chatagóir teidlíochta ceadúnais tiomána á lorg aige a bhfuiltear ag tabhairt faoin tástáil tiomána ina leith.
 - (3) Eolas agus tuiscint ar thiomáint agus ar mheasúnú:
 - (a) teoiric na hiompraíochta tiomána;
 - (b) brath guaiseacha agus seachaint timpistí;
 - (c) an siollabas atá mar bhonn taca le caighdeáin na tástála tiomána;
 - (d) ceanglais na tástála tiomána;
 - (e) an reachtaíocht ábhartha um bóithre agus um thrácht, lena n-áirítear reachtaíocht agus treoirlínte léirmhíniúcháin ábhartha de chuid an Aontais agus reachtaíocht agus treoirlínte léirmhíniúcháin náisiúnta ábhartha;
 - (f) teoiric agus teicnící an mheasúnaithe;
 - (g) tiomáint chosantach.
 - (4) Scileanna measúnaithe:
 - (a) an cumas breathnú go grinn ar fheidhmíocht fhoriomlán an iarrthóra agus faireachán agus meastóireacht a dhéanamh ar an bhfeidhmíocht sin, go háirithe;
 - (b) aithint cheart agus chuimsitheach staideanna contúirteacha;
 - (c) cinneadh cruinn maidir le cúis agus le héifeacht dhóchúil staideanna den sórt sin;
 - (d) inniúlacht a bhaint amach agus earráidí a aithint;
 - (e) aonfhoirmeacht agus comhsheasmhacht sa mheasúnú;
 - (f) faisnéis a thuiscint go tapa agus príomhphointí a bhaint aisti;
 - (g) féachaint chun tosaigh, fadhbanna féideartha a shainnithint, agus straitéisí a fhorbairt chun dul i ngleic leo;
 - (h) aiseolas tráthúil cuiditheach a sholáthar.

(5) Scileanna tiomána pearsanta:

Duine atá údaraithe chun tástáil phraiticiúil a chur ar dhaoine le haghaidh catagóir ceadúnais tiomána, ní mór dó a bheith in ann an cineál sin mótarfeithicle a thiomáint ar ardchaighdeán go comhsheasmhach.

(6) Cáilíocht na seirbhíse:

- (a) an méid lenar féidir leis an iarrthóir a bheith ag súil i rith na tástála a leagan amach agus a chur in iúl;
- (b) é féin a chur in iúl go soiléir, agus ábhar, stíl agus teanga a roghnú atá oiriúnach don spriocphobal agus don chomhthéacs, agus ceisteanna ó iarrthóirí a láimhseáil;
- (c) aiseolas soiléir ar thoradh na tástála a sholáthar;
- (d) caitheamh le hiarrthóirí le hurraim agus go neamh-idirdhealaitheach.

(7) Eolas ar theicníc agus ar fhisic feithicle:

- (a) eolas ar theicníc feithicle amhail stiúradh, boinn, coscáin, soilse, go háirithe i gcás gluaisrothar agus feithiclí troma;
- (b) lódáil go sábháilte;
- (c) eolas ar fhisic feithicle amhail luas, frithchuimilt, dinimic, fuinneamh.

(8) Tiomáint ar bhealach atá tíosach ar bhreosla nó ar fhuinneamh agus ar bhealach atá neamhdhíobhálach don chomhshaol.

2. Coinníollacha ginearálta

(1) Scrúdaitheoir tiomána do chatagóir B:

- (a) beidh ceadúnas chatagóir B aige nó aici ar feadh 3 bliana ar a laghad;
- (b) beidh 23 bliana d'aois ar a laghad slánaithe aige nó aici;
- (c) beidh an cháilíocht tosaigh dá bhforáiltear i bpointe 3 den Iarscríbhinn seo curtha i gcrích go rathúil aige nó aici agus beidh na socruithe maidir le dearbhú cáilíochta agus le hoiliúint thréimhsiúil dá bhforáiltear i bpointe 4 den Iarscríbhinn seo déanta aige nó aici dá éis sin;
- (d) beidh deireadh curtha aige le gairmoideachas, a bhfuil de thoradh air go gcuirtear cúrsa leibhéal 3 ar a laghad i gcrích mar a leagtar amach san Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas¹⁸;
- (e) ní bheidh sé nó sí gníomhach mar theagascóir tiomána tráchtála i scoil tiomána an tráth céanna.

¹⁸ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

- (2) Scrúdaitheoir tiomána do na catagóirí eile:
- (a) beidh ceadúnas tiomána aige nó aici sa chatagóir lena mbaineann nó beidh eolas coibhéiseach aige trí cháilíocht ghairmiúil leordhóthanach;
 - (b) beidh an cháilíocht tosaigh dá bhforáiltear i bpointe 3 den Iarscríbhinn seo curtha i gcrích go rathúil aige nó aici agus beidh na socrúithe maidir le dearbhú cáilíochta agus le hoiliúint thréimhsiúil dá bhforáiltear i bpointe 4 den Iarscríbhinn seo déanta aige nó aici dá éis sin;
 - (c) beidh sé nó sí ina scrúdaitheoir cáilithe tiomána do chatagóir B ar feadh 3 bliana ar a laghad; d'fhéadfaí an tréimhse sin a tharscaoileadh ar choinníoll go bhféadfadh an scrúdaitheoir sin fianaise a sholáthar ar na nithe seo a leanas:
 - (i) tiomáint sa chatagóir lena mbaineann ar feadh 5 bliana ar a laghad, nó
 - (ii) measúnú teoiriciúil agus praiticiúil ar chumas tiomána ar chaighdeán níos airde ná mar atá de dhíth chun ceadúnas tiomána a fháil, rud a fhágann nach bhfuil gá leis an gceanglas sin dá bhrí sin,
 - (d) beidh deireadh curtha aige nó aici le gairmoideachas, a bhfuil de thoradh air go gcuirtear cúrsa leibhéal 3 ar a laghad i gcrích mar a leagtar amach san Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas;
 - (e) ní bheidh sé nó sí gníomhach mar theagascóir tiomána tráchtála i scoil tiomána an tráth céanna.
- (3) Coibhéisí
- (a) Féadfaidh na Ballstáit scrúdaitheoir a údarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine do chatagóirí AM, A1, A2 agus A nuair a éiríonn leis nó léi an cháilíocht tosaigh a leagtar síos i bpointe 3 do cheann amháin de na catagóirí sin a bhaint amach.
 - (b) Féadfaidh na Ballstáit scrúdaitheoir a údarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine do chatagóirí C1, C, D1 agus D nuair a éiríonn leis nó léi an cháilíocht tosaigh a leagtar síos i bpointe 3 do cheann amháin de na catagóirí sin a bhaint amach.
 - (c) Féadfaidh na Ballstáit scrúdaitheoir a údarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine do chatagóirí BE, C1E, CE, D1E agus DE nuair a éiríonn leis nó léi an cháilíocht tosaigh a leagtar síos i bpointe 3 do cheann amháin de na catagóirí sin a bhaint amach.

3. **Cáilíocht tosaigh**

(1) Oiliúint tosaigh

- (a) Sula bhféadfar duine a údarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine, déanfaidh an duine sin cibé clár oiliúna a d'fhéadfadh Ballstát a shonrú a chur i gcrích go sásúil chun go mbeidh na hinniúlachtaí a leagtar amach i bpointe 1 aige.
- (b) Cinnfidh na Ballstáit cé acu do chatagóir ceadúnas tiomána amháin nó do níos mó ná catagóir amháin a bhainfidh ábhar aon chláir oiliúna ar leith le húdarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine.

(2) Scrúduithe

- (a) Sula bhféadfar duine a údarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine, léireoidh an duine sin caighdeán sásúil eolais, tuisceana, scileanna agus inniúlachta i leith na n-ábhar a liostaítear i bpointe 1.
- (b) Feidhmeoidh na Ballstáit próiseas scrúdaithe lena ndéanfar measúnú, ar bhealach iomchuí ó thaobh na hoideolaíochta de, ar inniúlachtaí an duine mar a shainmhínítear faoi phointe 1, go háirithe pointe 1.(4). Beidh an próiseas scrúdaithe sin inrochtana¹⁹ agus áireofar ann gné theoiriciúil agus gné phraiticiúil araon. Féadfar measúnú bunaithe ar ríomhaire a úsáid i gcás inarb iomchuí. Faoi na Ballstát aonair a bheidh sé a shocrú cé na sonraí maidir le cineál agus fad aon tástálacha agus aon mheasúnuithe a bheidh sa scrúdú.
- (c) Cinnfidh na Ballstáit cé acu do chatagóir ceadúnas tiomána amháin, nó do níos mó ná catagóir amháin a bhainfidh ábhar aon scrúdaithe ar leith le húdarú chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine.

4. **Dearbhú cáilíochta agus oiliúint thréimhsiúil**

(1) Dearbhú cáilíochta

- (a) Beidh socruithe dearbhaithe cáilíochta i bhfeidhm ag na Ballstáit chun foráil a dhéanamh maidir le coimeád caighdeán scrúdaitheoirí tiomána.
- (b) Is éard a bheidh i gceist le socruithe dearbhaithe cáilíochta maoirseacht ar scrúdaitheoirí ag an obair, a n-oiliúint bhreise agus a n-athchreidiúnú, a bhforbairt ghairmiúil leanúnach, agus athbhreithniú tréimhsiúil ar na tástálacha tiomána a chuir siad ar dhaoine.

¹⁹ I gcomhréir leis na ceanglais inrochtaineachta a leagtar amach sa Ghníomh Eorpach Inrochtaineachta, Treoir (AE) 2019/882 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2019 maidir le ceanglais inrochtaineachta i leith táirgí agus seirbhísí.

- (c) Forálfaidh na Ballstáit go ndéanfar maoirseacht bhliantúil ar gach scrúdaitheoir ina n-úsáidfean na socruithe dearbhaithe cáilíochta a liostaítear i bpointe 4.(1).(b). Ar a bharr sin, forálfaidh na Ballstáit go ndéanfar breathnóireacht ar gach scrúdaitheoir agus é i mbun tástálacha a chur ar dhuine uair amháin gach 5 bliana, ar feadh tréimhse íosta charnach leathlae ar a laghad, rud a d'fhágfadh gur féidir breathnóireacht a dhéanamh ar roinnt tástálacha. I gcás ina n-aithneofar fadhbanna, cuirfean gníomhaíocht cheartaitheach i bhfeidhm. Is é an duine a dhéanfaidh an mhairseacht an duine atá údaraithe ag an mBallstát chun na críche sin.
- (d) I gcás ina mbeidh scrúdaitheoir údaraithe chun tástálacha tiomána a dhéanamh i níos mó ná aon chatagóir amháin, féadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh go gcomhlíonfar an ceanglas maoirseachta maidir le tástálacha le haghaidh níos mó ná aon chatagóir amháin má chomhlíontar an ceanglas maidir le maoirseacht ar thástálacha d'aon chatagóir amháin.
- (e) Déanfaidh comhlacht atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an mheasúnaithe a áirithiú.

(2) Oiliúint thréimhsiúil

- (a) Forálfaidh na Ballstáit go ndéanfaidh scrúdaitheoirí tiomána, gan beann ar an líon catagóirí dá bhfuil siad creidiúnaithe, na nithe seo a leanas chun go leanfaidh siad de bheith údaraithe:
 - (i) oiliúint thréimhsiúil thráthrialta íosta ceithre lá ar an iomlán i ngach tréimhse dhá bhliain chun:
 - an t-eolas riachtanach agus na scileanna scrúdúcháin riachtanacha a chothabháil agus a athnuachan;
 - [...] inniúlachtaí nua a fhorbairt de réir mar a éiríonn siad fíor-riachtanach chun a ngairm a chleachtadh;
 - a áirithiú go leanfaidh sé nó sí de thástálacha a dhéanamh ar chaighdeán cothrom aonfhoirmeach;
 - (ii) oiliúint thréimhsiúil thráthrialta íosta 5 lá ar a laghad ar an iomlán de réir thréimhse 5 bliana chun na scileanna tiomána praiticiúla is gá a fhorbairt agus a chothabháil.
- (b) Glacfaidh na Ballstáit na bearta iomchuí lena áirithiú go gcuirtear oiliúint shonrach go pras ar na scrúdaitheoirí sin a bhfuarthas amach ina dtaobh leis an gcóras dearbhaithe cáilíochta atá i bhfeidhm go bhfuil mífheidhm thromchúiseach leo.
- (c) Féadfaidh an oiliúint thréimhsiúil a bheith i bhfoirm mionteagaisc, oiliúint sa seomra ranga, foghlaim thraidisiúnta nó foghlaim ríomhbhunaithe, agus féadfar an oiliúint a dhéanamh ar bhonn duine aonair nó grúpa. Féadfar cibé athchreidiúnú caighdeán a mheasann na Ballstáit is iomchuí a chuimsiú leis.

- (d) I gcás ina bhfuil scrúdaitheoir údaraithe chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine i níos mó ná aon chatagóir amháin, féadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh go gcomhlíonfar an ceanglas maidir le hoiliúint thréimhsiúil i ndáil le tástálacha do níos mó ná aon chatagóir amháin má chomhlíontar an ceanglas maidir le hoiliúint thréimhsiúil d'aon chatagóir amháin, ach an coinníoll a leagtar amach i bpointe 4.(2), pointe (e), a chomhlíonadh.
- (e) I gcás nach ndearna scrúdaitheoir tástálacha a chur ar dhuine do chatagóir laistigh de thréimhse 24 mhí, déanfar athmheasúnú iomchuí ar an scrúdaitheoir sula mbeidh de chead aige nó aici tástálacha tiomána a bhaineann leis an gcatagóir sin a chur ar dhaoine. Féadfar an t-athmheasúnú sin a dhéanamh mar chuid den cheanglas a leagtar amach i bpointe 4.(2), pointe (a).

5. **Ceartha faighte**

- (1) Féadfaidh na Ballstáit cead a thabhairt do dhaoine atá údaraithe tástálacha tiomána a chur ar dhaoine go díreach roimh an 19 Eanáir 2013 leanúint de thástálacha tiomána a chur ar dhaoine, in ainneoin nach raibh siad údaraithe i gcomhréir leis na coinníollacha ginearálta i bpointe 2 ná leis an bpróiseas cáilíochta tosaigh a leagtar amach i bpointe 3.
- (2) D'ainneoin sin, beidh na scrúdaitheoirí sin faoi réir na socruithe maidir le maoirseacht thráthrialta agus dearbhú cáilíochta a leagtar amach i bpointe 4.

IARSCRÍBHINN V

CEANGLAIS ÍOSTA MAIDIR LE HOILIÚINT AGUS TÁSTÁIL TIOMÁNAITHE DO CHÓNAISC, MÓTARCHARBHÁIN AGUS OTHARCHARRANNA TROMA MAR A SHAINMHÍNÍTEAR IN AIRTEAGAL 6(1), POINTE (C), AN DARA FLEASC, AN DARA FOMHÍR

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) an oiliúint dá bhforáiltear in Airteagal 10(1), pointe(d) a fhaomhadh agus a mhaoirsiú; nó,
 - (b) an tástáil scileanna agus iompraíochta dá bhforáiltear in Airteagal 10(1), pointe (d) a eagrú.

A. Cónaisc

1. Mairfidh an oiliúint tiománaithe 7 n-uaire an chloig ar a laghad.
2. Ábhar na hoiliúna tiománaithe

Cumhdófar san oiliúint tiománaithe an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht a ndéantar tuairisc orthu i bpointí 2 agus 7 d'Iarscríbhinn II. Tabharfar aird ar leith ar dhinimicí gluaiseachta feithiclí, ar chritéir sábháilteachta, ar fheithicil tarracóra agus leantóir (meicníocht chúpláilte), ar fhearais cheart lódála agus sábháilteachta.

Cuimseofar na ceachtanna seo a leanas i ngné phraiticiúil: luasghéarú, luasmhoilliú, cúlú, coscánú, achar stoptha, athrú lánaí, coscánú/gníomhaíocht éalaithe, luascadh leantóra, leantóir a dhíchúpláil óna mhótarfheithicil agus a athchúpláil léi arís, páirceáil.

Déanfaidh gach rannpháirtí san oiliúint an chuid phraiticiúil agus léireoidh sé nó sí a scileanna agus a (h)iompraíocht ar bhóithre poiblí.

Maidir leis na cónaisc feithicle a úsáidfead don oiliúint, bainfidh siad leis an gcatagóir ceadúnais tiomána ar a bhfuil iarratas á dhéanamh ag na rannpháirtithe.

3. Fad agus ábhair na tástála scileanna agus iompraíochta

Beidh fad na tástála agus an t-achar arna thaisteal leordhóthanach chun na scileanna agus an iompraíocht a leagtar síos i bpointe 2 a mheasúnú.

B. Mótarcharbháin agus otharcharranna troma

1. Mairfidh an oiliúint tiománaithe 7 n-uaire an chloig ar a laghad agus féadfar é a eagrú ar bhóithre poiblí nó ar chiorcad iata.
2. Ábhar na hoiliúna tiománaithe

Cumhdófar san oiliúint tiománaithe an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht a ndéantar tuairisc orthu i bpointe 2 agus, a mhéid a bhaineann le catagóir C1, pointe (8) d'Iarscríbhinn II. Tabharfar aird ar leith ar dhinimicí gluaiseachta feithiclí, ar chritéir sábháilteachta, ar fhearais cheart lódála agus sábháilteachta.

Cuimseofar na ceachtanna seo a leanas i ngné phraiticiúil: luasghéarú, luasmhoilliú, cúlú, coscánú, achar stoptha, athrú lánaí, coscánú/gníomhaíocht éalaithe, páirceáil.

Maidir leis na feithiclí a úsáidfeadh don oiliúint, tiocfaidh siad faoin gcatagóir ceadúnais tiomána ar a bhfuil iarratas á dhéanamh ag na rannpháirtithe.

3. Fad agus ábhair na tástála scileanna agus iompraíochta

Beidh fad na tástála agus an t-achar arna thaisteal leordhóthanach chun na scileanna agus an iompraíocht a leagtar síos i bpointe 2 a mheasúnú.

IARSCRÍBHINN VI

CEANGLAIS ÍOSTA MAIDIR LE HOILIÚINT AGUS TÁSTÁIL TIOMÁNAITHE DO GHLUAISROTHAIR LAISTIGH DE CHATAGÓIR A (ROCHTAIN FHORCHÉIMNITHEACH)

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) an oiliúint dá bhforáiltear in Airteagal 10(1), pointe(c) a fhaomhadh agus a mhaoirsiú; nó,
 - (b) an tástáil scileanna agus iompraíochta dá bhforáiltear in Airteagal 10(1), pointe (c) a eagrú.
2. Mairfidh an oiliúint tiománaithe 7 n-uaire an chloig ar a laghad.
3. Ábhar na hoiliúna tiománaithe

Cuimseofar leis an oiliúint do thiománaithe na gnéithe ar fad a chuimsítear i bpointe 6 d'Iarscríbhinn II.

Déanfaidh gach rannpháirtí codanna praiticiúla na hoiliúna agus léireoidh sé a scileanna agus a (h)iompraíocht ar bhóithre poiblí.

Maidir leis na gluaisrothair a úsáidfear don oiliúint, tiocfaidh siad faoin gcatagóir ceadúnais tiomána ar a bhfuil iarratas á dhéanamh ag na rannpháirtithe.

4. Fad agus ábhair na tástála scileanna agus iompraíochta

Ní mór d'fhad na tástála agus don achar arna thaisteal a bheith leordhóthanach chun na scileanna agus an iompraíocht a leagtar síos i bpointe 3 den Iarscríbhinn seo a mheasúnú.
